

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Az országos m. gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják.
Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **Budapest (Köztelek),
Üllői-út 25. szám.**

Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Ülésnapok a Köztelken.

1899. február 18 d. u. 4 ó. OMGE. kertészeti és gyümölcstermelési bizottságának ülése.

1899. február 21. d. u. 4 ó. A szegedi országos mezőgazdasági kiállítás igazgatóságának ülése.

Tavaszi állatvásárok sorrendje.

Az 1899. évi február hó 25-én és 26-án tartandó díjazással egybekötött XVI. tenyészállatvásár bejelentési határideje február hó 12-én járt le. Ennek daczára bejelentéseket a r. bizottság e hó 20-ig még elfogad.

Állami érmék és pénzdíjakon kívül értékes tiszteletdíjak is fognak kiadatni.

A XII. tavaszi luxus-lóvásár márczius hó 12., 13. és 14-én.

A XIII. tavaszi luxus-lóvásár április hó 28., 29. és 30-ik napján tartatik meg a „Tattersall“ istállóiban.

Mindkét tavaszi luxus-lóvásár díjazással lesz egybekötve. Egy-egy értékes tiszteletdíj tüzetett ki a legszebben összeállított négyes fogat, a legszebben összeállított kettős fogat és a legjobb minőségű paripára.

Gróf Festetics Györgynek Keszthelyen állítandó szobrára február 10-től február 16-ig adakoztak:

	forint
A hódmezővásárhelyi gazd. egyl. ivén:	
A hódmezővásárhelyi g. e.	5.—
Id. Draskóczy Lajos	1.—
Vékony József	1.—
N. Kardos József	1.—
Lukács Imre	1.—
Kenéz Tamás és 3 N. N.	1.—

A kecskeméti m. kir. földm.-isk. ivén:	8.45
Kecskemét vidéki g. egyes.	5.—
Korpona város	2.—
A Pozsonyi szőlészeti és kert szakiskola ivén:	
Mayer Henrik	1.—
Vetter K. Pál	1.—
Boronkay László	1.—
Palugyay József	5.—
	33.45
Utolsó kimutatásunk	2387.52
Összesen:	2420.97

Szövetkezeti értekezlet.

Kevés fontosabb és nagyobb jelentőségű értekezletet tartottak a Köztelek termeiben, mint a f. hó 16-án ott lefolyt szövetkezeti értekezlet volt. Az értekezletre az ország minden vidékének mintegy száz megjelent képviselőjét már nem a szövetkezeti ügyek iránt való pusztán érdeklődés gyűjtötte egybe, hanem azon határozott vágy, hogy otthonukba visszatérve, az értekezlet megállapodásai alapján a szövetkezeti alakulások létrejöttét és működését közvetlen közreműködésükkel kezdeményezzék.

A szövetkezeti mozgalom hazánkban is több mint huszéves multra tekinthet vissza. Ennek a multnak nehézségeit és küzdelmeit csak azok a lelkes vezetők ismerik, a kik Károlyi Sándor gróffal a szövetkezeti mozgalmat hazánkban megindították s a kedvezőtlen viszonyok között is folyton ebrentartva, ma már büszkén tekinthetnek arra az eredményre, melyet az egész ország jobbainak az ügy iránt való érdeklődésétől rövid idő alatt egész teljességében méltán elvárhatunk. Mert a szövetkezésben van az egyedüli anyagi és erkölcsi erő, a melylyel hazánk gazdasági és erkölcsi reorganizációja elérhető.

A szövetkezés, mint a csekély anyagi erők hatalmának megnövelője, hivatva van első sorban a teljesen magára hagyott és a gazdasági liberálizmus jelszava alatt az erősebb gazdasági egzisztenciák kifosztogatásának teljesen kiszolgáltatott kicsiny gazdasági egzisztenciákat megvédelmezni és érvényre juttatni. Hiszen a budapesti tudományegyetem nagyérdemű és tudós közgazdasági professzora, dr. Földes Béla, az értekezleten tartott beszédében „gazdasági kannibálizmusnak“ nevezte a gazdasági liberálizmusnak amaz elvét, a mely a különböző gazdasági erők érvényesülését teljesen szabadjára hagyva, lehetővé tette, hogy az erősebb gazdasági egzisztencia a gyengébb kisebbet valósággal felfalhassa. Ezen gazdasági kannibálizmus hatásának megszüntetése elsősorban csakis a szövetkezetek által érhető el, a melyekben a kis erők tömörülve, sikerrel állhatnak ellent az egyes nagyobb kizsákmányolóknak és sikerrel működhetnek a szövetkezet tagjai boldogulásán. Hogy erre a gazdasági élet terén mennyire szükség van, azt a szövetkezeti értekezleten tartott előadások bizonyítják legjobban. Hiszen ezek szerint az értékesítés minden terén és a fogyasztási anyagok beszerzése tekintetében, ugyszintén a hitelszerzésben is éppen a legkisebb gazdasági egyedek vannak a legkedvezőtlenebb helyzetben és a legnagyobb mértékben vannak ezek a kis halacsák kitéve a nagy halak falánkságának. Hogy addig, a mig ez a helyzet meg nem változik, a nemzet zömét képező kiscgazdasági egyedek boldogulása, megerősödése, mivelődése, ezzel termelő-képességük emelkedése nem várható,

Mindennemű erőtakarmányok
mint
finom és goromba buzakorpa,
szárazmoslák, malátacsira, olaj-
pogácsa budapesti gyártmány,
ugyszintén vidéki repcze, napra-
forgó, tökmagpogácsa legjutá-
nyosabban szerezhető be

Gabonaneműek

a legelőnyösebben

➤ ➤ **értékesíthetők**

a Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél

V., Alkotmány-utca 31.

egészen világos. De az is bizonyos, hogy éppen a gazdasági és jogi szabadság teljes uralma, mely az erősebbnek nyújt minden téren előnyt, ezen megerősödés létesítésére nem alkalmas és bár retrográd irányzattal vádolják is, azokat, a kik éppen a kis gazdasági egyedek érdekében a gazdasági szabadság bizonyos mértékű megszorítását óhajtják, annak éppen a gyengébbek védelme szempontjából be kell következnie. És nem kell ennek a gazdasági vagy jogi szabadságot közvetlen korlátozó intézkedésekben nyilvánulnia, hanem elegendő, ha a gyöngébbek szövetezetei szervezetei törvényes előnyökben és védelemben részesülnek. A nemzet javának tehát elsősorban a szövetezetekben szerveznie kell a gyöngé gazdasági egyedeket, másodsorban ki kell küzdenie e szervezetek számára azokat a törvényes előnyöket, amelyek az erősebb gazdasági egyedekkel szemben ellentálobbakká és szívósabbakká teszik.

De a szövetezeti alakulásoknak az anyagi érdekek szolgálata csak egyik feladatát képezi. Nem szabad feledni azt, hogy az erkölcsi célok legalább is hasonló fontossággal és jelentőséggel bírnak e téren. A köznép, kivált a kisbirtokos osztály, a jogi szabadság életbelépése után teljesen kikerült az intelligens földesuri osztály gyámsága, vezetése alól. Megszűnt a köznép és földesur között fennállott patriarkális viszony, melynek helyébe az önzés lépett, kiölve a köznépből a nemzet intelligens és vezető eleme iránti tiszteletet és bizalmat, e szegény és tudatlan népet a nemzetközi szocializmus karjaiba dobva. Mekkora gazdasági és nemzeti veszedelmet rejt ez állapot magában, azt mutatják egyrészt a múlt évek mezőgazdasági munkásmozgalmak, amidőn egész nemzetek exisztenciáját biztosító földesurak ellen támadt a munkásnép, másrészt bizonyítja a fővárosi ipari szocializmus, amely a vörös internacionálé zászlajá alá esküdve, csakis a munkás anyagi érdekeit igyekszik biztosítani, a nemzeti célok iránt nemhogy érdeklődést, de egyenesen ellenszenszet tanusítván.

A földbirtokososztály kezdeményezése folytán megszüntetett jogi korlátok visszaállítását senki sem óhajtja, de igenis nemzetünk jövő fejlődése érdekében kívánunk, hogy a földbirtokos és a köznép között fennállott, de megszünt patriarkális viszony helyreállítsék. A köznépnek gyermekes gondolkodását, naiv hitét, a tekintélyek iránt tanusított tiszteletét arra kell felhasználni, hogy olyan vezetés alá kerüljön, amely vezetés a nemzeti irány elveit szolgálja, amely vezetés anyagi boldogulását biztosítja, erkölcsi és intellektuális fejlődését előmozdítja. Mindez ismét csakis a szövetezetek útján érhető el. E szövetezetek vannak hivatva arra, hogy a becsületes gazdasági és üzleti tevékenység által a közrend iránti bizalmat fölkeltsék, a vezetők iránti bizalmat megerősítsék, a kölcsönös érintkezés által a szellemi

haladás rugóit képezzék és közvetve kihatással legyenek arra is, hogy a gazdasági szabadság által kedvezményezett kizsákmányolásnak erkölcsi korlátokat állítsanak.

Ha a szövetezeti alakulásoknak anyagi és erkölcsi eredményei megteremnek, lehetetlen, hogy jobb, boldogabb korszak ne következék hazánkra. Mindazok tehát, akik a szövetezeti alakulások létrejövételének és boldogulásának bármilyen mértékű mértékben részesei, a jobb kor előkészítésének munkásai. A lefolyt szövetezeti értekezlet főjelentőségét éppen abban látjuk, hogy immár hazánkban is, annak minden részében igen nagy számban akadnak tekintélyes és befolyásos férfiak, akik belátva a szövetezetek óriási jelentőségét, ezek megvalósítására vállalkoznak.

Ez a vállalkozás nem könnyű és nem rózsás legalább kezdetben, de ha az eredmények jelentkeznek, a nehézségek szünni fognak, az eszme magától hódít tért magának s mint egy lavina, mely egy kis görgetegből óriásivá növekedik, mire a hegy lábához leér, ugy a szövetezeti alakulások is, mihelyt egy vidéken meggyökereskednek, maguktól terjednek és rohamosan növekednek. Ez a biztos tapasztalati eredmény adjon erőt és kitartást mindazoknak, akik e téren a közreműködésre magukat elszánják.

Biztosak lehetnek abban, hogy törekvéseiket és nevüket az utókor hálás elismeréssel fogja említeni. Sz. Z.

NÖVÉNYTERMELÉS.

Rovatvezető: Kerpely Kálmán.

Külföldi tapasztalatok a komló-mivelés körül.

I.

Magyarországban 102 sörgyár van, a melyekben évente 1.583.338 hl. sört gyártanak. Ezen mennyiséghez 6502 q. (a 100 kg.) komló szükséges. Az idei 1898-iki termelési évben körülbelül 350 hektáron (615 kat. hold) adataim szerint 2678 q. termelt, vagyis 3834 q.-t kell külföldről behoznunk. Ha az ideai áralakulásokat tekintjük, ugy a métermázsánként elért országos áratlag 113 frt volt. A mi termésünk értéke tehát 301,484 frtot tett ki, a külföldről behozott komló értéke pedig, ha mázsánként 1,3 kereskedelmi értéket hozzácsatolunk (per q. 150,66 frt), ugy a külföldnek 979,591 frtot, rossz években 1 milliót biztosan fizetünk.

Helyesebben mondva, a milliót minden évben megfizeti a magyar sörgyártás, mert az a szomorú tapasztalatunk van, hogy hazai termést direkt nem vesz a magyar sörgyáros, csak Saazon keresztül!

Kérdés már most, hogy mire kell törekednünk, annyi komlót termeljünk-e, hogy a hazai fogyasztást teljesen fedezzük, vagy pedig a kvalitást emeljük. Azt vélem, maradjunk meg a középuton. Ne nagyobbítsuk a termőterületet, de igyekezzünk az eddig beültetett területen emelni a termést s feltétlenül javítsuk annak minőségét. 1898-ban a kat. holdankénti országos átlag 348 kg. volt, Erdélyben jóval szebb, 535 kg. Egyik szám olyan tehát, a melylyel meg lehetnének elégedve. A minőség is javítandó, mert bár 113 frtos mázsánkénti árral s 5 mázsás terméssel meg lehet élni, de

ha sikerült egy pár termelőnek 7-8, sőt 10 mázsás termést s 140-160 frtyi árt elérni, nem lehetetlen, hogy más termelő is el ne érje azt. Emeljük tehát a holdankénti termést, de javítsuk is a termés minőségét.

Hogy mai nap külföldön mily eszközökkel igyekeznek ezt elérni, arról a nyáron végzett külföldi tanulmányutam alkalmával tett tapasztalatom alapján a következőkben van szerencsém beszámolni:

I.

Idehaza is, külföldön is sokféle fekvésben, talajon találtam komlós kerteket s ennek megfelelőleg a komlótohoz minősége és mennyisége is más és más volt.

Bár a komló igen edzett s majd mindennütt megterem — de finom aromás komló csak megválogatott helyen nő. Délkeletől délnyugotig minden tájék kedves neki, ha szelek ellen védett szelid domboldalra kerül, a melynek talaja mélyrétegű közepkötött s vízmentes. Sokan azt hiszik, hogy a jó komló csak bizonyos talajnemhez van kötve! Háromszéktől Spaltig sokféle talajon találtam komlót, de a fekvést, a külföldön mindenütt fontosabbnak tartják s magam is ugy látom, hogy ha a fent jelzett fekvés a tengerszintfelett 150-250 m. magasság között mozog, ott finom komló terem. Ezen magasságban — tehát a dombos vidéken kiegyenlített a klíma, az Alföldön szélsőséges! Ott tavasszal rendszeresen fokozódik a nap melege, melynek nyári erős hevét hűsíti a magas fekvés s a hegyi környezet folytán rendszerese a nyáron oly fontos esők. Szűk és szél ellen zárt völgyekben nem jár a levegő, meleg időben forró katlan, esős időben sokáig marad hűvös, nedves.

Ilyen helyen a penész, más növényi betegségek gyakoriak, a fejlődés soká tart, a tobozérés nehéz. Legjobban a közepminőségű homokos vályogot kedveli a komló.

II.

Külföldön törvény, hogy komlót rigolozott földbe lehet ültetni. A lyukba való ültetés hatása kétséges. Bebizonyult minálunk az új szőlők ültetésénél is! A rigolozott földbe rakott szőlő gyönyörűen és állandóan fejlődik, a lyukba rakott csak addig, míg gyökere a gödör laza földjében halad, mihelyt az ásatlan földhöz ér, megakad egy időre a gyökérfejlődés s ennek nyomán a növény is visszamarad. Igy van ez a komlóval is! Nem segít azon az sem, ha a lyukba trágyát tömünk, sőt még rosszabb, mert a trágyával javított gödörben tulbuján, de erőtlően fejlődnek a gyökerek, a melyek az ásatlan földbe nehezen bírnak behatolni.

Könnnyű talajt 50 cm.-nyire, nehéz talajt 70 cm.-nyire rigolozzunk. A sovány talajt meg is kell ekkor trágyázni. A forgatott földben az első évben nagyra növeszti a gyökér tömegét, és a másodikban már toboztermésre fordítja erejét. A forgatatlant földben eltart a gyökérfejlés 3-4 évig is a toboztermés rovására.

III.

Bár 25-30 éve termelünk Magyarországon komlót, még most is tapogatózunk az iránt, hogy mily fajtát ültessünk? Rövid a felelet, azt, amely nálunk legjobban díszlik s amely a legtöbb pénzt hozza. Előbb azonban simernünk kell klímánkat s talajunkat. A mi meleg klímánk révén leghamarább — néhol már július végén kapunk termést. Friss anyaggal első lévén a világpiacokon, a vevő majdnem biztos. Ez legyen a feleség válogatásánál a fő momentum: jó talajon ültessünk közepeszerű saazi és stájer fajtát, közepes talajra spaltit, auschait. Meleg fekvésben közepes érésűt, vagy késeit, hideg fekvésben korai fajtát ültessünk. Dombos fekvésben inkább bőtermésűt, lapos fekvésben finom korait.

Különben a legbiztosabb fajta is a harmadik év elmúltával saját külön fajtánk lesz,

mert a ködik. Éppen ültessünk matizálódt az egyes meg, ameknak, amek komlóiszt finom aro ilyen töve

Egyrint 8-12 nem lehet eddig a 3 kat hasznatett föld hozott, s meg karó az első év nevezett fejlődő talban külföld gyökerezés ványok m kában egy

Azok gyökereke jövő április gyökereke egy a meg az új töké tetés évé üresen. káposztáva lgaz, hog némileg k közben re posztal mé dugvány k

Ültet kertekből évesek. A kony, az és fás. Eg erős töké rugalmas, kérés a m A de kolázzuk e

mert a komló töve gyorsan változik, aklimatizálódik. Éppen azért első évben csak kis területet ültessünk be, várjuk meg, míg a komló aklimatizálódott, addig is évről-évre figyeljük meg az egyes töveket s különösen azokat jelöljük meg, amelyek bizonyos egyenlő típust mutatnak, amelyeknek rendes a tobozuk, sok a komlólisztjük, amely szép aranyárga s finom aromájú. A jövő ültetésre csak az ilyen tövekről szedjük dugványokat.

IV.

Egy-egy komlóskert a talajviszonyok szerint 8—12—15 évig is eltart, tehát az ültetést nem lehet könnyelműen végezni. Ültetésre eddig a 3—4 rügy-koszorúval bíró dugványokat használták. Ilyen eljárás mellett a beültetett föld az első évben semmi hasznot sem hozott, sőt a fiatal komlót rendszeresen ápolni, meg karózni kellett, minek következtében már az első évben is ad némi termést, az úgynevezett „szűz komlót”. Pedig az a gyenge fejlődő tökének megerősítésére kerül. Ujában külföldön a frissen szedett dugványokat gyökeresítik. És pedig, amint áprilisban a dugványok megszedettek, a komlóskert egyik sarkában egymástól 30 cm.-nyire eldugványozzák.

Még laza talajon is elhamarkodott dolog, hogyha a dugványt csak beszurjuk a helyére; akár gyökeres, akár sima a dugvány, azt egy rendes gödörbe komposztal kevert föld közé rendszeren el kell ültetni.

Laza talajon az elültetett tökét 15 cm. földtakaróval kell befedni; nehezebb talajon 10 cm. elég. Ha túlmélyen ültetünk, lassan fejlődnek az éves hajtások s a tavaszi kitakaras és metszés sok időbe és pénzbe kerül, ha pedig túlmagasán ültetjük, úgy az indák tavasszal hamar bujnak elő, gyakran elfagynak, de még nagyobb baj az, hogy a töke folytonosan erősbödvén, idő előtt vénül el; a töke metszése, megfijítása pedig nagyon gyakran sikertelen.

VI.

Jelentékeny különbséget tesznek abban is a külföldön, hogy tavaszi metszéskor hány indát hagynak meg. Nálunk sablon van, mert azt találtam országsherte ritka kivétellel, hogy egy-egy tökén két indát hagynak meg. Pedig éppen a metszésnél lehetetlen a sablon alkalmazása. Figyelembe kell venni a talaj minőségét, a töke erősségét, annak fajtáját.

A korai komló gyorsan fejlődik, rövid a

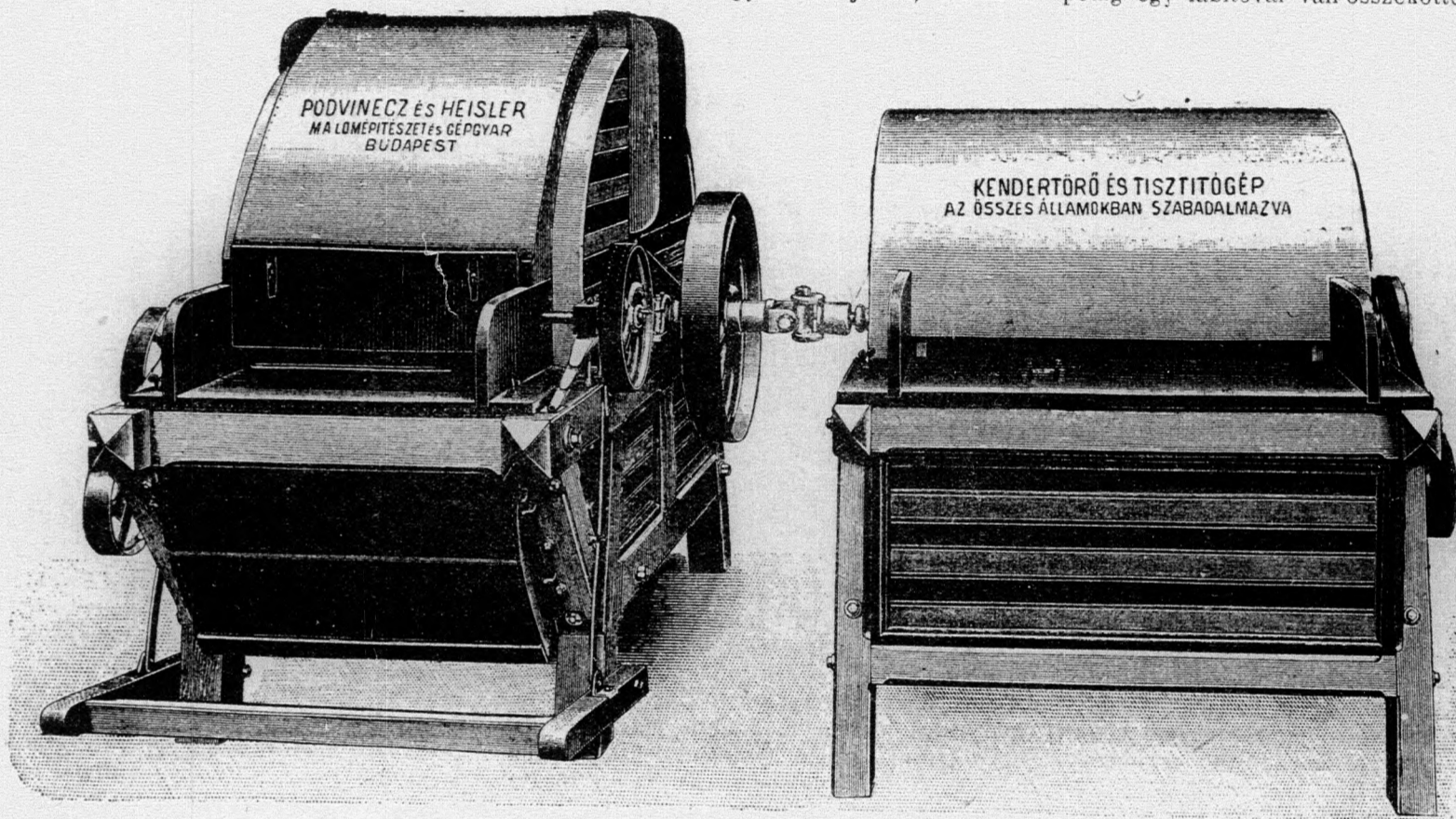
Tudvalévő dolog, hogy a kendernövény úgy hosszúságra, mint erősségre sem egyenlő; főként az erősség van a kender törésénél nagy befolyással, a mennyiben a gyengébb növény-szálakat, hogy azok megtöressenek, sokkal rövidebben kell törni, mint az erősebbeket, mert ha az előbbiek hosszan lesznek törve, inkább elhajlanak, mint törnek s ez által a rost tökéletlenül lesz a faanyagtól megtisztítva.

A Podvinecz-féle budapesti gyár hosszú kísérletezés után egy oly törési hosszúságot határozott meg, melynél épp úgy a legerősebb, mint a leggyengébb szálak egyaránt megtörtnek s az 52. ábrában bemutatott gép ehhez is van szerkesztve.

A törést egy verőléccel ellátott dob végzi, mely a beadott kendert egy a gépben alkalmazott vaslécczen eltöri.

A munkás kezébe vesz egy csomó kendert, még pedig a gyökeres részt a keze között tartva és a kender vékonyabb végeit eregeti be először a gépben alkalmazott két táphenger közé.

A gépben alkalmazott két henger közül az egyik, még pedig a felső, hintórugókon nyugvó csapágyakban fekszik; az alsó henger pedig egy lábitóval van összekötésbe hozva,

52. ábra. Podvinecz-féle kendertörő és tisztítógép.

Azok ott jövő tavaszig megerősödnek, gyökereket fejlesztenek ugyanarra, hogy ha a jövő áprilisban rendes helyükre kiültetjük, — a gyökereket körülvevő földgomolylyal együtt — úgy a megerősítés biztos, sőt jó időjárás mellett az új töke gyenge termést is ad. A gyökereztetés évében a rigolozott föld nem marad üresen. Beültetik burgonyával, répával vagy káposztával, ezek tehát jövedelmet nyújtanak! Igaz, hogy a kapások termésével a földet némileg kigyengítjük, de tekintve azt, hogy közben rendszeren kapálunk s aratás után komposztal meghordják a földet, a gyökeres komló-dugvány kitünő helyre kerül.

V.

Ültetésre s gyökereztetésre olyan komlóskertekből szedjük dugványokat, amelyek 3—6 évesek. A fiatal kertekből került pedig kurta és fás. Egyikben sincs elegendő tápanyag egy erős töke fejlesztésére. Ha a dugvány nem rugalmas, hajlítható, hanem török, akkor már kétes a megfogamzása.

A dugványt a rügyesucokkal felfelé iskolázzuk el.

tenységsideje, két indán nem sok toboz bír fejlődni. Hanem 3—4 indán ugyanannyi idő alatt kétannyi s finom termést nyerünk. A késői fajtának van ideje fejlődni, tehát lesz elég toboztermése. Ha azonban itt is azt akarjuk, hogy a toboz finomodjék, akkor itt is ezélszerű 3 indát hagyni. Ez irányban különben Spallban kísérletet végeztek s az eredmény a következő volt: A kétindás tövek 950 gramm száraz komlót adtak, míg ellenben a háromindások 1150 grammot. Cséser Lajos.

(Folyt. köv.)

GAZDASÁGI GÉPÉSZET.

Rovatvezető: Ifj. Sporzon Pál.

Podvinecz-féle kendertörő és tisztítógép a kenderkikészítés szolgálatában.

A mint a fenti 52-ik ábra mutatja, a Podvinecz-féle gép úgy van készítve, hogy a törőgéppel a tisztító is kapcsolathozható s a törővel egyidejűleg működik.

melynek segélyével a két henger vagy közelebb hozható egymáshoz, vagy egymástól eltávolítható. A mint a munkás a kendert a hengerek közé helyezte, megnyomja a lábitót és a táphengerek a kendert előre tolják, a mit a dob lécei az alkalmazott vaslécczen eltörnek. Ez alatt a munkás nem ereszt el a keze közé fogott kendercsomót, hanem a csomó végét tartva lasan befelé eregeti. Ha a kender a gépbe annyira belement, hogy a munkás keze majdnem a két táphenger közé ért, a lábitót elbocsátja; ez által a hengerek egymástól eltávolodnak és a munkás a kendert teljesen kihuzza, azt kezeiben megfordítja és most a még meg nem törött gyökeres részt töröri meg az említett módon.

A letört fásrészek azonban még ilyenkor a kenderrostokon lógnak, csak részbeni eltávolítását egy fadó végzi egy másik dobbal egyetemben, és mivel e két dob különböző sebességgel forog, a fásrészeket a rostokról szépen lesimítják.

Miután az áztatott kender rothadó anyagokat is tartalmaz, mely a törésnél keletkező porban befoglaltatik, a munkás ezen port belelegezve mocsárlázt kaphat. E czéiből

Podvinecz gépgyáros a dob küllőire 4 szárnyat erősített, a melyek szívó hatásuknál fogva a törési helynél végződő szívócsövön át a keletkező port beszívják és azt a gép belsejébe huzva oly helyen fújják ki, a hol az a munkásnak csekélyebb ártalmára van. Megjegyzem, hogy ily fajtájú műveleteknél a porképződés nem kerülhető el, de mindenesetre vivmány ez is, mert a por mégsem gyakorolhat annyira káros befolyást az egészségre.

Mivel a törőgépekből kikerült kender a fásrésztől még most sem tisztult meg teljesen, éppen azért utántisztítás végett ugyanazon módon, mint a törésnél a tisztítógépbe vezetetik. Ezen gépnél azonban már táphengerek nincsenek alkalmazva, mivel a már megtört kender kézzel elterítve jön a gépbe és e két dob maga huzza be a kenderet. A tisztítás is szintén előbb a kender egyik, azután a másik végén történik, mint a törés.

Miután ezen gép használatánál a munkás kezéből a kender nem bocsájtja el, a kender-szálak nem kuszálnak össze, azonkívül a szálak nem lesznek elszakítva, mint más hengerrel működő gépeknél, hol a kenderesomokon egész tisztán láthatók a hengerovátékok behatásai.

Ezen gépen törött és tisztított kender állítólag teljesen ment a fásrésztől, egész sima, fényes és lágy, a középképződés állítólag csekélyebb, mint bármely más hasonló gépnél.

Megemlítesre méltó dolog még, hogy ezen Podvinecz-féle gép állítólag len és minden egyéb rostos növény feldolgozására is alkalmazható. Podvinecz gépgyáros állítása szerint az ezen gépen tisztított kenderrel meg-ejtett szakítási kísérletek, mely kísérletekkel a gyár most is foglalkozik, szakemberek jelenlétében bizonyították volna be, hogy az ilyen gépen tört kender ellenállása sokkal nagyobb volt, mint akármelyik más gépen kezelt kenderé.

E kender-törő- és tisztítógép üzeméhez 4 férfi- és 1 nőmunkás szükséges, hajtóerőnek mintegy 2 lóerő.

Munkaképessége a munkások gyakorlottságához képest naponként 350—450 kgr. Hajtására legelőnyösebb egy mozgony, melynek fűtésére — egyéb fűtési anyagot megtakarítva — az előálló pozdorja bőven elegendő. A gőzhajtás a kender-törés munkájánál használatban lévő gépeknél azért a legelőnyösebb, mert járése egyenletes s éppen ez oknál fogva még kevesebb kerül a feldolgozott kenderből kóczba.

Köztudomású, hogy magyar találmányú kender-törő- és tisztítógépek a legutóbbi évtizedekig sem állottak a magyar gazdaközönség rendelkezésére, a miért Podvinecz és Heisler budapesti céget minden esetben elismerés illeti.*) — S ha ezen gépek tényleg megfelelnek a célnak, igen kívánatos lenne, hogy nevezett gyárosok ezeket a legközelebbi szegedi gazdasági kiállításon be is mutatnák, még pedig kísérleteik beigazolása céljából üzemben.**)

Mivel pedig a szocializmus az Alföldön terjed s mivel a kendertermelés nagyobb fokú felkarolása tényleg ennek nagymérvű ellensúlyozására szolgálna, nagyon is kívánatos lenne, hogy az alföldi kendertermelők a kender-törő és tisztítógépek bemutatása után egy nagyobb értekezletet tartanának a célból, hogy közösen megbeszélhetnék mindazon dolgokat, a melyek a siker biztosítása, de különösen vidéki kendertermelő, áztatók és kikészítő telepeknek szövetkezeti uton való létesítése tekintetében szükségeseknek vélnének.

Ezen Podvinecz és Heisler-féle gépek, ha a géperseny alkalmával tényleg bevállanának,

*) Tudtommal Luft Károlynak van szabadalma kender-törő gépre. Ez is magyar találmány.

Rovatvezető.

**) El is várjuk, hogy a gépeket be fogják mutatni. Szerk.

kisebb szövetkezetek részére feltétlenül beszerzésre méltóknak lehetnének jelezhetők s ily esetben, mint e téren uttoró magyar gyárosok számíthatnának is gépjük nagyobb kelendőségére.

Hogy a földmívelésügyi m. kir. miniszterium már rég foglalkozik a kendertermelésnek nagymérvű felkarolásán, azt mindnyájan tudjuk s ezt a magyar kender meg is érdemli, mert köztudomású az, ha a magyar kender okszerű áztatás és kikészítésen menne keresztül, nálánál kedveltebb és keresettebb nyersanyag alig lenne az egész világpiacon. — De mindhiába a földmívelésügyi kormányzatnak eme nemes törekvése, ha a magyar gazdaságnak magáról e tekintetben életjelt nem ad, mert e nélkül a leghathatósabb támogatás is végeredményben meddő marad.

Ha tehát azt akarjuk, hogy a nagy Magyaralföld gazdasági irányzata eme határozottan felkarolható termelvény érdekében bizonyos mértékben megváltozzék, továbbá hogy ezen termelés fejlesztése következetesen az alföldi háziiparnak vesse meg alapját, sőt a mi fő, a szocializmus terjedése ellen egyik mentőeszköz gyanánt szolgáljon. Szegeden, mint mondhatni a hazai kendertermés középpontján az Országos Magyar Gazdasági Egyesület határozott támogatásával nagyon is nyélbe lehetne ütni egy e szakba vágó gépbemutatót és annak végeztével egy országos kendertermelési értekezletet.

Hogy ezt az Országos Magyar Gazdasági Egyesület is tervezi, arról meg vagyok győződve, mert mondhatom ennél égetőbb kérdés az Alföldre nézve alig lesz.

Berger Károly Lajos.

Az államosított állategészségügy.

Az állategészségügy államosításáról szóló törvényjavaslatot, a „Köztelek” 10. számában egész terjedelmében közöltük s általános szempontokból méltattuk is. Tekintve azonban azt a nagyfontosságot, amelyet az állatorvosi szolgálat államosítása mezőgazdaságunkra gyakorolni hivatva van, szükségesnek tartjuk részletesen is foglalkozni a törvényjavaslat-tervezettel, kiemelve annak nagyobb horderejű intézkedéseit.

Az összes érdekeltség már régóta sürgeti az állategészségügyi szolgálat államosítását, és méltán, mert egyrészt az állatállományunkban fekvő óriási vagyon megóvása, másrészt állat-értékesítésünk, főleg kivitelünk biztosításának alapfeltétele az egységes alapon s olyatén módon rendezett állategészségügy, amely kellő biztosítékot és megnyugvást nyújthat magunknak s az importáló államoknak is. Hogy az ily szervezés mennyire szükséges, azt maga a törvényjavaslat-tervezet indoklása bizonyítja leginkább, felsorolván azon számos hiányokat és bajokat, amelyeket az állategészségügyi közszolgálat eddigi rendezetlensége maga után vont s amelyeknek megszüntetése egyedül az állatorvosi közszolgálat államosítása által válik lehetővé.

Az állategészségügyi szolgálat mai szervezetének egyik legnagyobb hibája az állatorvosok aránytalan eloszlása az egyes körzetekben. Ezidőszerint az ország 63 vármegyéjében és ezen vármegyék 409 járásában mindössze 217 törvényhatósági és járási állatorvos látja el az állatorvosi szakszolgálatot; ezzel szemben pedig 25 törvényhatósági jogú városban 117 állatorvos működik. Az állatorvosok ezen kedvezőtlen területi megoszlásának következménye azután az, hogy vannak egyes vármegyék, pl. Árva, Liptó, Túróc, Ugoecs, amelyeknek egész területén egy, mondj egy állatorvos látja el az állatorvosi szakszolgálatot.

Hogy ily körülmények között az állategészségügyi szolgálat kellő ellátásáról szó sem lehet, az bővebb indoklásra nem szorul e már magában véve ez a körülmény is mulhatatlanul szükségessé teszi, hogy az egységes szervezés révén ez a hiányosság megszüntetessék.

De ez csak egyik, leginkább szembeszökő hiányossága a jelenlegi szervezetnek, amelynek természetes következménye jelenlegi állategészségügyi állapotaink számtalan hiányossága.

A most készült törvényjavaslat-tervezet véleményünk szerint igen czél szerűen oldja meg az állategészségügy államosításának kérdését. Ennek értelmében az állatorvosi közszolgálatot törvényhatóságokban, városokban és községekben állami állatorvosok látják el; vagyis az állategészségügyi szakszolgálat oly módon szervezettelik, hogy az annak ügykörébe eső teendőket az állam szolgálatában álló, a kormánynak közvetlenül alárendelt állatorvosok látják el. A szervezésnek ez a módja azonban nem zárja ki a privát, azaz nem állami szolgálatban álló állatorvosok működését, sőt a törvényhatósági városok és községeknek a jövőben is fennmarad az a joguk, illetve kötelezettségük, hogy szorosan vett helyi állategészségügyi, vagy állat-tenyésztési és az ezzel kapcsolatos teendők ellátására külön állatorvosokat alkalmazzanak.

A törvényjavaslat alapelve tehát az, hogy az állategészségügyi rendszert országos jelentőségű és vonatkozású teendőit kizárólag állami állatorvosok látják el, míg a szorosan vett helyi állategészségügyi teendők végzésére a helyi hatóságok is alkalmazhatnak, illetve tartoznak külön helyhatósági állatorvosokat alkalmazni.

Ez egy igen fontos és helyes intézkedés, mert pl. egyes nagyobb városokban, hol nagyforgalmu állatvásárok tartatnak, hol nagymérvű a huszfogyasztás, avagy hol külön állat-tenyésztési telepek, vagy külön állati hullafeldolgozó telepek vannak, vagy létesítettni fognak, ott ezen helyi teendők, illetve intézmények ellátása s szigorú ellenőrzése feltétlenül szükséges, s ily helyeken tényleg szükségé forog fen oly állatorvosok alkalmazásának, akik első-sorban e feladatokat végezzék, de emellett egyúttal magánygyakorlattal is foglalkozhassanak, a nélkül, hogy az állategészségügy-rendszert körébe eső feladatok végzésével terhelve legyenek.

Ezzel szemben viszont igen helyes intézkedése a törvénynek az, hogy a közszolgálatot végző állatorvosoknak magánygyakorlata, kikre egyébként is igen sok és fontos feladatok teljesítésének kötelezettsége hárul, törvényileg, illetve rendeletileg lesz szabályozva s nagyon kívánatos is, hogy ez a minimumra redukáltassék, különösen az első időben, amikor az állatorvosok elégtelen száma miatt az egyesekre amugy is túl sok teendő fog hárulni.

Az állategészségügyi szolgálat teendőit legalsóbb fokozat a kerületi állami állatorvosok fogják teljesíteni, akik szakközgei lesznek az elsőfokú állategészségügyi hatóságának (nagy- és kisközségekben: a főszolgabíró, rendezett tanácsú városokban: a polgármester, törvényhatósági jogú városokban: a rendőrkapitány, a székesfővárosban: a kerületi előjáró) és szaktanácsadói a községeknek állategészségügyi ügyekben.

Ezek végzik a tulajdonképpeni állatorvosi szolgálatot, nevezetesen az évenkénti állatösszeírás alkalmával megvizsgálják az állatok egészségügyi állapotát, végrehajtják a hatóságilag elrendelt fertőtlenítést és ojtásokat, felügyelnek a vásárterekre köz- és magán vágóhidakra, gyepmesteri telepekre, mészárosok és marhakereskedők üzlettelepeire, hízalók, tehenészetk, állatrakodókra, ellenőrzik a marhalevelkeresők és törzskönyvvezetők működését, teljesítik a kerületükben levő vasuti vagy hajóállomásokon szállított állatok vizsgálatát, felügyelnek a köztenyésztésre használt apaállatokra, székhelyükön és az attól két kilométernél távolabbra nem eső községekben teljesítik a vágatási szemlét. Közreműködnek a községek által beszerzendő apaállatok megvásárlásánál, ellenőrzik az abraktakarmányokat forgalomba hozó kereskedők üzlethelyiségeit stb. stb. Kirendelés esetén hivatalból tagjai a mezőgazdasági bizottságnak és a lovató-bizottságnak.

A kerületi állami állatorvosok felett az

állategészségügyi közgei a községekben, az alispán, a székesfőváros feladata első ködését elvárni a ragadós betegségeket illetőleg, lési vagy elnyilvánított állapotú állatokra vonatkozó törvényhatósági bizottságnak.

Mindezek az állatorvosok, állomások vezetését gyakorlati feladatokat végezve.

Hazánk állatforgalmi törvénytervezet kerületre osztott egy állategészségügyi bizottságot.

A 7 község alatt. A szakteljesítésére orvosi állás.

Ez a szakszolgálat az állategészségügyi szakszolgálat részét képezi, a feladatokat egyelőre az egyéni szolgálat ily lesz lehetséges egy évtizeden belül megszüntetése.

Ennek a közbeszólás foglalkoztatásának, hogy a határozottan állathizláló piacokon olcsó hivatalka szolgálatát Kőbányán és

ily szakszolgálatot a gazdaközönség kivétel nélkül elfeltételét közzétehető és közzétehető felügyelet alá

Egyes esetekben, hogy a nyereségekben főtlenül, hogy e hivatalos viszonyok és indokolják, a

Az állategészségügyi indoklása szakszolgálat eddig a minisztertanárainak foglalkoztatás ellenkező oktatással — kel a feladat kívánja.

Ez eset tanárai az

állategészségügyi főnökök állanak, akik szakközegei a másodfokú hatóságnak (nagy- és kis-közsegekben, rendezett tanácsú városokban: az alispán, törvényhatósági j. városokban és a székesfővárosban: a városi tanács). Ezeknek feladata elsősorban a kerületi állatorvosok működését ellenőrizni. Kötelességük továbbá nyilvántartani a törvényhatóság területén felmerült ragadós betegségeket, javaslatot tenni a másodfokú hatóságnak a járványok és ragadós betegségek megelőzésére alkalmas intézkedéseket illetően; ők teljesítik gyanús megbetegülési vagy elhullási esetekben a felülvizsgálatot, nyilvántartják a törvényhatóság területén letelepülő állatorvosokat. Hivatalból tagjai az illető törvényhatóság mezőgazdasági bizottságának. Az állategészségügyi viszonyokról havonta jelentést tenni kötelesek a közigazgatási bizottságnak.

Mindezek fölött állanak az állategészségügyi felügyelők, akik az összes kerületi állatorvosok, állategészségügyi főnökök s a belépő állomások vezetői felett a felügyeletet és ellenőrzést gyakorolják és akik közvetlenül a földmivélségi miniszter hatósága alá vannak rendelve.

Hazánk területi állattenyésztési, valamint állatforgalmi viszonyai figyelembevételével a törvénytervezet 7 állategészségügyi felügyelői kerületre osztja az országot, amelyek élén egy-egy állategészségügyi felügyelő fog állani.

A 7 kerület 88 törvényhatóságra osztatik, ugyanannyi állategészségügyi főnök vezetése alatt. A szakvizsgálatnak legalsóbb fokozatú való teljesítésére pedig 750 kerületi állami állatorvosi állás fog szervezteni.

Ez a szervezet van hivatva teljesíteni az egészségügyi szolgálatot és föltéve, hogy a szükséges szakerők rendelkezésre fognak állani, remélhető, hogy e tagolásban a reáharmló föladatakat kellően teljesíteni képes is lesz. Egyelőre azonban a szükséges előkészítéssel bíró egyének hiánya miatt az állatorvosi szolgálat illetően módon való szervezése nem lesz lehetséges a miniszter kijelentése szerint egy évtized leforgása alatt lesz csak a szükséges létszám kiegészíthető.

Ennek a szervezetnek kiegészítésül intézkedés foglaltatik a törvénytervezetben arra nézve, hogy a földmivélségi miniszter felhatalmaztassék egyes nagyobb és fontosabb állathizláló és állattenyésztő telepeken vagy piacokon oly nagyobb állami állategészségügyi hivatalok szervezésére, amilyenek ezidőszert Kőbányán és Győrött állanak fenn.

Ily szűkebb területre terjedő piacok létesítését különösen a sertésvesz fellépte óta a gazdaközönség sok ízben sürgette. E piacok kivételünk akadálytalan lebonyolításának egyik előfeltételét képezik, miután ezek teljesen megbízható és kifogástalan állategészségügyrendőri felügyelet alá vonhatók.

Egyes nagyobb városok szinte vetélkedtek abban, hogy ily piacok létesítésére engedélyt nyerhessenek, s kivételünk biztosítása érdekében föltétlenül szükségesnek kell tartanunk, hogy e hivatalok szervezésére, ahol ezt a viszonyok és körülmények megengedik, illetve indokolják, a miniszter felhatalmaztassék.

Az állategészségügyi szakkérdések tudományos tárgyalására a törvénytervezet egy országos állategészségügyi tanács létesítését kontemplálja. Ez helyes dolog, csak azt nem értjük, hogy kikből fog megalkottatni az állategészségügyi tanács, mert a törvényjavaslat indoklása szerint speciális szakkérdésekben eddig a miniszter az állatorvosi akadémia tanárainak véleményét szokta volt kikérni, de mert az akadémiai tanári testületnek ily foglalkoztatása a miniszter véleménye szerint ellenkezik annak tulajdonképpeni céljával: az oktatással — ezért az akadémia tanárait ezekkel a föladatakkal a jövőben megterhelni nem kívánja.

Ez esetben, t. i. ha az állatorvosi akadémia tanárai az állategészségügyi tanácsba nem

fognak belevonni, akkor valóban nem tudjuk, hogy kik lesznek azok az elismert nevű szakférfiak, akik a szakkérdések tudományos tárgyalására hivatva vannak.

Igen nagyjelentőségűnek tartjuk a törvénytervezet negyedik paragrafjában foglalt azon intézkedést, hogy a törvényhatósági joggal fölrüházott és a rendezett tanácsú városok, illetőleg azok külön elsőfokú hatósággal bíró kerületei valamint a nagyobb terjedelmű, állattenyésztéssel vagy állatforgalommal bíró községek, helyek és állomások a jövőben önmagukban fognak egy-egy állatorvosi kerületet képezni.

Nagyjelentőségű ez az intézkedés azért, mert hiszen mindnyájunk élénk emlékezetében vannak azok az esetek, amikor állatjárványok fellépte alkalmával oly kerületek is zárlat alá vettek, amelyeknek igen sok esetben csak egy kis körzete volt inficiálva, de mert egy közigazgatási területet képeztek, a zárlat az egész területre rendeltetett el. Hogy ez az eljárás mily forgalmi mizériákat idézett elő, azt mindnyájan tudjuk.

Ausztria az odairányuló kivételünket éppen ezen az alapon tetszése szerint korlátozhatta, mert ha valamely vármegye területén csak egy községben is valamely ragályos betegség, mondjuk száj- és körömfájás fellépett, — az esetekben ha érdeké úgy kívánta, — az egész vármegyét zár alá helyezte és a beviteltől elhittotta, még az esetben is, ha pl. a vármegye legszélén fekvő községben lépett föl a baj és a többi községek egészen vérszentesek voltak.

Ennek az abuzusnak fogja elejét venni a törvény azáltal, hogy kisebb területre terjedő önálló állatorvosi kerületeket létesít, amelyekben ha netalán valamely járvány lépne fel, az esetben csak a kisebb közigazgatási egységnek a járvány által tényleg érintett és külön állatorvosi kerületet képező része lesz zárlat alá vehető, míg a közigazgatási terület többi része a zárlat által nem érintetik.

Amint említettük, maga a földmivélségi miniszter a törvényjavaslat indoklásában elismeri az állategészségügy jelen szervezetének nagyfokú rendezettségét és hangsúlyozza, hogy az állatorvosi közzolgálat államosítása még áldozatok árán is keresztülvendő.

Ezt a fölfogást valljuk mindannyian, s mindenki kell, hogy természetesnek tartsa azt, miszerint állategészségügyünk érdekében az államnak a szükséges áldozatokat meghoznia kötelessége.

De hát erre a nagy jelentőségű célra nálunk az államnak pénze nincs, s az államosítás oly módon fog keresztülvitetni, hogy az azzal járó költségeket, a községek és a gazdaközönség lesz kénytelen viselni.

Kétségtelen, hogy az állategészségügy államosítása nagy gazdasági előnyöket biztosít az egyeseknek úgy mint a köznek, s az áldozatok, amelyek ezek érdekében a gazdáknak viselniük fog kelleni, csekélyek: — mindazonáltal jellemző a mai állapotainkra az, hogy közzgazdasági életünk egy ily fontos szükségletére az államháztartásban fedezet nincs, — s erre az állam áldozni semmit sem hajlandó.

Az állategészségügy államosításával járó költségeket a kormány oly módon teremti elő, hogy a községi és városi helyi hatóságok kötelezettek azon összegek egy részét, melyet eddig állatorvosai javadalmazására fizettek, az államkincstár kiadási többletének appasztására fordítani, (maximálisan 50%-ig). Ezenkívül felemeltetik a marhalevelek bélyegilletéke. Végül pedig a marharakodó állomásokon teljesített vizsgálatok díja és azon rendőri büntetéspénzek, amelyek eddig felerészben a községeket illették, jövőre, egészben az állatorvosi közzolgálat államosításával járó költségek fedezésére fognak fordíttatni.

Elvégre is nem lehet szó az érdekeltség nagyobb mérvű megterheléséről s ezt az áldozatot kétségkívül szívesen fogják meghozni a várható nagy előnyök fejében úgy a községek, mint a közvetlenül érdekelt állattenyésztők, de

a megoldásnak ez a módja több mint jellemző közállapotainkra.

Bajnak kell tartanunk, hogy nem állanak rendelkezésre a szükséges szakemberek s így a törvénytervezet által kontemplált status nem lesz szervezhető. Állategészségügyünk rendezése pedig sürgős föladat, mert kereskedelmi szerződéseink és állategészségügyi egyezményeink lejártától már csak rövid néhány év választ el s ha addig nem leszünk képesek azt úgy szervezni, hogy a külföld kellő garanciát lásson állategészségügyi intézményeinkben, akkor hosszú évek sorára elvesztjük azokat az előnyöket, melyeket ellenesetben kivívhatunk.

Az előbbieken vázoltuk a törvényjavaslat legfontosabb intézkedéseit. Gazdai szempontból teljesen megfelelőnek kell elismernünk az állategészségügy államosításának tervbevett megoldási módját.

Azt hisszük azonban, hogy maguknak az állatorvosoknak egy és más tekintetben lesznek és lehetnek is kifogásaik a törvénytervezet ellen, mert az előléptetési viszonyok egyrészt reájuk nézve kedvezőtlenek, másrészt az államosítás révén ők jelentékeny mellékkeresetet vesztenek el. Miután pedig a szolgálat kifogástalan teljesítése csakis az esetben remélhető, ha azt egy helyzetével teljesen megelégedett és anyagiilag jól szituált állatorvosi kar végzi, szükségesnek tartanók, ha a javadalmazás tekintetében az állatorvosi kar, veszendőbenem az eddigi jövedelmeiért lehetőleg rekompenzáltatnék, ami annyival inkább kívánatos és lehető, mert az államnak az államosítás egy krajczárjába sem kerül és ezért legalább az állatorvosok megfelelő javadalmazását kellene, hogy föladatainak tartsa.

Jeszenszky Pál.

KÜLFÖLDI SZEMLE.

Franciaország. A mezőgazdaságnak nyújtott állami támogatások. A francia szaksajtó ezidőszert veszi szemle alá azon törvényes intézkedéseket, melyek a most folyó évtizedben, mint a mezőgazdaság védelmezői lettek életbeléptetve s megelégedéssel konstatalja, miszerint a gazdak érdekében sok tétetett. A többi közül a gyakorlatban főleg az 1897-ik év december 13-án hozott Cadenas-törvény ismertetett el üdvösnek, mely a kormányt megadja azt a jogot, hogy szükség esetén a vámtarifa emelését célzó törvényjavaslatot rendeletileg azonnal életbeléptesse. A kozmopolita spekuláció eselvéseinek vetnek azzal gátat, melyek főleg abban nyilvánultak, hogy a tarifaemelési hírekre óriás mennyiségű gabonát vásároltak össze, hogy az árak mesterseges emelése eléressék; a kormány által célzott mezőgazdasági válság megelőzése ezáltal lehetetlenné lön téve. Azóta, mint szemlémben említettük is, a Cadenas törvény alkalmazását is lelte már s a tisztességes kereskedelem s a termelők mégis óvattak általa a válsággal fenyegető óriási áringadozástól.

Az 1896-ik évi január 16-án hozott törvény meg előírta, miszerint a hadsereg szükségletét képező huskonzervek előállítására csakis a hazai termelők által produkált vágómarha használtassék. Először azt hitték, miszerint a hazai termelés nem lesz képes elég hust szállítani, ám most a törvény 3-ik évi alkalmazása után a konzervgyártásban egyetlen egyszer sem nyilvánultak zavarok. A törvény tehát az összes hazai tenyésztők tetszését bírja.

A boritaladó törlése embriókorát éli. Egy év mulva talán életbelép s tán sikerülni fog a termelők érdekeit a fogyasztókéval harmóniába hozni. Az 1894-ik évben hozott borhamisítást tiltó törvény a négy év alatt valóban nélkülözhetlennek bizonyult; csakhogy az a kérdés, a legujabban az olaszokkal kötött kereskedelmi egyezmény valjón nem lesz-e a termelők nézve végzetessé, mert míg az olasz bor

francia területől számuzve volt, könnyű volt az ellenőrzés gyakorlása is, mi lesz már most ezután, midőn a borházasításra annyira alkalmas olasz borok fogják a piacot ellepni?

Az 1897-ik évi december 16-án hozott törvény a denaturált szesz forgalombahozását könnyíti, amennyiben a tiszta szesznek adóját hektoliterenkint 3 frankra szállítja le. Demióta köztudomásra jutott, hogy Németországban a denaturált alkohol alkalmazása éppen azért lett redukálva, komolyan törekednek a denaturált szesz teljes adómentességét kimondatni.

A mezőrendőrségi törvény még ezen ülés folyama alatt nyeri alkotása befejezését. A betétszerkesztés befejezése már azért is van sürgetve, hogy a földadó kivétele méltányos alapon történjék. Az avval járó kiadások 40%-át az állam viseli, ugyanannyit vállalt magára a megye, következésképp a község a telekkönyvrendezésben csak ötöd részét viseli a tehernek. A telekkönyv rendezettségének tulajdonítható a tagosítatlan birtokok aránytalan súlyos adózatása. Igaz, hogy az 1897-ik évi július 21-én hozott törvény értelmében, éppen a tagosítatlan birtokoknak nyújtott 25 millió franknyi adóelengedés, de az csak első lépés arra, hogy a mezőgazdaság oly adózásnak vessék alá, mely jövedelmével arányban is áll. Azt segítyező, alkotott meg 1898 július 18-án a *Warrant* törvény, mely a gazdánál hagyott terményre nyújt olcsó kölcsönt s hogy végre a mezőgazdaság, a kereskedelem s iparral egy színvonalra hozassék, szervezte az állami gazdasági hitelt s állította fel a kerületi bankokat, melyeknek fiókjai a kölcsönösség elvén működnek. Mindezen intézkedések élénk világot vetnek arra a mozgalomra, mely most a francia mezőgazdaságot jellegzi. A beavatottak hiszik, hogy a szakadatlan ameliorációk a közeljövőben nem remélt boldogulás kuforrása lesznek.

Erre nézve azonban az is szükséges, hogy a gazda érdekeit csak oly éber figyelemmel védje, mint ahogy azt eddig tette. A gazdák igen helyesen, behizonyították, hogy a maguk erejében bíznak, de nem szabad azt sem felejtetniük, hogy az állam szakadatlan támogatására is szükségük van.

A mezőgazdasági részvénytársaságok bukása.

Ugy a gyakorlati életben, mint a szakajtóban mindösszebb felmerül az a vélemény, hogy a mezőgazdaságot a részvénytársaságok tőkéljével s igazgatásával emeljék az intenzivitás magasabb fokára. Az elmélet sokak előtt csábitónak tűnik fel, ám egy pár „mezőgazdasági részvénytársaság”-nak közelebbi bukása azt bizonyítja, hogy az ily vállalatok nem boldogulhatnak. A részvénytársaság tagjai befektetett tőkéjük után kamatot s dividendát akarnak látni. A vállalat pénze természetesen az élő s holt leltárba, beruházásba, forgótőkébe van fektetve. Ám a mezőgazdasági üzem folytatására egész hivatalnokapparátust kell tartani, mely a pénzügyi tevékenél szokásos pentossággal tudjon beszámolni a legesekélyebb dologról is. A vállalat napi biztosainak napi díj fizetődik, egy szóval a részvényvállalat kiadásának se szere, se száma nincs. A gazda, ki maga műveli földjét — kitűnően is gazdálkodik — ugyan csak kell, hogy össze is szedje legjobb tudását, eredményt felmutatandó, pedig idegen hivatalnok-kar csak nem fáradozhat ugyanazon buzgalommal, mint a birtokos maga! Ezeknek az okoknak tulajdonítható, hogy azok a mezőgazdasági részvénytársaságok, melyek ezideig meg nem buktak, ugy menekülnek a csávából, hogy nyakra-főre adogatják bérbe uradalmait. Elég furesa eset gyanánt jelenthető, hogy a bérbeadásal boldogult a társaság s a bérlő szinte zöldágra vergődött.

Most a francia közgazdasági kapacitások e frappsán, de nagyon könnyen érthető esetek tárgyalásával vannak elfoglalva.

Végre mégis rájönnek a dolog nyitjára: A pénzügyi intézősége többet termelhet hektáronként, mint a birtokos maga — ám a

rezsije is jelentékenyen nagyobb. Most belátják, hogy a gazdaság dolgában az a nyereséges, ha kevesebbet is, de *olesón* lehet produkálni.

Olaszország. A cukorgyártás jövője. A cukorgyártás ipara az országban ezidőszert még csak gyermekkorát éli.

Pedig az olasz kormány már régóta akarta a cukorgyártást meghonosítani.

1836-ban *Cavour* gróf rendelete folytán Piemontban építettek állami cukorgyárat, de hát az akkori tökéletlen technikai berendezés mellett, az előállított cukor drágább lett, mintha az Indiából hozták volna. A cukorgyár megbukott tehát.

1870-ben az olasz kormány a királyság számos részében cukorrépatermelési kísérleti állomásokat állított fel, melyek még a legdélibb vidékeken is okadatolták teszik a cukorrépa termelését. Hivatalos jelentések így szólnak:

A cukorrépának hektáronkénti termése átlagban 40 tonnát tesz ki.

A répa cukortartalma minden esetben 10°-on felüli volt, némely esetben a 14°-ot is fölümlta.

Az éghajlat s talaj oly mérvben nem segítik elő az alkalikus sók képződését, hogy azok által a cukorkiválasztás zavartatva lenne.

Az 1882-ik évtől kezdve a kormány minden lehető módon igyekezett a cukorrépatermelést elősegíteni, a mennyiben rendeztetett termelési versenyeket s a termelést ismertető füzeteket s vetőmagvat ingyen osztatott szét. A kormány egy szóval semmit sem mulasztott el a cukorrépatermelést népszerűsítendő s ennek dacára nem mutatkozott várva várt haladás. Az *arezzói* (Toscana), *amegni* (Róma) s *rieti* (Umbra) cukorgyárak egymásután csukják kapuikat. A balsi ker azonban nem batorlatlanítja el a vállalkozókat, a legutóbbi hírek szerint *Cesena*, *Cremona*, *Modena*, *Piacenza* s *Avellino* táján épülnek modern cukorgyárak, melyek az alapításhoz szükséges tőkét kivétel nélkül a genuai „*Societa italiana per la industria degli zuccheri*” társulattól nyerik, mely négy millió lírával alapult részvénytársaság. Most van alakulóban a „*Societa Lombarda*”, mely ugyancsak a cukorrépatermelést s cukorgyártást emelést tűzte ki céljául. A meglévő cukorgyárak ezidőszert 16,000 tonnát produkálnak. Hogy az ország szükséglete fedeztessék, erre nézve 68,000 tonnát kellene gyártani. A mint látjuk, egy egész sereg cukorgyár alakulására van hely s alkalom Olaszországban. Minden jel oda mutat, hogy az olaszok függetleníteni akarják magukat a külföldi cukorimport alól.

LEVÉLSZEKRÉNY

Kérdés.

71. kérdés. Két tehenem van göböljeim között, a melyek már 4 hónapja, hogy hiznak. Számításom szerint e hó utólján kell nekik megelleni és márczius utólján szeretném őket a többi göböljével elszállítani. Kérem, miképpen lehetne a fentnevezett tehenektől a tejet elapasztani úgy, hogy rendes sulyukból sokat ne veszítsenek? *D. Gy.*

72. kérdés. Mi előnyösebb? Fejős tehenekkel külön etetni száraz szecsákat (2/3 here, 1/3 polyva) és külön a fejéshez tiszta burgundi répát; vagy pedig az egészet 24 órával az etetés előtt összekeverve, páczolva etetni? *ifj. K.*

73. kérdés. Egy szaklapban a következőket olvasom: „Szükségesnek mutatkozik, hogy a leölt baromfiak szállítása után kedvezmények, vagyis *refakciók* nyujtassanak; igaz ugyan, hogy az államvasutak most is nyujtanak *refakciókat*, de ezeket nem a kis emberek, hanem csakis a nagy szállítási részvénytársaságok élvezik s így ők, dacára annak, hogy közvetlen üzletet nem köthetnek, hanem

csakis a kereskedők szállítmányait közvetítik, illetve a szállítóleveleken csakis a nevük szerepel, így zsebrevágják a kiskereskedőket, azokat, kiknek legnagyobb szükségük volna a támogatásra.” Miután szeretném tudni, hogy e tekintetben milyen rendeletek és szabályok állnak fenn s csakugyan áll-e az, hogy a kiskereskedők *refakciókban* nem részesülhetnek, felkérem tisztelt szerkesztő urat, sziveskedjék becses lapjában az ügy érdekében is nekem felvilágosítást adni.

Eger.

Dr. D. B.

Felelet.

Leelő hízó tehenek tejének elapasztása. (Felelet a 71-ik kérdésre.) Kérdésttevő bizonyára oly szerre vagy eljárásra gondol, amelylyel a tejelést egy csapással meg lehet akasztani. Ilyen pedig nincs. Még azok a szerek is, melyek a tej fokokénti elapasztására ajánlatnak, nagyon problematikus értékűek. Legindokoltabb eljárás azért az, amelyet fejésre nem használt háziállataink tejének elapasztásánál követünk. Állhat tehát ez a kérdéses esetben abban, hogy a hizóban álló és febr. végén leelő két tehénből a borjukkal egyáltalán nem szopat, hanem tőgyükből felületesen, az izgatást kerülve eleinte naponta kétszer, majd egyszer, aztán csak 2—3 napban egyszer fejteti ki a tejet, tejmirigyüket folytonosan hideg vízbe áztatott kendőkkel borogattatván. E fejeseket úgy kell eszközölni, hogy általuk csak a tőgy tulerős megduzzadása kerültessek ki s tejnyerés egyáltalán ne czéloztassék. Valószínű különben, hogy a hizott individuumoknál bő tejelés meg nem indul és a további hizás folytán csakhamar apadás és végleges beszünés következik minden beavatkozás nélkül is, de még inkább a mondott beavatkozásra. *Mi.*

Etetés fejés alatt. (Felelet a 72-ik kérdésre.) Mindennemű szecsákat, polyvát, töreket jobban kihasználható, abrak- és más takarmányokkal keverten szokás etetni. A jobb kihasználás végett etesse hát a répát kérdésttevő is szecsával keverten, mert hogy a répát külön nyujtani előnyösebb, arra nincs bizonyító kísérlet.

Ugy látszik azonban a kérdésből, hogy a fejés végrehajtására és a tejhozamra nézve gondolja kérdésttevő előnyösebbnek azt, hogy a répa a fejés alatti időben külön nyujtassék.

Ha a tehenek szoktatva vannak arra, hogy evés közben fejessenek, úgy indokolt lehet az izletes répának külön nyujtása a fejesi időben. De ez a szoktatás feltétlenül hibás.

Az evő állatokat akár fejéssel, akár almozással, vagy takarítással zavarni hátrányos, mert a takarmány szétszóródás folytán pocékolódik, a zavart állat tökéletlenebbül rág s rosszabbul nyálazza be a tápszeret, így az eleségek kihasználása is tökéletlenebb.

Sajnos, a fejés alatti evéshez szokott állatnál, ha a tápszer-nyujtást beszüntetjük, a fejésben, tejléadásban mutatkozhatnak kalamitások. Ha tehát ez az eset, úgy — bár külön időbe és tehát pénzbe kerül a répának külön időben s nem egyszerre való etetése — alig lehet elkerülni a külön nyujtást, bár nincs kizárva az sem, hogy a szecsával kevert répa adása esetén is kívánatos módon és eredménynyel mehet végbe a fejés. *ri.*

Vasuti refakciók. (Felelet a 73. kérdésre.) Az 1899. év folyamára a m. kir. államvasutak gyorsárúként szállítandó élő és leölt baromfi, friss főzelék, gyümölcs, leölt vad és vajküldemények után magyar állomásokról Bécsbeavatolás útján a mérsékelt gyorsáru-díjtétel helyett a teherárúkra érvényes II. osztály díjtételét engedélyezte. A kedvezmény nagysága a rendes viteldíjhoz viszonyítva 16% és mindenki által igénybevehető.

Ausz kedvezmény, mely küldemény igénybe.

Ugya ha ezek Oroszország Ausztriában tatik egy előbb em illetve 15°

Mint a kivétel biztosítása

Ez valószínű vonatkozik igénybe, külföldre.

Gazda

Az a hó 29-én alkalommal alapján közt felénk községében közül 11-román ny hallgató re oktatás ér tanári áll ennek földi gazda a megye ki. Az egy ban 45 h ságot rend uti kíván községből tenyésztés községében

A tejszövet landó, az szövetkezet 400 liter

pestre. Az havában t az intenzi

minél szél nyerve; e külön titkárjává meg. — A

mult évi t mult hóba megye gazd hatott az

ujjonnan lé mely műk kezdette. E anyagot leh be, az eg fejt ki az

megye ga az elmult ki a földm lenmagot v

osztatott v lentermelés czéljából rendez. A

is élénk te rendezett Tatán tél

hónap tart részt. Ezer is megtarta egyesület megye 31

érdekében évenként minden m a tati sz

Ausztria egyéb állomásaira ugyanezen kedvezmény nyer alkalmazást *visszatérítés után*, mely visszatérítési kedvezmény szintén a küldemény feladója, vagyis bárki által vehető igénybe.

Ugyancsak föntemlített árucikkek után, ha ezek a nyugati vámkülföldre, továbbá Oroszországba vannak rendelve, nemkülönböztetve Ausztriába és legalább 12,000 tonna elszállítatik egy év alatt ugyanegy szállítótól, az előbb említett kedvezményből további 20, illetve 15% leengedtetik.

Mint ez utóbbiból kivehető, az államvasut a kivétel érdekében hoz áldozatot és a kvantum biztosítása esetén adja csak a kedvezményt.

Ez utóbbi formája a refakciának az valószínűleg, melyre a kérdéstevő kérdése vonatkozik, mert így ezt tényleg csak az veheti igénybe, a ki nagyobb mennyiségeket szállít külföldre.

Gazdasági egyletek mozgalmá.

Az aradmegyei gazdasági egyesület mult hó 29-én tartotta évi rendes közgyűlését, mely alkalommal igazg. választmányának jelentése alapján mult évi működését is vázolta, a többek közt felemlítvén, hogy rendezett megyéje több községében *népi gazdasági előadásokat*, ezek közül 11-et magyar, 2-öt német és 3-at román nyelven tartván meg mintegy 1200 hallgató részvételével; *a népi gazdasági szakoktatás* érdekében a megye területén egy szaktanári állás szervezését kérte a kormánytól, ennek folytán *Szigeti Wargya* László a pécskai téli gazdasági iskola vezetője Arad székhelyre a megye területére gazd. szaktanárrá neveztetett ki. Az egyesület Magyar-Pécska község határában 45 holdnyi birtokon *mintá-parasztagazdaságot* rendezett be; szervezett több *tanulmányúti kirándulást* Mezőhegyesre, melyeken 15 községből 665 kisczarda vett részt. *A fajbaromfi-tenyésztés* emelése érdekében a megye 17 községében számos baromfiörzést osztott ki. A tejszövetkezetek létesítésének ügyét felkarolando, az egyesület Német-Peregen egy *tejszövetkezetet alakított*, mely ezidőszere naponta 400 liter tejből előállított vaját szállít Budapestre. Az egyesület még a mult év december havában tartott választmányi ülésén elhatározta az intenzívebb működését, hogy az érdekelteket minél szélesebb körben az egyület részére megnyerje; ezen okból szükségesnek látta egy külön titkári állás szervezését. Az egyesület titkárává *Laehne* Hugó okl. gazdát választotta meg. — **A komárommegyei gazdasági egyesület** mult évi ténykedéséről az egyesület elnöke a mult hóban tartott közgyűlésen számolt be. A megye gazdasági viszonyaira kiválóan jótékonyan hatott az egyesület kezdeményezése folytán ujonnan létesített *lenkikészítő és beváltó telep*, mely működését a mult évben már meg is kezdte. Hogy a lenkikészítő a szükséges nyers anyagot lehetőleg a megye területéről szerezhesse be, az egyesület nagy szabású tevékenységet fejt ki az iránt, hogy a *fonal-lentermesztést* a megye gazdái közt meghonosítsa; e célból az elmúlt év tavaszán 2250 frt segélyt eszközölt ki a földmivélségi kormánytól és ezen 141 q lenmagot vásárolt, a mely 35 gazda közt kiosztott visszatérítési kötelezettség mellett; a lentermeléshez szükséges ismeretek terjesztése céljából a megye területén *vándorelőadásokat* rendez. A gazdasági ismeretek fejlesztése terén is élénk tevékenységet fejtett ki az egyesület; rendezett ugyanis e célból Komáromban és Tatán *téli gazdasági tanfolyamokat* a 3 téli hónap tartama alatt, a melyeken 43 gazda vett részt. Ezen két állandó tanfolyam a f. évben is megtartatik, ezen kívül tervbe vette az egyesület vidéki *előadások rendezését is*, a vármegye 31 községében. A *szőlőmivélség fejlesztése* érdekében az egyesület tatai szőlőtelepén évenként több egyént kiképez a szőlőmivélség minden munkájára s mozgalmat indított, hogy a tatai szőlőjótélepen *állandó szőlőmunkás-*

képzőt állítson fel. A gyümölcsfatenyésztés ügyét előmozdítandó, az egyesület a községek közt nagyszámu *gyümölcsfacsemetét oszt ki*. — **A lipótmezei gazdasági egyesület** azon célból, hogy tagjai között az állandó érintkezést könnyebben fentarthassa, hogy a tagok az egyesület tevékenységéről könnyű módon meggyőződhesse, az őket érdeklő rendeletek és kérdésekről folyton tájékozva legyenek és az összes ügyek miben állásáról rendszeres tudósításokban részesüljenek: *Lipótmezei Gazdasági Egyesület Hivatalos Értesítője* cím alatt egy havonként megjelenendő közlönyt indított meg. — **A sárosvármegyei gazdasági egyesület** a f. hó folyamán Szinye-Ujfalun, Friesen, Nagy-Sároson, Berzeviczén, Hétháron és Palocsán gazdasági előadásokat tartott; folytatólag Szt.-Mihályon, Tertyén, Somoson, Piller-Peklén, Szt.-Péteren, Gáboltón, Zborón, Szvidniken, Girálton, Hanusfalván, T.-Raszlaviczán, Margonyán, Kapiban és Kakasfalun rendezi *Havas* Jakab m. kir. állami állatorvos és *Lukovits* Aladár egyl. titkár közreműködésével előadásait, melyek tekintve a megye tulnyomólag tót ajku kisczardáit, tót nyelven tartatnak meg. Az előadások tárgyai a következők: A marhalevel-ügy, a ragályos és nem ragályos betegségek ismertetése s azok ellen való védekezés. Az első segítség némely hirtelen fellépő bajoknál. A trágyatelepekről és trágyázásáról. A szántás, boronálás és a talaj megmunkálásáról, annak vetés alá való elkészítéséről. A szemes- és gumós növények mivéléséről általában. Az aratásról. A munkástörvény és a fogyasztási és értékesítési szövetkezetek ismertetése. — **A somogyi gazdasági egyesület** f. hó 19-én Mernyén, Attalán, Göllén, Mocsoládon, Tót-Szentpálon, Fajszon, Surdon és Belezán rendezte folytatólag ezidei *gazdasági előadásait*, melyeken *Hauer Géza* igazgató *Veniss* Gyula, *Sáry* Tivadar, *Németh* József szentimrei földmivés-iskolai tanítók, *Kiss* Endre gazdatiszt és dr. *Roboz* Zoltán egyesületi titkár tartanak előadásokat. — **A nyitrai gazdasági egyesület** február hó 25-től márczius hó 11-ig terjedő időközben egy *szeszgyártási tanfolyam* rendezését vette tervbe, mely azonban csak az esetben tartatik meg, ha arra 25 hallgató jelentkezik. — Hallgatókul jelentkehetnek Nyitra, Bars, Trencsén és Pozsony megyékből szeszgyártulajdonosok, szeszgyárvezetők, gazdatisztok és azon gazdák, kik mezőgazdasági szeszgyárakat akarnak létesíteni. — A tanfolyam vezetője dr. *Kosutány* Tamás magyar-óvári gazd. akad. tanár lesz.

Közlekedési ügyek.

Fogyasztási cikkek olcsó szállítása Angolországban és a külföldön.

A „D. T.” berlini lapban az angolok e legújabb kezdeményezéséről bővebb ismertetés van közölve, követelve: hogy Németországban is ugyanazon eljárás lépjen a vasutaknál életbe.

Ezen egész szervezett berendezkedést *Otto de Terra* vasuti igazgató ismertette művében, mely Berlinben megjelenvén, méltó feltűnést keltett; s nyomában azonnal felébredt az élelmes német írók, gazdák és városiak azon egyhangu kívánsága, hogy ugyanezen intézmény Németországban is életbeléptetessék.

Angliában a keleti vasut (Great Eastern Railway) a magánvasutak egyik legnagyobbika 1895 év végén kísérletet tett, vasuti vonalának vidékein lakó gazdákat és termelőket közvetlenül London fogyasztóival összeköttetésbe hozni azon célból, hogy a végeredményében uzsorakamatra dolgozó közvetítő-kereskedelem kizárásával, mely legtöbbször éppen a gyorsan romlandó élelmi cikkeknek még tetemes idővesztességet is okoz, — ama világváros fogyasztói a nélkülözhetetlen mindennapi élelmi szereket közvetlenül, hamisítatlan állapotban gyorsan és lehető olcsón kaphassák kézhez; viszont a falusi termelőknek elérhetővé tenni

éppen legfontosabb élelmi cikkeit azon frissen és leginkább élvezhető állapotban értékesíteni; s mindezekmellett a vasut forgalmát és bevételeit is emelni.

A farmerek ennek megfelelően felkértek vasuti állomásaikon bejelenteni, hogy minő gazdasági cikkekre és minő mennyiségben óhajtanák ezen új nemét az értékesítésnek. Az így összegyűlt árújegyzék állomásonként rendezve sok ezer példányban kinyomatott s London utcáin és házaiban szétosztattott.

Ennek nyomán egyszerre igen élénk forgalom fejlődött a keleti vasut vonalain, mely napról-napra terjed s jóformán most már a vasut valamennyi állomására kiterjed.

A vasut ezen cél érdekében egy egységes olcsó tarifát léptet életbe, mely minden távolságra való tekintet nélkül kiteszen: *egy 9'07 kilogrammos csomag után 34 Pfenninget illetve 17 krt; s minden további 2'27 kilogramm után 8 1/2 Pfenninget vagyis 4 1/2 krt; míg ellenben a legmagasabb 27'2 kilogramm súly után 50 krt.* Ezen díjban a házhoz való szállítás is benne foglaltatik.

A vasuti szállításhoz a vasut 6 különféle nagyságu-ládát szolgáltat ki saját előállítási árában.

A szállítási díj erre meghatározott csomagbéllyeggel rovatik le a feladásnál. Egy szállító-levél a csomaghoz melléklendő. A csomagok továbbítása a legközelebbi személyvonatokkal történik a feladó fél veszélyére a vasut szavatossága nélkül.

Ezer és ezer farmer áll ily módon London fogyasztóival közvetlen üzleti és élelmezési összeköttetésben, főleg vaj, turó, baromfi, hal, méz, gyümölcs, burgonya, virágra stb. nézve, melyek mindég a legfrissebb állapotban jutnak igen gyorsan a fogyasztókhoz.

A farmer a városi megrendelést postán kapja s azzal egyszerre az árúért a pénzt is. A megrendelt árut a farmer feladja a vasutra, s a többi a vasut végzi el. Már az 1896-ik, — tehát az első üzleti évben 60.000 csomag szállított ezen olcsó vasuti tarifára szerint, s már a reá következő 1897-ik évben az 1896-iki első 3 havi forgalom 3000 szállítmánya — 12.000 szállítmányra szűkött fel.

Ezen példán okulva a skót és irlandi vasutak az élelmszerek szállítására viteldíjikat tetemesen leszállították.

Az angol keleti vasut pedig olcsó díjjai mellett is teljesen meg van elégedve bevételeivel.

Franciaországban nagy figyelmet fordítottak ezen törekvésekre, és az ottani vasuti berendezések tanulmányozására kiküldött állandó bizottság javaslata s hozta ezen angol rendszernek életbeléptetését, annál inkább, mert ez már Belgiumban is alkalmazásban van.

A kormány a kamarában egy törvényjavaslatot terjesztett elő a gazdasági terményeknek a vasutakon olcsón és könnyen való szállíthatása érdekében.

De Terre vasuti igazgató záradékában azon nézetének ad kifejezést, hogy a november 10-én életbeléptetett német vasutakra érvényes *új darabárú-tariffa* nem alkalmas ezen más osztályokban kitűnőnek bizonyult újításokat ellensúlyozni, — mert ez éppen a kiskereskedelemben és kisforgalomban éppen az 50 kilométer távolságra alig — vagy semminő kedvezményt nem nyújt; valamint nem teszi lehetővé a friss gyümölcsnek, halsnak, vajnak stb. a rendes viteldíjak mellett is: *gyorsárúként* való szállítását. A világváros az egy helyen megindult mozgalomnak a másik helyen való alkalmazását is feltétlenül megkívánja — másként a késlekedő nép és ország sinli meg vezetői elmaradottságát.

Németországban nem tartják ezeket látva — az igen olcsó portót az 5 kilogrammig menő postacsomagok után többé elengedőnek, különösen midőn látják, hogy *Anglia, Belgium és Franciaország az olcsó tariffa terén éppen a főlelmi szerekre őket jóval megelőték.*

És ha már a németek is a legmelegebben ajánlják a hasonló berendezések mielőbbi életbeléptetését, — mennyivel inkább kell nekünk ezeket kereskedelmi miniszterünknek és államvasutunk vezetőinek szives figyelmébe ajánlani, a mint már ez irányban az OMGE. is megtette indokolt javaslatát. *Löherer Andor.*

Marharakodó vasúti állomások 1899-ben.

A földmivelségi miniszter közzétette az 1899. évre engedélyezett marharakodó vasúti és gőzhajózási állomások jegyzékét. E szerint a budapesti helyi érdekű vasutakon 5, a m. kir. államvasutakon a kezelésükben álló helyi érdekű vasutakat is beleértve 781, a déli vaspályán 47, a keszthely-balaton-szt-györgyi vasuton 1, a mohács-pécsi vasuton 4, a győr-sopron-ebenfurti vasuton 17, a kassa-oderbergi vasuton 30, a poprádvölgyi vasuton 4, a szamosvölgyi vasuton 19, az aradi és eszanádi egyesült vasutakon 30, a torontáli vasutakon 18 és a nagy-károly-somkúti keskenyvágányu vasuton 8 állomás van marharakodó-ra engedélyezve.

Munkásbajok orvoslása a bajor vasutaknál. Hogy a vasúti forgalmi szolgálatnál és pályafentartásnál nagyszámban alkalmazásban levő munkásoknak alkalom és mód nyújtassék arra, hogy panaszait, kívánságait előadhasák és egyáltalában a munkásokat érdeklő kérdéseket tárgyalhassák, továbbá hogy a munkások jólétének előmozdítására irányuló kívánságok iránt nyilatkozhassanak a bajor kir. államvasutak minden vasúti kerületében munkás-választmány alakítását a munkások kebeléből. A választmány tagjainak számát, annak székhelyét a vasúti igazgatóság állapítja meg. A választmányi tagok száma legalább 3, de 15-nél nem lehet nagyobb kerületenként. Minden ilyen gyűlés a vasut által kiküldött hivatalnok jelenlétében és részvétele mellett folyhatik le és határozatai a vasúti igazgatóság elé terjesztnék. A munkásoknak egymás között felmerülő panaszait ezen választmány tárgyalja és saját hatáskörében intézi el. A bajor államvasutaknak ezen a munkásokat igen közelről érdeklő humanitárius intézkedése úgy hiszszük igen alkalmas eszköz arra, hogy nálunk is a munkáskérdést megoldja és a szociális bajoknak elejét vegye.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:

	Oldal.
Az OMGE. közleményei.	273
Szövetkezeti értekezet. Sz. Z.	273
Az államosított egészségügy. <i>Jeszenszky Pál.</i>	276
Gazdasági egyetkek mozgalma.	279
Közlekedési ügyek.	279

Növénytermelés.

Külföldi tapasztalatok a komlóművelés körül. <i>Csérer Lajos.</i>	274
---	-----

Gazdasági gépészet.

Podvinecz-féle kendertörő és tisztítógép a kenderkikészítés szolgálatában. <i>Berger Károly Lajos.</i>	275
Külföldi szemle.	277
Levélszokrény.	278
Vegyések.	280
Kereskedelem, tőzsde.	281-283

Országos szövetkezeti értekezet a Köztelken.

A Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége megalakulásakor működésének egyik programpontjával vette fel a szövetkezeti eszme felkarolását.

A szövetkezeti eszme gyakorlati terjesztésének egyik kiváló alkalmául szolgált a Köztelken nagytermében e hó 16-án gróf *Desseuffy Aurél* elnöke alatt megtartott országos értekezet, a melyen 25 vidéki gazdasági testület s ezenkívül számos, a szövetkezeti ügy iránt érdeklődő vett részt.

Az értekezet tulajdonképpen célja volt prozelitákat szerezni a gazdasági egyesületek kebelében a szövetkezeti eszmének, oly prozelitákat, a kik saját megyéjük területén hajlandók volnának szövetkezetek alakításánál közreműködni.

Az értekezleten az O. M. G. E., Magyar Gazdaszövetség, Hangya szövetkezet, Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Veszprém. J. Nagy-Kun-Szolnok, Borsod, Pest, Pozsony, Bars, Bihar, Győr, Bereg, Békés, Hunyad, Nyitra, Tolna, Zemplén, Somogy, Gömör, Kis-Hont, Temes vármegyék gazdasági egyesületei, a Magyar Gazdák Vásárosarnok Ellátó Szövetkezete, egyéb gazdasági testületek, a szövetkezeti eszme iránt érdeklődő városok és községek nagyszámban képviselve voltak.

Magának az országos értekezletnek alapját négy előadás képezte. Az első előadó, *Bernát István*, a szövetkezeti ügy jelenéről szolt s fejtegette ennek jövőjét Magyarországon.

Balogh Elemér kifejtette, hogy miképp kell fogyasztási szövetkezetek érdekében akciót indítani, felsorolta az alapításnál követendő főbb elveket, ismertette egy vezetéssel járó terheket, valamint azon nehézségeket is, melyekkel a szövetkezetnek különösen kezdetben meg kell küzdeni.

Bálintffy Pál a gabonaértékesítő szövetkezetekről értekezett, ismertetvén a németországi ily alakulásokat s illetve gyakorlati javaslatokat terjesztvén az értekezlet elé a gabonaértékesítő községi szövetkezetek mikénti alakításáról. Ezen előadással kapcsolatosan élénk vita fejlődött ki, amelyben résztvettek gróf *Széchenyi Imre*, lovag *Bogyay Zsigmond*, gróf *Károlyi Sándor*, *Deutsch Andor*, amely felszólalások tulnyomó részben a vidéken nagymértékben elharapozott gabonauzsorával foglalkoztak, amelyre vonatkozólag igen érdekes adatokkal szolgált lovag *Bogyay Zsigmond*, sárospatoki földbirtokos. Az értekezlet azon általános, közöhangnak adott kifejezést, hogy a községi gabonaértékesítő szövetkezetek, valamint az államvasutakkal kapcsolatos elevátorok építése oly közeli feladat, amelynek megvalósítását a magyar mezőgazdaság sokáig nem nélkülözheti.

A negyedik előadó, *Baross Károly* a bor értékesítő szövetkezetekről értekezett, a melynek megalakítását épp a műborgyártók részéről megindított ellenakció teszi különösen aktuálissá.

Végül gróf *Károlyi Sándor* ismertette azon feladatokat, a melyek a gazdasági egyesületekre hárulnak a szövetkezeti szervezkedés terén s a gazdasági egyesületeket jelölte meg a vidék azon góczpontjait, a hol az egész szövetkezeti szervezkedés vezetésénél a szövetkezetek ellenőrzésének tulajdonképpen egye-sülnie kell. Különösen mély nyomokat hagyott a hallgatóság emlékezetében gróf *Károlyi Sándor* előadásainak azon része, a melyben ismert programjához képest a gyengék védelme mellett foglal állást s ezt mint a vezető osztályok elsőrangú kötelességét hangsúlyozta.

Földes Béla egyetemi tanár rámutatott azon felfogásra, a mely gazdasági téren eddig uralkodott s a melyet elég jellemzően fitomított kannibalizmusnak nevezett, miután az eddigi gazdasági iskola azt az elvet vallotta, hogy az erősebb, furfangosabb és elmésebb érdeke érvényesül. Az újabb irányzat a gyengébb védelmét írta fel zászlajára s illetve az erkölcsi felfogásnak nemcsak a nép erkölcsi életében, de a gazdasági életben is polgári jogot óhajt biztosítani. Melegen üdvözli gr. *Károlyi Sándort*, mint ezen új irányzat régi kiváló előharcosát, ki e téren elévülhetetlen érdemeket szerzett magának. Az értekezletet gr. *Desseuffy Aurél*, a gazdasági egyesületek országos szövetségének elnöke rekesztette be, midőn a szövetség nevében köszönetet mond az előadók, valamint a vidéki gazdasági testületek kiküldöttjeinek, azon reményét fejezve ki, hogy az itt elhangzott eszmék a vidéken termékeny talajra fognak találni.

Az értekezlet után, a résztvevők a Pannonia vendéglőben gyűltek össze társasbédre. A nagyszámban megjelent gazdákat gróf *Desseuffy Aurél*, a szövetség elnöke fogadta s ő mondta az első felköszöntőt is gróf *Károlyi Sándorra*, a magyar szövetkezeti ügy apostolára. *Szcitovszky János* az agráriusok vezérét, gróf *Desseuffy Aurélt* éllette, *Bujanovics Sándor* az összegyűlt gazdaközöniséget, míg gróf *Széchenyi Imre Darányi Ignác* miniszterre emelte a poharát.

Hamis borok vegytani vizsgálata. Az a sok támadás, amely a szakértőket az utóbbi időben érte, arra indította a kémiai intézet igazgatóját, hogy az alábbi nyilatkozatot tegye közzé:

Nyilatkozat.

A napilapokban itt-ott közölt azon állításokkal szemben, mintha hazai borok bírálatára bizonytalan alapokra volna fektetve, a következőket jelentem ki:

1. Magyar borok elég nagy számban lettek elemezve s ennél fogva a magyar borokra vonatkozó elegendő kísérleti adatokkal rendelkezünk, hogy azokat külföldi adatoktól függetlenül is el tudjuk bírálni.

2. Az európai szakemberek által általánosan elfogadott határszámok, illetőleg borbírálati szabályok is alkalmazhatók, kivált olyan természetű hamisítások kiderítésére, mint a minőkkel rendszerint dolgunk van. Ezen borbírálati szabályok különben már nemzetközi szakértekezleteken is tárgyalattak anélkül, hogy ellenük komolyabb kifogások emeltettek volna. Alkalmazhatóságukat különösen magyarországi borokra, ezekre menő analíziseink igazolták.

3. Azon állítás, mintha a peronosporás; ragyás, jégvert stb. szőlőkből szűrt bort hamisított borral össze lehetne tévesztetni, nem való. Ezt csak olyan, a hamisítók által saját védelmükre kitalált jelszónak kell tekinteni.

Igaz ugyan, hogy olyan borok összetételükben némileg eltérnek a rendes boroktól, mire a hivatalos „Utmutatás” is reflektál, de valódi szakembert ilyen jelszókkel tévutra vezetni nem lehet.

Dr. Liebermann Leó s. k.

a budapesti állandó borbíró szakértő bizottság előadója.

A bortörvény végrehajtása. *Dániel Ernő* báró kereskedelemügyi miniszter a bortörvény sikeres végrehajtása érdekében országszerte megalakított borellenőrző bizottságok részére ügyrend-szabályzati mintát készített. Több ellenőrző bizottság azonban tágítani óhajtván rendeletileg megállapított hatáskörén, oly intézkedéseket vett fel hatáskörébe, így pl., hogy a bizottság tagjai a bortermelők és kereskedők pinceszéjét hármikor megvizsgálhatják; hogy a vasúti közegek a borküldeményekről a bizottságnak havonta jelentést tenni tartoznak stb. stb.), melyeknél fogva a bizottság valóságos közigazgatási hatóságot képezett volna. A kereskedelemügyi miniszter a neki bemutatott ily ügyrendi szabályzatokat azzal utasította vissza hogy a bizottságnak nincs hatósági jogköre s csak ama célból szerveztetett, hogy a társadalmi uton tudomására jutott borhamisítási eseteket jelentse fel az illetékes hatóságnál és ebbeli kötelességét is akképp végezze, hogy eljárása által a borkereskedelem reális érdekei ne veszélyeztessenek. Ugyancsak felkérte a kereskedelemügyi miniszter a belügyminisztert, hogy utasítsa a rendőrhatalóságokat, hogy a törvény és rendelet szigorú végrehajtása mellett tartsák szem előtt azon világos rendelkezést is, hogy csakis alapos gyanu esetén indítsák meg az eljárást, vagyis vegyenek mintát a borokból, továbbá, hogy tartózkodjanak a vizsgálat megindításának nyilvánosan való tárgyalásától végre, hogy a hatóságok minden esetben igyekezzenek a valódi bűnöst, vagyis azt kipuhatolni, aki a bort hamisította, vagy az ily bort forgalomba hozta, legyen az akár termelő, akár kereskedő.

A mezőgazdasági muzeum elhelyezése. Mint értesülünk, az ezredéves kiállítás történelmi főcsoportjának „Vajda-Hunyadvár” épületének alapozása, melyben a mezőgazdasági muzeum egy része van elhelyezve, a vizenyős talajban megromlott; a földművelésügyi miniszter azonban intézkedett, hogy a muzeum az épületrészt jókarban levő részeiben továbbra is megfelelő elhelyezést találjon.

Budapest keleti pályaudvar-állomásnak ideiglenes marharakodón engedélyezése. A földművelésügyi miniszter a magy. kir. államasutak Budapest keleti pályaudvar állomását az Országos Magyar Gazdasági Egyesület által folyó év február hó 25. és 26-án rendezendő tenyész-állatvásár tartamára folyó év február 11-től kezdve február 28-ig bezárólag ideiglenes marharakodó állomásul engedélyezte.

Tejgazdaság. Minden gazda tapasztalta már, hogy télen az istállózás miatt ugy a tej jósága, mint a tej mennyisége kevesbedik. Ennél fogva felhívatik a t. gazdaközönség figyelmébe *Kwizda János Ferencz* gyógyszerész, cs. és kir. és román királyi udvari szállító, *Kwizda-féle Korneuburgi marhatáppora*, mely már 45 év óta a legjobb eredménnyel van alkalmazásban és teheneknél a tejet javítja és a tejhozamot is szaporítja.

Stassfurti KAINIT-ot

teljes kocsirakományokban, közvetlen kisebb mennyiségekben

budapesti raktárából
legjuttányosabban ajánl a

„HUNGÁRIA”

MŰTRÁGYA, KÉNSAV ÉS VEGYI IPAR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPESTEN,
V. KER. VÁCZI-KÖRUT 21. SZÁM.

1898. évi forgalom: 26,239 mm.

Felhívjuk a t. cz. gazdaközönség figyelmét

a budapesti gyapju-aukeziókra,

melyek az év folyamán több sorozatban, nevezetesen július és szeptember hónapokban tartatnak meg. Az aukeziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest, Dunaparti teherpályaudvar” címzett gyapjuküldemények a M. A. V. összes vonalain tetemes díjkezdményben, valamint ingyen rak áruzási részesülnek.

Mindenemű felvilágosítással szolgál:

HELLER M. S TÁRSA,
BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 13.

ALAPITTATOTT 1872.

SCHOTTOLA ERNŐ, BUDAPEST.

Műszaki közp. üzlet: Gyár:
VI., Andrássy-út 2. VI., Révay-u. 16.
Fonciére-palota. (Saját telepen.)
Gőzeséplőgépek javítására és felszerelésére ajándok:

Dobsineket
bármely kívánt profilban,
Kenőszelenczék
minden létező rendszerben,
Rétegfém
legkiválóbb minőségben,
Szijákat
legjobb színbőrből,
Kenderhevedereket
duplán és háromszorosan keresztbe szöve, valamint a hozzávaló *piéh felvonószereket.*
Legelőcsőbb beszerzési forrás minden egyéb műszaki és mezőgazdasági szükségleti czikkben.

Árjegyzékek kivanatra ingyen és bérmentve.

„REMINGTON” IRÓGÉPEK VILÁGHIRŰEK.

VALLÁS-és KÖZOKTATÁSÜGYI magy. kir. minister

Kivonat a Hivatalos Közlönyből.

„A vallás és közoktatásügyi magy. kir. minister a Remington írógépet (kapható Glogowski és Társa budapesti cégénél Erzsébet-tér 16. sz.) az állami és egyáltalában a hazai tanintézetek részére leendő beszerzésre ajánlja.

Festékpárna mellözve. — 4-szeres billentyű 8-szoros helyett. — Legfinomabb acélszerkezet. — Közismert nagy tartósság. — Központi vezetékek nélkül. — Teljes magyar és német billentyűzet. — Minden betűnek csak 1 billentyűje. — Legnagyobb sokszorosító képességgel.

A REMINGTONOT nagy sikerral használják. A magyar bosnyák, horvát, osztrák, francia, orosz és az amerikai kormányok, — A magy. kir. bel- és földművelés-, az igazság-, a honvédelmi-, és a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumok, — Fiumei kormányzóság, Magyar parlament, — Magy. kir. államasutak igazgatósága, M. kir. államasutak üzemvezetőségel, — M. kir. államasutak gépgyárai, — Magyar általános hitelbank, — Ganz és Társa, — Budapest székes főváros, Kir. tábla Budapest, Győr stb. — Gr. Károlyi Imre urad. igazgatósága, Mágocs. — Magy. Mezőgazdák szövetsége Bpest. Reé Jenő püspöki urad. bérli Veszprém. Dr. Kéler Zoltán, gróf Festetics urad. ügyésze Budapest, — Győri püspökségi központi iroda Győr. Osztr. m. államv. társ. urad. igazg. Budapest. Zichy Nándor gróf urad. számvevői hivatala Bpest., I. Krisztina-u. 22. M. kir. állami jószágigazgatóság Arad.

Továbbá számtalan pénzügyésznél, gyárban, kereskedők-nél, iparkamarnál, ügyvédek-nél, megyék-nél, városok-nál, közjegyzők-nél, erdészek-nél, íróknál, tanároknál, iskolákban, uradalmaknál stb. stb.

Remington írógépet kivanatra vételkötelezettség nélkül küldünk saját költségünkre az ország bármely részébe díjmentes bemutatásra és az egyszerű kezelés begyakorlására bárhova ugyancsak saját költségünkre küldjük ki tisztviselőinket — Árjegyzék bérmentve és ingyen.

GLOGOWSKI és Társa BUDAPEST, Erzsébet-tér 16.
Remington írógépek és Edison-mimeographok kizárólag jogosított eladási telepe.

Millenniumi nagyérem nagyban termelés, kivitel és versenyképességért.

Apollo kőolajfinomító-gyár r.-t.

Részvénytőke 3,000,000 korona.
Gyár: Pozsony.

Iroda: Budapest, V., Váci-körut 32.
Táviratok: APOLLO BUDAPEST.
Budapest telefon 2692. Pozsony telefon 195.

Petroleum, ligroin, nyersbenzin, motorbenzin, rektifikált benzin minden minőségben, gazolin, ásvány-, kenőolajok, 1-a. hengerolaj, 1-a. gépolaj, orsóolaj, tengelyolaj, paraffin. Stearin- és paraffin-gyertyák.

Az olaj bizalmi czikk.

Ásvány-, gép- és hengerolajokat szállítunk amerikai és orosz nyersanyagból előállítva, mindenkor egyenlő minőségben és a ki egy izben nálunk vett, az szükségletét ismét újból nálunk fogja fedezni, mivel szolidan szolgáljuk ki.

Kérünk tehát próba-megrendeléseket.

Apollo kőolajfinomító-gyár részvénytársaság.
Iroda: Budapest, V., Váci-körut 32.

KERESKEDELEM, TŐZSDE.

Budapesti gabonatőzsde.

(Guttman és Wahl budapesti terménybizományi cég jelentése.)

Napi jelentés 1899. február 17.

Készbuza ma jól volt kínálva, a malnok is élénkebb vételkedvet tanúsítottak, úgy hogy a forgalomban volt mintegy 17,000 mm. 5—10 krral magasabb áron kelt el.

Eladatott:

Tiszavidéki:	100 mm.	79 kg	frt 10 50	3 óra
	100	79	10 50	„
	100	79	10 50	„
	100	76	10 40	„
	100	77	10 40	„
	100	77	10 40	„
	100	77	10 30	„
	100	78	10 40	„
Pestvidéki:	100	78	10 50	„
	100	76	10 17 1/2	„
	100	78	10 40	„
	100	76	10 10	„
Fehérmegyei:	100	75	10 10	„
Duna:	300	74	10 15	„
Verbász:	200	78	10 45	„
Felvidéki:	100	77	10 05	„
	100	76	9 72	„
Bánáti:	500	75	10 —	„
	3000	77	10 25	„
Bácskai:	800	74	10 12 1/2	„
	100	74	10 10	„
	100	72	9 60	„
Vásárhelyi:	1000	77	10 50	„
Raktár:	1500	76	10 27 1/2	„
Oláh:	220	75	7 50	„
	1500	77	7 45	„
	1300	77	8 10	„
	1000	75	7 30	„

Rozsban még mindig gyenge a forgalom, s Budapest távolságában 7:90 frtig, helyben 8:05 frtig készpénz jegyez.

Árpában a forgalom csaknem teljesen szünetel, takarmányára 6:50—6:70 frtig kél el ab Budapest, illetve Kőbánya.

Tengeriben az üzlet továbbra is ellanyhult, Budapest távolságában 4:57 1/2, helyben 4:70 frtig adható el. Egyes tiszavidéki állomásokon 4:25—4:30 frtig ér el.

Zab változatlan, de jó keresletnek örvend, 5:80—6:10 frtig kél el helyben.

Határidők a magasabb külföldi jegyzésekre nálunk is emelkedtek s később egyesek fedezéseire mindinkább szilárdulnak.

Déli 12 óraker következőképp áll:

Table with columns: Költetett, Déli zárlat. Rows include Buza márcz., áprilisra, októberre, Rozs márcz., Tengeri máj., Zab márcz., Káp-repcze aug.

Szeszüzlet.

Szesz. (Goldfinger Gábor szeszgyári képviselő tudósítása.)

A szeszüzletben e héten az üzletmenet élénk volt és nagyobb kínálat folytán a szeszárak 25 krral olcsóbban zárulnak azonnali szállításra.

Mezőgazdasági szeszgyárak által kontingens nyersszesz e héten olcsóbb áron volt kínálva és több tétel pozsonymegyei állomásokhoz szállítva 17.25 frtig kelt el nagyban.

A kontingens nyersszesz ára Budapesten 17.50-17.75 forint.

Bécsi jegyzés 18.—18.10 frt kontingens nyerssze zé zért.

Prágai jegyzés 53.50-53.63 frt adózott és 17.50 frt adózatlan szeszért.

Triest-i jegyzés 11.—11.25 frt kiviteli szeszért 90% hektoliterje.

A kivitel e héten több kocsiakomány finomított szeszt vásárolt.

Vidéki szeszgyárak közül: Kenyérmező, Baja, Arad, Losoncz, Nagyvárad, Győr 25 krral olcsóbban, a többiek változatlanul jegyeznek.

Budapesti zárlatok e héten: Finomított szesz 54.25-54.75 frt, élesztőszesz 54.75-55.— frt, nyersszesz adózva 53.25-53.75 frt, nyersszesz adózatlan (exkontingens) 13.25-13.75 frt, denaturált szesz 10.50-21.50 frt. Kontingens nyersszesz —

Az árak 10,000 literfokonként hordó nélkül bérmentve budapesti vasútállomáshoz szállítva készpénzfizetés mellett értendők.

Vetőmagvak (Mauthner Ödön tudósítása.)

Az enyhe időjárás következtében igen élénk az üzlet.

Vörös löhere. A nagyszámú s szép színű árok igen kerestek s az ily rendkívül élénk kereslet mellett ezen minőségű maggal csakhamar szükön lesz a forgalom.

Luczerna. Franciaországból gyöngébb minőségű árut ajánlanak, esztendő és még régebbi mag is kerül napfényre, de ügyet nem vetnek rája.

Takarmányrépamag. Az első rendű tenyésztők ma már lényegesen többet kérnek a saját termésű magvak csekély maradványaiért, ahol ugyanis ily maradványok egyáltalán még kaphatók.

Jegyzések nyersáruért 100 kilónként Budapesten.

Table with columns: Vörös löhere, Luczerna, Magyar, Olasz, Baltacím, Muhar, Bükköny. Rows show prices for various types of seeds.

Heremagvak ólomzárólása. *)

A budapesti m. kir. állami vetőmag-vizsgáló állomás az 1898. évi február hó 17-ig bezárolag az alant megnevezett magkereskedőknél és termelőknél a következő mennyiségű vetőmagvakat ólomzárta:

Table with columns: Mauthner Ödön, Halcke Ignác, Klein Vilmos, Magy. mezőg. szöv. Bpest, Deutsch Gyula, Ifj. Freund Sámuel, Beimel és fia, Frommer A. H., Radványer I. L., Kramer Lipót, Holländer A. és fia, Szávost Emil, Boross és Szalay, Lamberger Károly, Gr. Teleki Arvéd, Fuchs Fülöp és fia, Felsmann. Rows list names and quantities.

Összesen... 3878 5667 9745

1) 5 q Trifolium incarnatum, 5 zs. Onobrychis sativa, 7 zs. Bromus inermis, 3 zs. Poterium Languisorba, 6 zs. Avena elatior, 3 zs. Lolium perenne, 3 zs. Dactylis glomerata.

*) A hazai mezőgazdaságra nézve káros amerikai eredetű hereféle magvakat a magvizsgáló állomás nem plombozza.

Az Apolló kőolajipar- és szénipar-üzleti társaság üzleti tudósítása a „Köztelek” számára. Budapest, 1899. febr. 15.

Mai árak:

Table with columns: Olaj, Petrolum. Rows list prices for various oils and petroleum products.

netto 100 kgként, hordóval együtt, 20% tara, készpénzben engedmény nélkül Pozsonyban átvéve. Ugyanezen kőolajok Budapesten átvéve 50 krral drágábbak.

A központi vásárcsarnok árjegyzése nagyban (en gros) eladott élelmiszerek arairól.

Magyar gazdák vásárcsarnok ellátó szövetkezetek jelentése 1899. február hó 15-éről.

A farsang utolsó napjai nagyon esendesen lefolytak. A fogyasztás normális keretben mozgott s az árakat érintetlenül hagyta, mivel a hozatalok a szükségletet meghaladták.

Baromfi. A küldések nem voltak oly jelentékenyek ugyan, de a vevők is bírányoztak. Leolt tisztított áru, különösen a szép minőségű megtartotta árát.

Tejtermékek. A tejtermékek iránt jó érdeklődés mutatkozik. A küldemények fennakadás nélkül értékesíthetők, mi által a minőségre nézve is ritkulnak a panaszok.

Vad nem került hozzánk. A vadászlaloma a vásárcsarnok formát ezen cikkekben nagyon leszorította. A vadászlaloma a vadászlaloma a vadászlaloma a vadászlaloma.

Zöldszőlő. A zöldszőlő iránt szintén kevés kereslet mutatkozik. Újdonságok jól fizettek.

Gyümölcs. A gyümölcs iránt alig talál vevőre, ellenben keresett a szép, hibátlan nagyobb fajtájú alma.

Bor és jó szilviumban a készletek kevesebbek. A termelők bora iránt javul a kereslet mióta a közönség nagyobb óvatosságra szokott, a forgalomba hozott különböző italok vásárlásánál.

Beküldésre ajánlatok: bőjtí cikkek, vaj és túró, tojás, hal stb.

(A székesfővárosi vásárcsarnok-igazgatóság jelentése. Budapest, 1899. február 16-ról.)

Hns. Marhahus hátulja I. oszt. 1 q frt 52-56, II. oszt. 48-52, III. oszt. 46-48, eleje I. oszt. 46-50

II. oszt. 44-46, III. oszt. 40-44, borjúhús hátulja I. oszt. 64-68, II. oszt. 60-64, eleje I. oszt. 56-60, II. oszt. 48-54, birkahús hátulja I. oszt. 38-40, II. oszt. 36-38, eleje I. oszt. 34-36, II. oszt. 32-34, bárány eleje 1 db 0.—0.—, hátulja —, sertésbús magyar szalonnával elsőrendű 1 q 50-52 0, vidéki 40-47, szalonna nélkül elsőrendű 50-52, vidéki 38-46, sertésbús pörkölt 40-46, sertésbús szalonnával —, szalonna nélkül —, sertésbús füstölt magyar —, idegen (vidéki) —, sonka nyers 1 kg. 70-90, füstölt belf. csonttal 0.50-0.8, csont nélkül 0.70-1.00, sonka füstölt külf. csont nélkül —, szalonna sózott 1 q 46 0-49 0, füstölt 52-53, sertésbús hordóval 56 0-57 0, hordó nélkül 58 0-59 0, kolbász nyers 1 kg. —, füstölt 60-90, szalámi belföldi 130-140, külföldi —, malacz szopós élő 1 db 0 00-0.—, besztított 0.70-0.80

Baromfi. a) Élő. Tyúk 1 pár frt 1.20-1.60, csirke 0.80-1.30, káppan hizott 1.80-2.20, sovány — 0.—, réce hizott 0.—0.—, sovány 1.80-2.40, lud hizott 6.00-8.00, sovány 1.80-3.20, pulyka hizott 3.50-5.50, sovány 0.00-0.—. b) Tisztított. Tyúk 1 db frt 0.50-0.80, csirke 1 db 0.30-0.65, 1 kg. —, káppan hizott 1 db 1.00-1.30, 1 kg. —, réce hizott 1 db 1.40-2.20, 1 kg. 60-62 félkővér 1 db 60-100, lud hizott 1 db 2.50-3.50, 1 kg. 58-0.60, félkőv. 1 db 0.80-2.50, 1 kg. 44-52 pulyka hizott 1 db 1.80-3.00, 1 kg. 50-54 félkővér 1 db 1.—1.50, 1 kg. 46-52, ludmáj 1 db 15-120, 1 kg. 1.20-1.50, ludzsar 1 kg. 0.8-1.10, idej tőba 1 db —

Hal. Élő. Harsa 1 kg. frt 0.80-1.00, csuka 0.35-0.40, ponty (dunai) 0.18-0.30, süllő —, kecske 0.—0.—, náma —40-60, csepmp 0.40-0.50, angolna 0.—0.—, apró kevert 0.20-0.32, lazac —, pisztráng 0 —0.—

Tej és tejtermékek. Tej 1 lit. frt 0.08-0.09, fehérsajt 0.06-0.07, tejszín 0.—0.—, tejföl 0.18-0.26, tehénvaj (tea) 1 kg. 0.80-1.10, I. rendű 0.70-0.80, II. r. 4) 50.—, olvasztott 0.5-0.60, Margarin I. rendű 0.—0.—, II. rendű 0.—0.—, tehéntúró 0.12-0.16, juh-túró 45-48, liptói 0.48-0.60, juhsajt 0.45-48, emmenthali sajt 1.10-1.10, groji sajt 0.45-0.62

Liszt és kenyérem. Fehér kenyér 1 kg. frt 13.0-18.0, barna kenyér 11.0-14.0, rozskenyér 11.0-11.0. Buzaliszt 00 sz. 1 q —, 0 —, 1 —, 2 —, 3 —, 4 —, 5 —

Hüvelyesek. Lencse magyar 1 q frt 7-9, stokerai 24-35, borsó héjas magyar 7.00-15.—, koptatott magyar 13-15, külföldi 17-22, bab fehér apró 6-7, nagy 6-8, szines 7.00-10.

Tojás. Friss I. o. (1440 db.) 1 láda frt 30.0-32.00 II. oszt. (1440 db.) 22.0-23.0, meszes 24-26, orosz tojás 100 db. —, tea tojás 2.4-2.60, törött tojás 0.—0.—

Zöldség. Sárgarépa 100 kötés frt 2.—3.—, 1 q 1.20-2.—, Petrezselyem 100 kötés 2.0-3.0, 1 q 2.00-3.00 zeller 100 drb 0.60-1.60, karaléba 0.6-0.80 vöröshagyma 100 köt. 0.00-0.00, 1 q 0.00-0.00, fohagyma 100 köt. —, 1 q 20-24.—, vörösrépa 100 drb 0.60-1.20, fehérrépa, fejeskáposzta 4.0-6.00, kelkáposzta 100 drb 0.80-1.20, vörös káposzta 6-8.—, fejesaláta 0.—0.—, kötött saláta 0.0-0.00, burgonya, róza 1 q 1.80 2.10, sárga 1.80-2.40, külföldi —, fekete retek 100 drb 0.60-1.80, uborka nagy salátának 100 db —, savanytami való 100 db 0.0-0.0, savanyított 2.—2.40, zöld papr. 0.—0.—, tök főző —, zöldbab 0.—0.—, zöldborsó hüvelyes olasz 1 kg. —, fejtett 1 lit. —, tengeri 100 csd 0.—0.—, karfiol 100 db 8.0-10.0, paradicsom 1 kg. 0.—0.—, spárga 0.—0.—, torna 1 q 4-10.

Gyümölcs. Fajalma 1 q frt 14-30 köz. alma 7-16, fajszele 60-60, közönséges körte 12-18, szilva magvaváló 0.0-0.0, vörös —, aszalt 10-20, cseresznye faj —, közönséges —, meggy faj —, közönséges —, ringló —, barack kajszin —, ősi —, dinnye görög nagy 1 db —0.00, kicsi —, sárga faj 0.0-0.—, 1 kg. közönséges —, szőlő 1 kg. 0.—0.—, csemegé —, dió (faj, papirhéjú) 16-30, közönséges 14.0-18, mogyoró 30-32, gesztenye magyar 0.—, olasz 18-24, narancs messinai 100 db 1.30-3.0, pugliai —, mandarin 100-2.0, citrom 1.00-1.2, füge hordós 1 q 20-22, koszorus 22-22.—, datolya 40-44, mazsolaszőlő 58-78, egres 1 lit. 0.—, eper 1 kg. — kr.

Fűszerek és itatok. Paprika I. rendű 1 q. frt 30-60, II. rendű 20-30, csöves —, (száritott) —, köménymag —, borsómag —, mák 1 q. frt 25-30, méz csurgatott 0.40-0.50, sejtékben 1 kg. —, szappan szin 20-25, közönséges —, fehérbor asztali palackban 1 lit. 0.40-0.50, vörös asztali palackban 0.40-0.50, házi pálinka palackban —, ásványvíz palackban —

Hideghúsásár a Garay-téri élelmi piacon. 1899. febr. 17-én. (A székesfővárosi vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhozott Budapestről 47 árus 37 db sertést, 3 árus 35 db süldőt, 2000 kg. friss húst, 1400 kg. füstölt húst, 4000 kg. szalonnát, 2000 kg. hájat.

Vidékről és pedig: Czegléd 10 árus 115 sertést, Nagy-Körös 10 árus 121 sertést, Dunaföldvár 2 árus 13 sertést, Nagy-Szekely 1 árus 5 sertést, Czece 1 árus 5 sertést, Monor 3 árus 24 sertést és 19 drb süldőt, összesen 27 árus 283 drb sertést és 19 drb süldőt.

Forge... 60-72. 1 q... 1 q 5600-6... 520, füstöl... 1 kg. 54-6... 1 q... 2800, füstöl...

Hide... február hó... jelentése a... 61 árus... friss húst... 500 kg. há... hurkát... húst... kg. topórtó...

Vidék... Czegléd 1... Szabadszál... sertést, 88... 46 krig.

Forge... téshus 1 kg... 1 q... 500... háj... kg. 60... 1 q... krig... hurka —

Bud... uteza, 189... jelentése a... községek... 31 zsupsz... mányszalm... takarmány... 900 zsák... közvekező... zsupszalm... takarmány... száma 13... sarj... uj... kocsi szám...

Ba... A székesf... icentése... Fe... dr... bárány;... tirioli... olott bár... Bo... Ár... frtig, kiv... telesen... kivételes... Olott bo... czi... olott bár... frtig... élő kecs...

B... évi fel... marhah... Felhajt... db, köz... 0 drb... fehé... felalni...

F... drbként... vásáron... a tavas... kedni h...

Ök... 38... alarend... való, j... jobb m... beköt... pedig:... száma... kiv...

16 an... jelenté... nagy v... ök... ök... szerbi...

1562... minős...

Forgalom élénk. Árak a következők: Friss sertés 1 kg. 54-60, 1 q 4300-4600, süldőhús 1 kg. 60-72, 1 q 5200-5800, füstölt sertés 1 kg. 64-68, 1 q 5600-6400, szalonna zsírnak 1 kg. 50-56, 1 q 4800-5200, füstölt szalonna 1 kg. 64-72, 1 q 5800-6400, hajt 1 kg. 54-60, 1 q 5000-5400, disznózsír 1 kg. 64-66, 1 q —, kocsonyahús 1 kg. 32-40, 1 kg. 2400 2800, füstölt sonka 1 kg. 76-80, 1 q — krig.

Hideghusvásár az Orczy-uti élelmi piacon. 1899. február hó 17-én. (A székesfővárosi vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhozott Budapestről 61 árus 37 db sertést, 0 árus 0 db süldőt, 3000 kg. friss húst, 550 kg. füstölt húst, 1000 kg. szalonnát, 500 kg. hajat, — kg. zsirt, — kg. kolbászt, — kg. hurkát, — kg. füstölt szalonnát, — kg. kocsonyahúst, — kg. disznóajtót, — kg. (— db) sonkát, — kg. tőpörtöt.

Vidékrol és pedig: Kara-Jenő 1 árus 5 sertést, Czegléd 1 árus 7 sertést, Dunavecse 2 árus 14 sertést, Szabadzállás 1 árus 12 sertést, Kis-Kőrös 1 árus 4 sertést, összesen 6 árus 42 db sertést. Kilönkint 45-46 krig.

Forgalom élénk. Árak a következők: Friss sertés 1 kg. 52-68, 1 q 4700-4900, süldőhús 1 kg. —, 1 q —, füstölt sertés 1 kg. 60-72, 1 q —, szalonna zsírnak 1 kg. 52-56, 1 q —, füstölt szalonna 1 kg. 56-72, 1 q —, hajt 1 kg. 56-58, 1 q 5590, disznózsír 1 kg. 60-66, 1 q —, kocsonyahús 1 kg. 28-36, 1 q —, füstölt sonka 1 kg. 80-90, 1 q — krig, kolbász 1 kg. —, Disznóajt 1 kg. — hurka —, 1 drb —, tőpört 1 kg. — krig.

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület Mester-utca, 1899. febr. 17. A székesfővárosi vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhozott a szokott községekből 163 szekér réti széna, 40 szekér muhar-31 zsupszalma, 19 szekér alomszalma, 2 szekér takarmányszalma, 7 szekér tengeriszár, 29 szekér egyéb takarmány (lóhere, luczerna, zabosbikköny, köles stb.), 900 zsák zsecska. A forgalom élénk. Árak q-ként a következők: réti széna 200-310, muhar uj 290-530, zsupszalma 150-170, alomszalma 110-130, egyéb takarmány —, lóhere —, takarmányszalma 130-190, tengeriszár 900-1000, luczerna —, sarju 230-250, szalmaszecska 170-200, széna —, uj —, zabosbikköny 230-270. Összes kocsiszám 300, súly 270000 kg.

Állatvásárok.

Budapesti szarómarhavásár. Február hó 16-án. A székesfővárosi köztárgyhíd és marhavásár igazgatóság jelentése.

Felhajtott: 461 drb belföldi, — db galicziai, — db tiroli, 9 db növendék élő borju, 56 db élő bárány; 11 drb belföldi, 0 drb galicziai, — drb tiroli, — drb bécsi, — drb növendék borju, 1058 drb öltött bárány, — drb élő kecske.

Borjuvásár vonatott lefolyásu volt. Árak a következők: Élő borjuk: belföldi —, frtig, kivételesen — frtig dbonkint, 34-44 frtig, kivételesen — frtig sulyra, növendék borju 18-22 frtig, kivételesen — frtig dbonkint, — frtig sulyra Öltött borju: belföldi 46-56 frtig, tiroli — frt, galicziai — frtig, növendék borju — frtig dbkint, öltött bárány 40-75 frtig, bécsi öltött borju 46-56, kiv. — frtig sulyra. Élő bárány 50-70 frtig, kivételesen frtig élő kecske — frtig páronkint. Hízalt ürü —.

Budapesti gazdasági és tenyészmarhavásár. 1899 évi február hó 16-án. (A budapesti köztárgyhíd és marhavásár igazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhajtott: 251 db, ugymint: jármos ökör elsőmin. 16 db, közép 74 db, alárendelt 5 db. Fejőstehén: fehér 0 drb, tarka 100 db, tenyészbika 2 drb, tarka tinó —, fehér — db, jármosbivaly 6 db, bonyhádi 48 db, bizalmi való ökör — db, tarka — db.

Fejős tehének ára a jobb kereslet következtében drbként 5-10 frttal emelkedett. Jármos ökrökre a mai vásáron meglehetősen élénk kereslet mutatkozott, mely a tavaszi időjárás beálltával előre láthatólag emelkedni fog.

Következő árak jegyeztettek: Elsőrendű jármos ökör 250-285 középmin. jármos ökör 280-330 pár., alárendelt minőségű jármos ökör —, hizalmi való, jármosbivaly — é. s., — frtig páronkint. jobb minőségű jármos ökör 27-32 ma-kint é. s., bekötmi való ökör — 280 frtig. Fejőstehenekért és pedig: Fehérszörű magyar tehén —, tarka kevert származásu tehén 80-140, bonyhádi tehén 120-170 kiv. — frtig, bika — frtig páronkint.

Budapesti vágómarhavásár. 1899. február hó 16-án. (A budapesti köztárgyhíd és marhavásár igazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhajtott: 2612 db nagy vágómarha, nevezetesen: 1698 db magyar és tarka ökör, 577 db magyar és tarka tehén, 125 db szerbiai ökör, — db boszniai ökör, — db boszniai tehén, 3 db szerbiai tehén, 131 db bika és 78 db bivaly.

Minőség szerint: 804 darab elsőrendű hizott 1562 db középminőségű és 246 db alárendelt min. bika — db elsőrendű hizott ökör, — db középminőségű ökör és — db alárendelt min. ökör; — db

elsőrendű hizott tehén, — db középminőségű tehén, — db alárendelt minőségű tehén.

Tekintve, hogy a vágómarha felhajtás csak 200 drbkal haladta meg a mult hetit, a konzervgyár részére pedig mintegy 500 drbot vásároltak, áremelkedésre lett volna kilátás, mely azonban a helyi fogyasztás csekély volta miatt nem következett be.

Következő árak jegyeztettek: Hizott magyar ökör jobb minőségű 29-32, kivételesen —, hizott magyar ökör középminőségű 25-29, alárendelt minőségű magyar ökör 20-25, jobb minőségű magyar és tarka tehén 20-31, kivételesen tarka tehén —, magyar tehén középmin., 20-30, alárendelt minőségű magyar és tarka tehén 20-30, szerbiai ökör jobb minőségű 23-27, kiv. —, szerbiai ökör középminőségű 20-22, szerbiai ökör alárendelt minőségű —, szerbiai bika 21-31, kivételesen 32, szerbiai bivaly 16-21, kiv. — frtig métermázsánkint élősúlyban.

Budapesti lóvásár. Budapest, 1899. febr. 16-án. (A budapesti vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére).

A vásár forgalma élénk volt. Felhajtott összesen 729 db. Eladatott 303 db. Jobb minőségű lovakból háta 25 db, eladatott 6 db, 130-210 frttért, könnyebb kocsió (jukker stb.) 10 db, eladatott 2 db 240-300 frttért, nehezebb kocsió (hintós) 30 db, eladatott 6 db 105-170 frttért, igás kocsió (nehéz nyugoti taj) 70 db, eladatott 22 db 80-110 frttért, ponya 3 db, eladatott 1 db 20- frttért; közép minőségű lovakból: nehezebb felék (fuvaros ló stb.) 150 db, eladatott 47 db 55-90 frttért, könnyebb felék (parasztló stb.) 200 db, eladatott 82 db 22-50 frttért; alárendelt minőségű lovakból 241 db, eladatott 137 db 9-13 frttért. Bécsi vágóra vásároltatott 40 db, az állatkert és kutyák részére vásároltatott 11 db, tulajdonjogra gyanus ló lefoglaltatott — db, ragályos betegségre gyanus ló lefoglaltatott — db, takonykór miatt a gyepmesterhez küldetett — db.

Köbányai sertésvásár. 1899. február 17. (Első magyar sertéshizáló-részvénytársaság telefon-jelentése a „Köztelek” részére.) A vásár csendes volt. Heti átlag-árak: Magyar válogatott 320-380 kg. nehéz 510-520, 280-300 kg. nehéz 49-50, — kr, öreg 300 kg. tuli 470-4750 kr, vidéki sertéskönyű 460-490 kr. Szerb kr. Román — tiszta kg. páronkint 45 kgr. élet-súlylevonás és 4% engedmény szokásos. — Eléség-árak: Tengeri 6 5-80 — frt, árpa 6-80 frt Köbányán átvéve. Helyi állomány: Febr. 10. maradt: 28025 drb Felhajtás: Belföldről 1058 drb, Szerbiából 1544 darab, Romániából — drb, egyéb államokból — darab. Összesen 2600 db. Főösszeg 30625 db. Állomány és felhajtás együtt — drb. Elhajtás: budapesti fogyasztásra (I-X. kerület) 1041 drb, belföldre Budapest környékére 563 drb, Bécsbe 438 drb, Csehországba, Morvaország és Sziléziába — drb, Ausztriába 445 db. Német birodalomba — drb, egyéb országokba — db, A szappangyárakban feldolgoztatott: szállásokban elhullott 5, vagyonból kirakatott hulla 17, borsókásnak találtatott 12, összesen 34 db. Összes elhajtás 2521 darab. Maradt állomány 128104 drb. A részvény-szállásokban 5915 drb van elhelyezve. Az egészségügyi és tranzit-szállásokban maradt 2833 drb. Felhajtás: Szerbiából 1544 db, Romániából — drb, összesen 3061 drb. Elhajtás: 1316 drb, maradt állomány 3061 drb és pedig 3061 drb szerb és — db román. Az egészségügyi szemlénél jan. 1-től máig 70 drb a fogyasztás alól kivonatott és technikai czélokra feldolgoztatott.

Sovány sertésüzlet. (A magyar élelmiszer-szállító részvénytársaság heti jelentése. 1899. febr. 17-én.) Sertésüzletben átmelt malacok árai: 80-100 kg. (páronk.) sulyban 48-50 krig. 100-120 „ „ 47-48 „ 120-160 „ „ 43-48 „ Gazdaságba való malacok — Sertésüzletben keresztül nem ment malacok 100-120 kg. 36-39 „ Pusztán átvéve 4% levonással.

Ingtatlanok árverései (20000 frt becsértéken felül.)

(Kivonat a hivatalos lapból.)

Febr. 21.	Debreczeni kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	ifj. Barcsay Miklósné	70920
Febr. 21.	Beregszászi kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Ocsokay István	22402
Febr. 21.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Weisz Mórné	53486
Febr. 22.	Beregszászi kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Lónyay Géza	48843
Febr. 22.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Vukovári Albertné	210690
Febr. 22.	Győri és 23. kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Goda Béla	112665
Febr. 23.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Kovics Kraics Erzsébet	30611

Febr. 24.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Klein Samu	70664
Febr. 27.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Borsodi Jakabné	180435
Febr. 27.	Pécsi kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Háberényi Pál	50893
Febr. 28.	Tasnádi kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	dr. Groisz Viktor	113039
Márcz. 1.	Halmi kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	br. Perényi Gábor	46480
Márcz. 2.	Turóc-szt.-mártoni kir. jbir.	a tkvi ha-tóság	Rosenfeld Ernő	22794
Márcz. 4.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Deutsch Imréné	171970
Márcz. 15.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Reich József	251011
Márcz. 20.	Rozsnyói kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	gr. Zichy Ferraris Lajos	126251
Márcz. 24.	Nagybányai kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	n.-bányai műmalom szeszgyár	40000
Márcz. 24.	Nagyvárad kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Miskolezy György	25811
Márcz. 24.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Starich Márton	115861
Márcz. 28.	Tornallyai kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	gr. Szentiványi Géza	46000
Ápr. 5.	Keekemeti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Nagy Balázs	24000
Ápr. 8.	Aradi kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Szelle József	31210
Ápr. 13.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	gr. Deutsch Imréné	218205
Máj. 16.	Nezsideri kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	Dorner Emil	32158

Szerkesztői üzenetek.

T. S. urnak, *Kurtics*. Mi nem tudunk beszerzési forrásokat, tessék talán a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetéhez fordulni (Budapest, Alkotmány-utca 31.).

S. Zs. urnak, *Rátka*. A kérdés szövegéből semmi képpen sem tudjuk a baj természetét megállapítani és így részletesebb adatok nélkül nem is mondhatunk róla véleményt.

G. K. urnak, *Jakabfa*. Lapunk készsége ad felvilágosítást a hozzá intézett kérdésekre, de nem bocsátkozhatik szakértők hivatalos bizonyítványainak felülbírálatába. Amennyiben állatorvosi vonatkozásu ügyek magánjogi elbírálás alá esnek, bíróságok és hatóságok hivatalos megkeresésére az állatorvosi akadémia tanártestülete mond ilyenkor felülvéleményt.

Az Orsz. magy. gazd. egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt: Főszerkesztő és kiadásért felelős: Forster Géza az O. M. G. E. igazgatója. — Felelős szerkesztő: Szilassy Zoltán az O. M. G. E. szerkesztő-titkára. — Társzerkesztő: Buday Barnabás, az O. M. G. E. titkára.

Elsőrangú hazai gyártermény

Gőzcséplők

Pontos cím:

ELSŐ MAGYAR

GAZDASÁGI GÉPGYÁR

RÉSZVÉNY-TÁRSULAT

BUDAPEST.

Ékek

Magyarország legnagyobb és egyedüli gazdasági gépgyára, mely a gazdálkodáshoz szükséges

összes

gazdasági gépeket gyártja.

Rendelések megtétele előtt kérjük minden szakbavágó kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni.

Részletes árjegyzékkel és szakkerü felvilágosítással díjmentesen szolgálunk.

Szacsavágók
Morzsolók

Országos Magyar Kölcsönös Biztosító Szövetkezet.

BUDAPESTEN, VIII., József-körut 8.

Alakult 1894. évi en.

Elnöke: TELEKI GÉZA gróf.

Alnöke: CSAVOSSY BÉLA.

Igazgatósági tagok:

ANDRÁSSY GÉZA gróf, BUJANOVICS SÁNDOR, DESSEWFFY ARISTID, PÜSPÖKY EMIL, RUBINEK GYULA, SZENTKIRÁLYI KÁLMÁN, SZILÁSY ZOLTÁN, SZÓNYI ZSIGMOND, TELEKI SÁNDOR gróf.

Vezérigazgató: SZÓNYI ZSIGMOND.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR KÖLCSÖNÖS BIZTOSÍTÓ SZÖVETKEZET a gazdaközönység általános elismerése szerint úgy a tűz- mint a jékbiztosítás terén híven megfelel hivatásának; folyton fejleszti a reformokat, melyeket a gazdaközönség évek óta sürgetett és a károknak gyors és méltányos kiegyenlítésével a felek teljes melegegedését vívta ki magának, az

épület és általány (pauschal) biztosításnál

rendkívül mérsékelt díjaival tetemes megtakarítást tesz lehetővé; a szövetkezet pusztán csak a díjakat számítja fel a megfelelő kincstári béléssel; — minden más illeték kizárásával.

A takarmány és szalmáseleség

biztosítása egy intézetnél sem eszközölhető oly olcsón és oly kedvező feltételek mellett mint a szövetkezetnél.

Gazdasági egyesületi tagok — tekintet nélkül a biztosított érték nagyságára — a tiszta díjból 5% díjengedményben részesülnek.

Kisgazdák, ha huszan egyszerre, egy csoportban, de külön-külön ajánlattal terményeiket biztosítják, 10% engedményben részesülnek.

Bővebb felvilágosítással szolgál az igazgatóság Budapesten, (József-körut 8. sz.) és a vidéken létesített ügynökségek.

5024

VÉD- JEGY.

A zalathnal kénkovand ipar r. t.

BRASSÓI

kénsav- és műtrágya-gyára

ajánlja legjobb minőségű mindenemű

MŰTRÁGYÁIT

a t. cz. gazdaközönség b. figyelmébe.

Arajánlatokkal készséggel szolgál a

Központi iroda, Budapest, IV., Bécsi-utca 5.

Eladó szőlővessző.

A „Borsodmegyei Gazdasági Egyesület“ miskolci szőlőtelepén termelt ojtásra és telepítésre alkalmas sima és gyökeres mindenféle amerikai és európai szőlővesszők tavaszi szállításra bármilyen mennyiségben kaphatók.

Kivánatra részletes árjegyzékkel szolgál s levélbeni megkeresésekre azonnal válaszol az egyesület titkári hivatala: Miskolc, (Vármegyeháza).

Vértessy Tivadar,

g. o. titkár.

Vintschgau-i hasas tehének tejelési képesség

2500—3000 liter,

melyet több oldali bizonylatokkal igazolhatok, kaphatók

PICK OSWALD-nál,

VIII. Külső Kerepesi-út 1. sz.

Magyar fenyőmag pergető intézet és erdészeti magkereskedés

Faragó Béla ZALA-EGERSZEGEN.

Kitüntette díszoklevél, arany és ezüstéremmel. Legutóbb a marosvásárhelyi gazdasági kiállításon dicséret aranyoklevéllel!

Ajánl kedvezményes vasúti szállítás mellett mindennemű hazai és exotikus

legmagasabb csiraképességű

Erdészeti magvakat

és kocsányos és kocsánytalan tölgyeműket.

Árjegyzék és számos erdészeti hatóság elismerő nyilatkozatainak gyűjteménye kívánatra bérmentve küldetik.

7327

1898. Szolnokon és Eperjesen ismét I. díjak arany érmek!!

KÜHNE E.

Magyarország legrégebb gazdasági gépgyára MOSONBAN (1856)

ajánlja a bekövetkező tavaszi időnyre:

Sack rendszerű acél egyes, kettős és hároms ekeit, Laacke-féle szántó föld és rétboronáit,

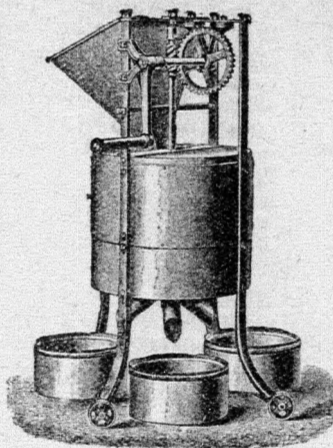
eredeti „Hungária Drill“

hegyes vidékre „Mosoni Drill“

kis gazdáknak „Jubileum Drill“

szorvetőgépeit leszállított áron.

Magtárszelelők, rosták, konkolyozók folyton készletben.

Uj! Kayser-féle Uj!

centrifugális

gabona osztályozó

csak KÜHNE E.-nél.

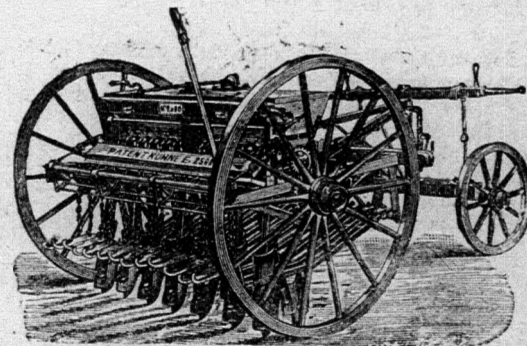
BEHÁN UJ

„DIADAL“ ROSTÁJA.

Uj árjegyzék (1899) kívánatra bérmentve.

FŐRAKTÁR:

Budapest, Váci-körut 57 a sz.

Örökös gyertya

Korszakalkotó találmány, megbecsülhetetlen értékű szállodák, vendéglők s minden egyes háztartás részére.

Ára darabonként csak 90 kr. (A pénz előleges beküldése mellett portómentesen megküldve.)

KARL BENDER I., WIEN IV/1 L.

Magyar ruggyantaárugyár részv.-társ.

VÁROSI RAKTÁR:
VI. ker., Gyár-utca 48.
(bejárat a Dávid-utcából)

BUDAPEST.

GYÁR:
X., Külső kerepesi-ut 25.

Sürgőnyezim: GUMMI, BUDAPEST.

Szőlősgazdák és peronosporafecskendő-gyárosok figyelmébe!

Végre egy tökéletes anyag, melyet

a bordelaise-lé (kékköoldat) nem támad meg.

A magyar-óvári magy. kir. gazdasági akadémia erről az anyagról a következőképp nyilatkozik:

A Magyar Ruggyantaárugyár Részvénytársaságnak
Budapest.

Az uraságtoktól megvizsgálás végett beküldött „Vulkán” jegyű *kaucsuk szelentyű* (ventil) *lap* és ugyanoly *tömlő* (kaucsukcső) az itteni mezőgazd. gépkísérleti állomáson vizsgáltatván meg, amennyiben „bordelaise”-lében (2%-os meszes rézgáliczköoldatban) *hat héten át való áztatás után hajlíthatóságuk teljes mértékben megtartása mellett semmiképp nem változtak*; és a mennyiben sokszori hajlítás daczára *felránczosodást* vagy *törést* nem lehetett rajtuk észlelni, *primissima kaucsuk gyártmányoknak mondhatók s mint ilyenek permetezőgépekbe kiválóan ajánlhatók.*

Magyar-Óvár, 1898. évi szeptember hó 12-én.

Látta:

Vörös Sándor s. k.,
kir. tan., akadémiai igazgató.

A gépkísérleti állomás vezetője:

Thallmayer Viktor s. k.,
akad. tanár.

Ezen mérvadó szakvélemény alapján bizvást állíthatjuk, hogy a

Vulkán-szelep { biztosítja a permetezőkészülék rendszeres működését, nem romlik és így költséges javítás elejét veszi;

Vulkán-tömlő { tartóssága felülmulhatatlan, újból és újból való felszerelése szükségtelen, nem csepegtet és ezért nem okozhat testi sérülést, nem rontja a ruhát.

Vulkán használata mindezeknél fogva *gazdaságos.*

Vulkán tömlők csak kimért darabokban adatnak

el. Tekercsekől levágott tömlők, melyek Vulkán gyanánt adatnak el, visszautasítandók, mert nem valódiak.

Minden egyes darab

e védjeggyel

van ellátva.

Árak: Vulkán permetező-tömlő árbja **1 frt = 2 kor.** — Vulkán permetező-szelep árbja **50 kr. = 1 kor.**
Viszontelárusítók és fecskendőgyárosok megfelelő engedményben részesülnek.

„VULKÁN”

TÖMLŐK ÉS SZELEPEK FŐRAKTÁRA

Schottola Ernónél

BUDAPEST, VÁCZI-KÖRUT, Foncière-palota.

PAUCKSCH, BUDAPEST, Muzeum-körut 35.

II. Paucksch részvénytársaság fióktelepe.

Törzsgyárunk **LANDSBERG a W.**

gépgyár, vasöntőde, gőzkazán-gyár és rézműves-műhely

53 éves fennállása óta

mint legkiválóbb különlegességét

legjobban jövedelmező

SZESZGYÁRAT

rendezett be a

legújabb rendszer szerint.

Kőülből 1700 telepet állítottunk fel 50 év óta.

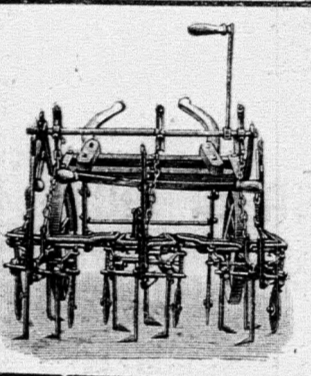
Szállítjuk továbbá a szükséges berendezéseket szeszfnomítók, keményítőgyárak, tejgazdaságok, malátagyárak és sörfőzdék számára.

Megkereséseket Paucksch, Budapest, Muzeum-körut 35. címre kérjük.

(Gyártelep: Kőbánya.)

Černovsky & Comp.

mezőgazdasági gépgyára
BÖHMISCH BROD bei PRAG.

Ajánlja a tavaszi időnyre a t. cz. gazdaközön-ségnek összes kiváló minőségű és mindenkor első díjjal kitüntetett gazdasági gépeit és eszközeit, s bátorodik a következő szabad. különlegességeire felhívni a figyelmet:

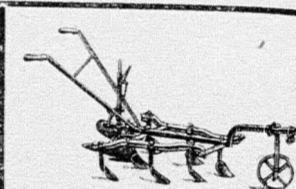
LÓKAPA (Černovsky szabadalma) répa és repezéhez, kukorica, burgonya, szőlő és komlóskertekhez, eddig bel- és külföldön **25.000** db használásban.

Ezen lókapát mint egyes lókapát egy sorhoz, vagy egymáshoz 3, 4 és 5 sorhoz állítjuk elő. Ára az egyes lókapának nagyság szerint 18, 22, 27 ft, a kombinált 3 soros 90 ft; 4 soros 140 ft; 5 soros 160 ft.

Chilislétromszóró

(Černovsky szabadalma) kétsoros, kézi erőre darabja 25 ft, 4 és 6 soros, vonóerőre kormányozható oldalrészekkel drbja 60 és 80 forint.

Hat- és nyolczágú extirpátorok a tavaszi vetés előtt a gyom kiirtására s a talaj alapos felforgatására. Ára 50 ft. Ezenkívül az összes mezőgazdasági gépekben állandóan nagy raktárunk van s minden megrendelés pontosan intézzük el. Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

MEGHIVÓ

a Budapesti marhavásártéri vásári pénztár részvénytársaságnak

1899. évi február hó 22. napján délelőtti 11 órakor Budapesten, a Magyar leszámító- és pénzváltóbank helyiségében (V., Dorottya-utca 6. szám) tartandó

első rendes közgyűlésére.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgatóság jelentése az 1898. üzletéről és az évi mérleg előterjesztése.
2. A felügyelő-bizottság jelentése a mérleg megvizsgálásának eredményéről és a tiszta nyereség hovatfordítására vonatkozó igazgatósági indítvány felől.
3. A mérleg megállapítása és a tiszta nyereség hovatfordítása iránti határozathozatal.
4. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság tagjainak adandó felmentvény iránti határozathozatal.
5. A felügyelő-bizottság évi tiszteletdíjának megállapítása.
6. A felügyelő-bizottság tagjainak megválasztása.
7. A társaság alapszabályai 2., 5., 25., 30. és 38. §§-ainak módosítása.

Vonatkozással az alapszabályok 22. §-ára van szerencsénk a társaság t. részvényeseit felkérni, miszerint a mennyiben a közgyűlésen részt venni óhajtanak, részvényeiket a még le nem járt szelvényekkel együtt a Magyar leszámító és pénzváltó banknál letenni sziveskedjenek.

Budapest, 1899. évi február hó 6-án.

Az igazgatóság.

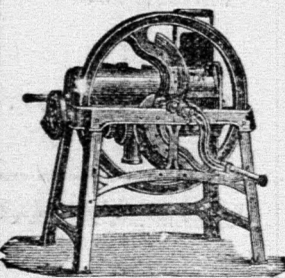
Leopold Adolf bőrgyára Tata-Tóváros.

Vesz mindennemű állati bőrt, szerződésileg is. Készít szarvasbőrt, mosó-, törölő bőrt, cseres, fehér irhát, ezekből állandó raktár. Elvállal minden e szakba vágó munkákat.

6446

Takarmány-készítő kamrák

teljesen berendezve; szecskavágók, répavágók és zuzók, kukoricza-morzsolók.

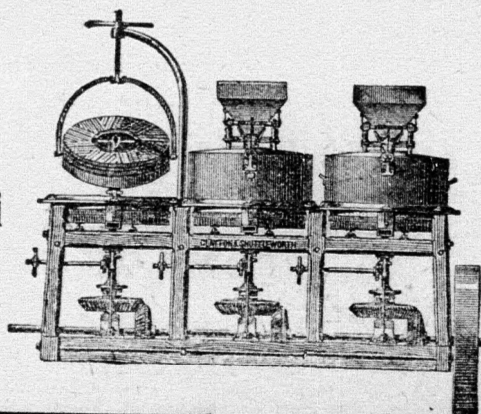

Főraktár: BUDAPEST,
VI. kerület, Váci-körut 63. szám.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

mezőgazdasági

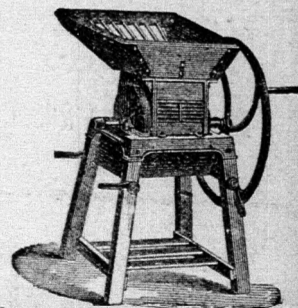
gépgyárosok.

Kimerítő képes árjegyzékek és tervrajzok kívánatra ingyen és bérmentve.

Daráló-és őrlő-malmok

kitűnő eredeti angol daráló-gépek, fűllesztők, gazdasági és trágyalépszivattyúk a legjobb kiállításban.

szállít
Alsó-
állomá
15nek
hom
földbe
lekvés
vagy
mezők
dehbet
és ep
erőssé
Nagyb
táblái
2-5-
olcsós
és elő
sége

A m. kir. államvasutak gépgyáranak vezérügynöksége

Budapest, Váci-körút 32. szám alatt.

Ajánlja a magy. kir. államvasutak gépgyárában készült **gőzeséplógarnitúráit**, ipari ezélokra alkalmas „Compound” **lokomobiljait**, teljesen **vashól készült szalmakazalozó gépeit**, **gőz-kukoriczamorzsolót**, Stibor-féle körfüréseit,

„Millenium” kaszáló és aratógépeit,

továbbá **SACK-féle ekéit**, **vetőgépeit**, **boronáit** és **egyéb gazdasági gépeit.**

A „Fairbanks” mérleg és gépgyár kizárólagos képviselője.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Heraleker Saatgetreide und Saatkartoffeln.

Offerten in unvergleichlich guter Qualität unter rühmlichst bekannetes Saatgut:
Milnerhafer 1 q fl. 11, Keimfähigkeit 99%, Hektolitergewicht 60 kg,
Leberhafer, 1 q fl. 10, Keimfähigkeit 98%, Hektolitergewicht 56 kg,
Blau-grüne englische Saaterbje 1 q fl. 16,
Saatkartoffeln für alle Zwecke in größter Auswahl.
 Neuheiten: „**Gelbe von Heralek**“ pro 100 kg. fl. 17, „**Heraleker Anblum**“, „**Alfahol**“, „**Bona gratia**“ fl. 15; „**Bohemia**“, „**Dr. Sibich**“, „**Prof. Groß**“, „**Heraleker Ertragreiche**“, „**Prof. Westermeyer**“, fl. 12; „**Champion**“, fl. 2.50; „**Dr. Orth**“, fl. 4; „**Athene**“ fl. 3.50; „**Prof. Maercker**“ fl. 3.50. Alles pro 100 kg ab Station Heralek. Sade zum Selbstkostenpreise. Bei Abnahme von Wagonladungen billigen Zuwendungen des Preisverzeichnis erfolgt gratis und franco. Alle Zuschriften werden gebeten direct an die:

Getreide- und Kartoffelzüchtere der **Domaine Heralek**, per **Pollerskirchen**, Böhmen.
 Oekonomiedirektor **Karl Sommer**.

Homoki szőlőtelepítőknek igen fontos

A cég 17 év óta áll fenn s most már az országon kívül is elterjedt a híre, amennyiben ma már sok nemes és vadonc csemetét szállít Horvát-, Szlavonország, Bosznia, Cseh-, Morvaország, Galícia, Bukovina, Stájerország, Alsó- és Felső-Ausztria, valamint Szerbia, Bulgária, Románia és Németország részére. Nemesfa-állománya ezuttal 500,000 darab; vadonc-állománya 8 millió. A cég évenként 4500-5000 rendelőnek küld szállítványokat. A gyümölcsfa-iskola teljesen homoktalajon létesült s így az főként a homoktalajból kikerült fa a homokföldben éppen úgy, mint az agyagos, köveses talajban, nemkülönben a lapos és magas (hegyes) fekvésű mindig biztosabban ered meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszaplerakódású vagy túlságosan kövérített talajban állították elő. A gyümölcsfajok boldogult Bereczki Máté mezőkövetészi hírneves telepéről valók. Ugy magasderék, valamint törpe csemeték megrendelhetők körte, alma, szilva, őszi barack, kajszin-barack, cseresznye, meggy, lasponya, birs, dió és eperből. Az 1-2-3-4 éves, gazdag gyökerű, fajhiteles, igen szép csemeték darabja azok erőssége szerint 15 krtól 40 krig. A 4-5 éves igen erős koronás sorfák darabja 45-50 kr. Nagyban vételnél az árak külön megállapodás tárgyát képezik. Fentirt gyümölcsfa-iskolából táblatírás folytán 1-2-3-4 éves selejtezett minőségű csemeték is kaphatók, erősség szerint 2-5-7-10-15 krtól, melyek gazdag gyökérszétvételű fogva főként nagybani telepítésekhez alkalmasok, fentirt minőségű csemeték vadoncai is bármily szűkben oloságuk folytán igen ajánlatosak. Fentirt minőségű vadonok 1000-é azok erőssége szerint 5 krtól 19 krtig terjed. Nagyobb vételnél 5-10-15% engedmény. — Levél-cím:

Unghváry László gyümölcsfa-iskolája, Czegeleden.

!! Tessék árjegyzéket kérni !!

Minden rendelvényhez, a melynek 3 forinton felüli az értéke, **ingyen csatolok** egy a konyhakerttulajdonosokra nézve igen hasznos és az összes főzetélféléket magában foglaló részletes **magyar**

„Tenyésztési utasítás”

ezimű **könyvecskét**. Rendelvény-kisérlet nélkül csak 20 krajczárnak levélbélyegeken való beküldése ellenében kapható. — **Magyar levelezés.**

Putz Ottó, Erfurt.

HIRDETÉSEK felvételnek a kiadóhivatalban **BUDAPEST,** VIII-ik ut 25-ik szám.

Mélt. Bezerédj Andor, es. és kir. kamarás ur **jegenyési immunitás homokszőlő telepéről**, a következő 3-szor permetezett, őszszel szedett, teljesen beérett, peronosporamentes

vesszők eladandók:

Olasz rizling...	16000 drb	1000 à 3 frt
Zöld szilváni	10500 drb	1000 à 3 frt
Nagy burgundi	18000 drb	1000 à 3 frt
Oportó	16000 drb	1000 à 3 frt
Nemes kadarka	22000 drb	1000 à 2.50 frt
Fehér és piros chasselas gyökeres vessző	4000 drb	1000 à 12 frt
Madlein angevine gyökeres vessző	4000 drb	1000 à 12 frt
Olasz rizling gyökeres vessző	20000 drb	1000 à 10 frt
Piros veltelni gyökeres vessző	8000 drb	1000 à 10 frt
Zöld szilváni gyökeres vessző	5000 drb	1000 à 10 frt
Nemes kadarka gyökeres vessző	2000 drb	1000 à 10 frt

Ezenkívül tavaszi szedés bármely fejből 1000 à 3 frt. A tavaszi szedésű vessző-megrendelést márczius 10-ig kérjük eszközöltetni.

A vesszők csomagolása és vasutra szállítása az árban bennfoglaltatik. Megrendelésnél az összeg 25%-a beküldendő; 75% utánvételeztetik.

Megrendelések:

Jegenyési gazdaság, u. p. Szedres (Tolnam.)

czim alatt eszközzendők.

7374

HAMPEL JÓZSEF

gép- és láncszivattyúgyára

WIEN, II/7., Hellwagstrasse 10.

ajánlja szab.

láncszivattyúit

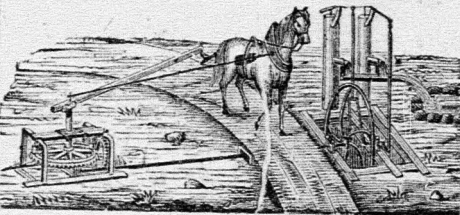
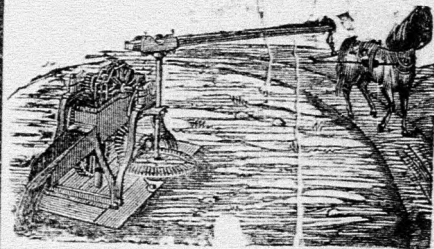
rétek, konyhakertek, díszkertek és faiskolák vizeinek levezetéséhez.

Lójárgány

1-4 kertesőnek egyszerre való használatához. Nélkülözhetetlen mély kultúrnál.

Használt láncszivattyúk és járgányok állandóan raktáron vannak.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Bármiféle
gőzcseplőkészletnél
alkalmazható.

Hofherr és Schrantz Budapest,
VI., Váci-körút 57. szám.

Több mint
250 darab
működésben

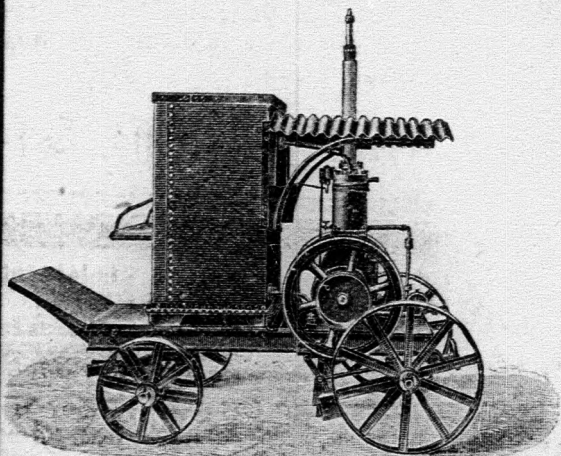
Ajánlják legújabb
szerkezetű

lóheredörzsölő-gépüket

a lóhere lecsépelése, kidörzsölése
és tisztítására egy művelet alatt

|| Árjegyzékek bérmentve és ingyen.

GANZ és TÁRSA vasöntőde és gépgyár r.-társ.
Budapesten.

*Petroleummal és adómentes
benzinnel hajtott motorok
gazdaság céljaira*
(BÁNKI és CSONKA szab. rendszere).

Mechwart-féle gőzekék és
petroleumekék.

Hengerszék, kőjáratok és teljes
malomberendezések.

Turbinák. — Villamos világítási és
erőátviteli berendezések. 953. sz.

Részletes árjegyzékeinket kívánatra megküldjük.

Gőzekék

utczai lokomotivok,

gőzcseplőgépek hajtására a főhercegi vasművekből. A gépek vásárlásánál mezőgazdasági szakértői tanács adatik. Szives tudakozódások

Erzherzogliche Cameral-Direction

in Teschen in Schlesien, ezimen. 4091

Lapunk kiadóhivatalában megrendelhető:

A sertés javítása

és hizlalása

gazdák és hizlalók használatára.

Irta K. Ruffy Pál.

Ára portamentes küldéssel
1 forint 10 krajczár.

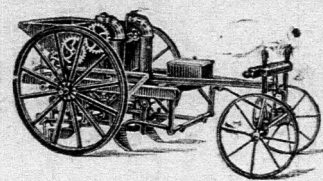
Arak franco csomagolás, bécsi indóháztól szállítva: tartány ca 20 kiló, kilónként 40 kr. tartány ca 50 kiló kilónként 35 kr., postai ingyen csomagolás és bérmentesen 4 kiló 4 kiló 1 pléhszelenczében 2 frt 50 kr., 4 kiló 4 pléhszelenczében 3 frt Kaucsukkal vegyítve kilónként 10 krral több. Vizmentes bőrkenőcs vadászeszmáknak.

TERMÉSZETI NYERS-VASELINÉ
Pata és Bőr-Ápolószer

4 kiló fiztá súly bérmentesen frt 2.50

JUST E. A. és Társa, BECS, XII/2.

Burgonya
ültető gépet

Skorpi-féle szabadalom.

1899-iki modell, újonnan javított, két és háromszoros burgonya válogató gépet a legegyszerűbb szerkezettel és legnagyobb munkaképességgel ajánl

JULIUS CAROW,

gazdasági gépgyár

PRAG-BUBNA.

Katalogusok és prospektusok díjtalanul.

Korai megrendelések kívánatosak.

MARSCHALL A.

kocsi-, hajtó-, lovagló- és istállószergyár,
gőzfürésze és fahajlító telepe

Pozsonyban, III., Grössling-utca 16. sz.

Ajánlja:

landauer broom, félfedeles, nyitott vadaskocsijait
és hintóit, igen könnyű és elegáns kivitelben és
a legkülönfélébb alakokban.

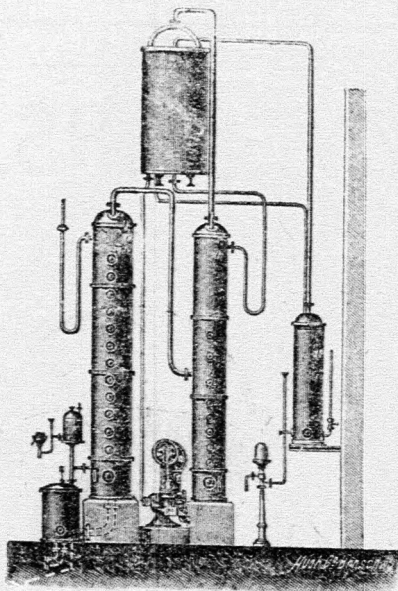
5 elsőrangú éremmel kitüntetve.

Tiszti és polgári lovagló eszközök!

Géphajtószijak, Lószerszámok, uri fogatok és gazdasági lovak részére.

Mintaraktár a kereskedelmi muzeum állandó kiállításában Budapesten, Városliget.

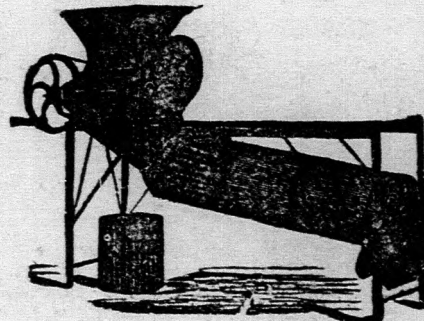
KÉPES ÁRJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

E. Leinhaas, Freiberg in Sachsen

gépgyár, rézműves és kazánkovács
ajánlja mint hosszú évek óta specialista, teljes
mezőgazdasági szeszfordé-it,
szeszfinomító-ít és élesztőgyár berendezés-ét,
ugyszinte minden egyes e szakmába vágó gépeit és
eszközeit,
gőzgépeket és gőzgépkazánokat.
Magyarországon eddig 26 szeszgyárat rendeztem be.
Előnyös referenciák.

STAHEL és LENNER
TRIEURGYÁR, Budapest, V. ker.
Katoná József-utca 8.

Ajánljuk
trieurjeinket
minden gabona
tisztítására.
5 kiló nyeres-
mény bekül-
dése mellett
speciális
trieur
készítünk.

Lekopott trieurköpenyt gyorsan és olcsón ujjal felcseré-
lünk. Kivánatra képes árjegyzékkel szolgálnunk bér-
mentve. Jutalék mellett szolid elárúsítók alkalmazást
nyerhetnek. 6953

XII. nagy nemzetközi jubileumi baromfi

és madár kiállítás

GRÁ CZ, ipares rnök

1899. márczius 23-tól-26-ig.

Dijazás osztályrendszer szerint.

DIJAK:

Nagyobb baromfiakért:	Galambokért:
1. díj 16 korona	1. díj 10 korona
2. díj 10 korona	2. díj 6 korona
3. díj 6 korona	3. díj 4 korona
4. díj Elismerő oklevél.	4. díj Elismerő oklevél.

Ezenkívül ezüst és bronz állami érem, gazdasági egyesületi-, egyleti- és egyleti jubileumi érmek, továbbá igen sok tiszteletdíj kerül kiosztás alá.

Programm és bejelentő lapok az egyesület alelnökénél **SCHUCH FRIGYES** urnál, Grác, Steiermark, Kreuzgasse 6. kaphatók.

Bejelentési határidő 1899. márczius 14-ig.

Az állatok reggel Fattinger-féle husrost-baromfi eleséggel etetnek.

Egy üveg ára 1 ft 40 krajcár.

Cs. és kir. szab. mosóvíz lovaknak.

35 v óta használják az udvari istállóban, a hadsereg és pol-
gárság nagyobb istállóiban, erősítésre nagyobb megerőlteté-
sek előtt és az erő visszaszerzésére azok után, ficamodások-
nál, inak merevségénél stb., kiváló eredményekre képesíti a
lovat a trainingben. Csak a fenti védjeggyel valódi minő-
ségben kapható Ausztria-Magyarország összes gyógyszerár-
raiban és drogériákban. — Főraktár:
Kwizda Ján. Ferenc, os. és k. osztr.-magy., román k. és bolgár fejed. ud. száll.
KERÜLETI GYÓGYSZERÉSZ, KÖRNEUBURG BÉCS mellett.

Kwassitzi eredeti 7150 Hanna-pedigree vetőárpat

1898-iki termés, Emanuel von Proskowetz junior által
termelve, a meddig a kész-
let tart, ajánl

**Actien Zuckerfabrik
Kwassitz**
Kwassitz Mähren, Nordbahn.
E termelés ujjában a bécsi
jubileumi kiállítás alkalmá-
val a földművelésügyi minis-
terium „Züchter Ehren-
preise”-vel lett kitüntetve.

E termelésből raktárt tart Grünwald
Sándor gabona kiviteli cég Budapesten.

Lapunk kiadóhivatalában megrendelhető:
A sertés javítása és hizlalása
gazdák és hizlalók használatára.
Irta K. Ruffy Pál.
Ára portómentes küldéssel 1 forint 10 krajcár.

SZIVATTYUK MÉRLEGEK,

minden neme, házi, nyilvános, mezőgazda-
sági és iparczélokra.
BOWER-BARFF-féle szabadalmazott inoxydál-
lás módszer szerint inoxydált szivattyúk
rozsdá ellen védve.

legújabb javított rendszerű tizedes, száza-
dos és hidmérlegek fából és vasból, kereskedelmi,
közlekedési, gyári, mezőgazdasági és ipari czélokra.
Embermérlegek, mérlegek házi használatra, barommér-
gek. Commandit-társaság szivattyu- és mérleggyártásra.

Árjegyzékek **W. GARVENS, Wien,** I., Walfischgasse 14. sz.
ingyen és bérmentve. Schwarzenbergstrasse 6.

A J Á N L O K:

Kocsikenőcsöt, Petroleumot,

Zsákokat, ponyvákat, kátrányfestékeket,
fedéltakot és minden egyéb gazdasági cikket.

GÉPOLAJAT,

u. m. valódi tiszta olivajlat, elsőrendű
savtalanított repecolajlat- elsőrendű ásvány-
olajlat stb.

Arankamentes, államilag ólomzárólt lóherét, luczernát,
répamagvakat, fűmagvakat,
minden czélra és egyéb
vetőmagot a legjutányosabb áron és garan-
tált jó minőségben.
Olasz szaponáriát tiszta vastag gyöke-
rekből örölve.
Mindenkor a legmagasabb napi áron, készpénzfizetés
mellett vásárolok: gazdasági és erdei vetőmagvakat,
mely czélra mintázott ajánlatot kérek.

KRAMER LIPÓT, V. ker., Akadémia-utca 10. sz.

Telefon. Sürgőnczim: „CERES“ Budapest. Telefon.

Árjegyzékkel és részletes külön ajánlatokkal kívánatra szolgálók.

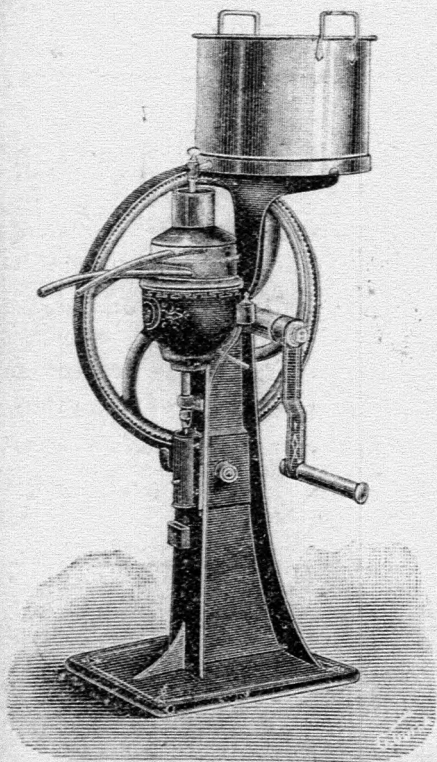
Szalonnát

Fertőtlenítő szereket,

u. m. karbolsav, karbolpor, creolin, zöldgálicz stb.
rézgálicz karbololeumot, keserűsöt csudasót stb.

MŰTRÁGYÁT.

BUDAPESTEN,

382 díjjal kitüntetve.

1898. évi Bécsi Separator-versenyen I-ső díj.

ALFA SEPARATOR RÉSZY.-TÁRS.

ezelőtt **PFANHAUSER A.**

BUDAPEST, VII. Erzsébet-körut 45. sz.

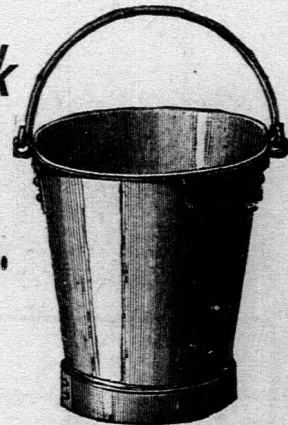
Tejszövetkezetek és tejgazdasági telepek

berendezése.

Tejgazdasági eszközök és gépek gyártása.

1898. évi gyártás 28,209 fölöző gép.

Arjegyzékek, tervek és költségvetések díjmentesen.

Gulyaárverés.

A mezőhegyesi m. kir. állami méneshirtokon (Csanád vármegye, vasut, pósta, telephon és táviró állomás) a következő, nagyjából számfeletti, részint pedig kisorolt tenyésztésre alkalmas magyar fajtájú gulyabeli szarvasmarha

f. évi márczius hó 16-án d. e. 9 órakor

nyilvános szóbeli árverés útján készpénzfizetés mellett el fog adatni, u. m.:

**18 db 3 éves tenyészbika,
15 db öreg tehén, 4 db fiatal
tehén, 47 db 3 éves üsző, 3
db 2 éves üsző,**

Venni szándékozik a Szeged, Arad, Kétegyháza és szarvas felől közlekedő vonatokkal közvetlenül az árverés színhelyére érkehetnek, megfelelő ellátásról gondoskodva van.

Kelt Budapesten, 1899. évi február hó.

Földmívelésügyi m. kir. minister.

7369

(Utányomás nem díjazatik.)

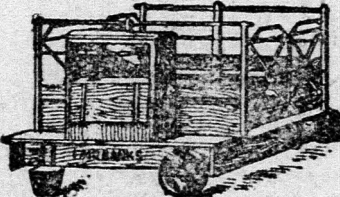
Fairbanks mérlegek a legtökéletesebb mérlegszerkezetek.

A szabadalmazott Fairbanks-mérlegek százados rendszerűek, tolosélyos fémmérőkarral bírnak s a hidra tett terhet minden ponton egyenlően mérlegelik.

Tartósság, pontosság és könnyű kezelésük miatt fogva ugy hazánkban, mint a külföldön a legelső díjat nyert legkitünőbb mérlegek. **Gazdasági-, szekér-, marha-, zsák- és raktári**

mérlegeinket

ezélszerű és a czélnak megfelelő szerkezetük miatt fogva különösen a gazdák, gazdaságok és uradalmak részére a legmelegebben ajánljuk. A jutányos árakban, melyek súlyokkal számított jobb kivitelű tízedes mérlegek áránál nem magasabbak, a hitelítés, csomagolás és loco vasutra való feladás költségei már befoglaltatnak. — Gazdasági egyesületi tagok árkedvezményben részesülnek. Gyártásunk állami felügyelet alatt áll. Megrendelések közvetlen központi irodánkhoz, Andrassy-ut 14. címzendők. Árjegyzékkel, felvilágosítással szintén központi irodánk szolgál.

FAIRBANKS MÉRLEG és GÉPGYÁR részvény-társaság,
BUDAPEST, Andrassy-ut 14. Gyár: Külső Váci-ut 156.

Takarmánymeszet,

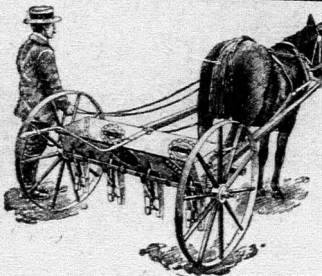
szavatolt 40—42% phosphorsav tartalommal, tiszta, ártalmatlan alkotórészekből, arsenmentes, ajánljuk brünnel raktárunkból a pénz előleges beküldése vagy utánvét mellett 50 kiló 6 frt

100 kiló 12 frt — kr. 5547

Knochenmehl-, Spodium-, Gelatine- und Leimfabrik, Brechelschhof, Preuss. Schlesien.

Kérdezősködések és megrendelések közvetlenül hozzánk intézendők.

Több mint 3000 szóró már használatban.

DOBRY eredeti, igen bevált és legjobbnak elismert szabadalmazott.

„IDEAL“

Universal chilisalétrom szóróját, melynek rendes és kitünő működése és a salétrom egyenletes szórása felülmulthatatlan.

két soros kézierőre, 7324

4 soros, 5 és többsoros vonóerőre,

ajánlja és kívánatra árjegyzéket bővebb leirással ingyen és bérmentve küld a:

Landwirtschaftliche Maschinenfabriken

ANTON DOBRY UNTER-CETNO és Jungbunzlau Csehország.

Működése felülmulthatatlan. — Utánzatoktól óvatik.

ALAPITTATOTT 1802. ÉVBEN.

ALAPITTATOTT 1802. ÉVBEN.

Bánhegyi C. J.

„Az arany kalapács” IV., Rostély-utca 13.

Lószerszám vereték és kellékek.

Kész istrángok, angol gyeplők, nyergek, lovagló szerek. Nyergeszappan, angol bőrlakok, szerszámmáz, Kwizda-fluid.

Halászati cikkek. Szabadalmazott patkány és egérfogók.

Szerszám nagykereskedés minden iparág részére.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Iparosok és gazdaságok részére ajánlja a

Drezdai Motorgyár r. t.
(e. Moritz Hille Drezda-Altstadt)
legújabb szabadalm. szerkezetű gáz-, petroleum- és benzinnmotorait és mozonyait nagyszerű javításokkal és újításokkal.
Minden kiállításon és versenyen **első érmeikkel és díjakkal** kitüntetve. Több mint 3700 motor üzemben 20.000 lóerővel. Vezérképviselő: **Gellért Ignác** Budapest VI., Eötvös-utca 44.

Fuchs és Schlichter
tejgazdasági és ónozott vasedények gyára
BUDAPEST,
VI., ANGYALFÖLD, JÁSZ-UTCA 7. SZ.

Edény gyártmányaim egy minőségben, mint ár tekintetében általános elismerésben részesülnek.
Rendes vevőim közül felsorolom:
a „Budapesti Központi Tejcsernok Szövetkezetet”, ugyszintén az eradi, pécsi stb. tejcsernokokat és számos nagy hazai gazdaságot.
Referenciákkal szívesen szolgálók.
Telefon-szám 54-53.

KIADÓ BIRTOK.
Borsodmegyében, Mező-Csáth határában, az Emödi vasuti állomástól nem messze, egy **2020 hold (à 1200 öl) tagos birtok** 30 hold dohány engedélyvel, tisztalakkal s megfelelő gazdasági épületekkel
folyó évi október 1-től
több évre **haszonbérbe kiadó.**
Értekezhetni alulirottal **Oroson** Szabolcsmegyében, vasutállomás Nyiregyháza.
KÁLLAY JENŐNÉ 7230

Az ezredéves kiállításon az arany érdemkereszttel és a millennium nagy éremmel kitüntetve.

WEISER J. C.
gazdasági géppára és vasöntődeje
NAGYKANIZSÁN,
tudomására hozza a nagyérdemű gazdaközönségnek, hogy
Magyarország legjobb sorvetőgépe a ZALA-DRILL
Az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület 1897. október hóban Kisbérben rendezett nemzetközi vetőgépversenyén a legelső díjjal, a **állami aranyéremmel**
és az 1897. szeptember hóban Léván megtartott vetőgépversenyen a legelső díjjal „nagy územre” arany-éremmel tüntettetett ki.
Ajánlja szabad. kiváltható kapacuklyókkal ellátott **Zala-Drill és Perfekta** sorvetőgépeit: több kiállításon kitüntetett
Sack-rendszerű aczélekeit, szecska- és répavágóit és mindenféle gazdasági gépeit és eszközeit.
„Planet jr.” rsz. kézi-toló répakapa és töltőgető, à 11 frt.

Arjegyék ingyen és bérmentve.

Vöröstartarka tinó
és üsző
legprimább, 1-2 esetleg 3 évesek és pedig hizalni való ökrök eladására és későbbi szerződésre 7326
legolcsóbb árért vállalkoznak
WEILLER és EISNER Kis-Czelli kereskedők.

Actiengesellschaft Stahlwerke Weissenfels
ezelőtt Goepfinger & Co.
Weissenfels, Oberkrain.
Szabadalmazott **aczel hordók.**
A hordóban levő folyadék nem veszül súlyából kiszivárgás, leszivódás és apadék által. Nincs tüzesély.
Kapható minden vas-kereskedésben.
Petroleum, benzin, festékárak, spiritusz, olajok, alkáliák stb. részére.
Amerikai szabadalmazott aczelláneczek forrasztás nélküli.
Arjegyüket ingyen és bérmentve.
7217

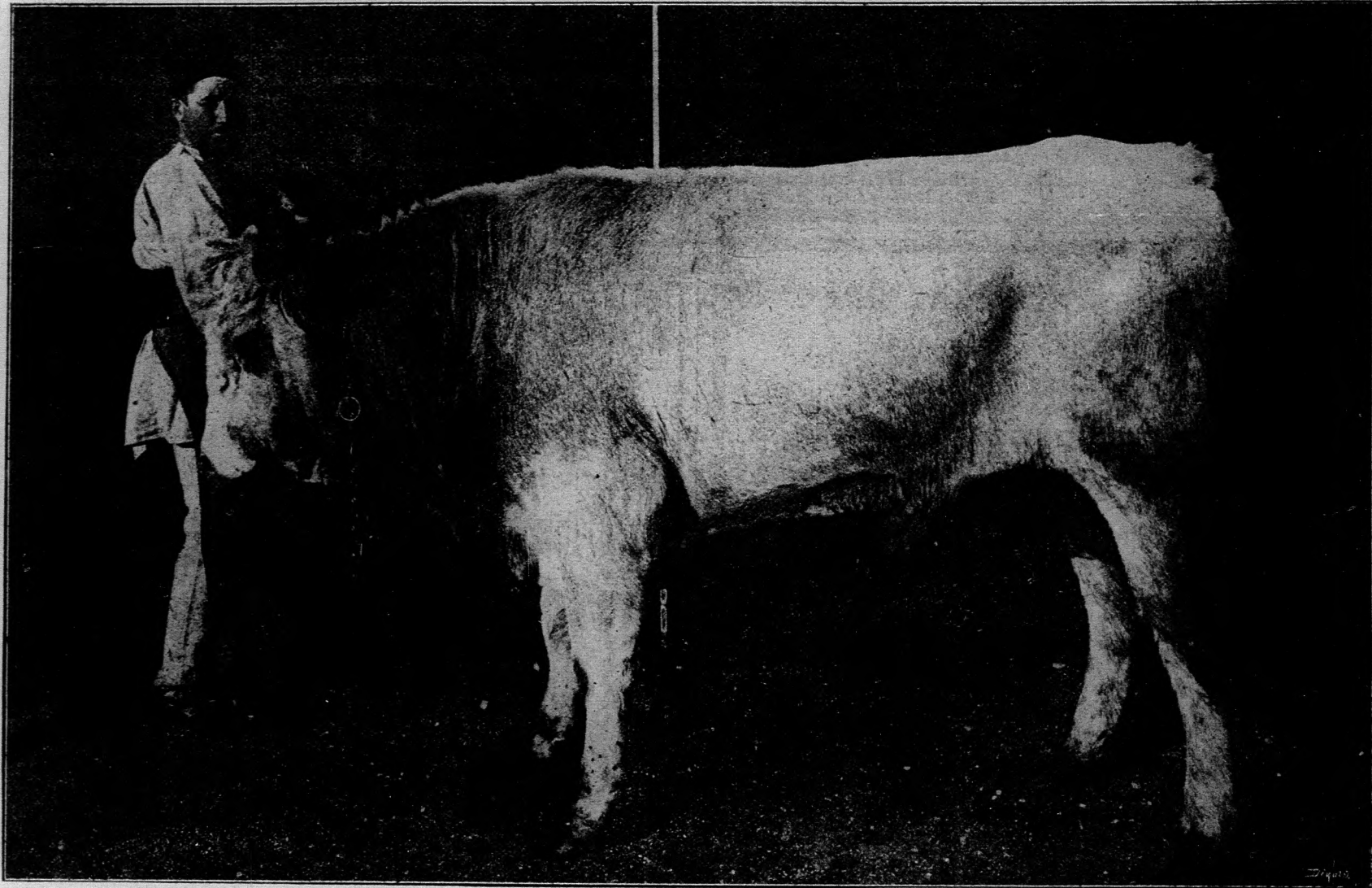

KAINIT
nagyban és kicsinyben.
Megrendelhető az Országos Magyar Gazdasági Egyesület Műkari hivatalánál (Budapest Köztelek).
Áraki:
nagyban waggon-rakományként ab Leopoldshall-Stassfurt, önlesztett állapotban 106 frt, zsákban szállitva 130 frt. A vasuti szállitási költség a különböző távolságu rendeltetési állomások szerint 130-140 frt között váltakozik.
Kicsinyben mm.-ként zsákkal együtt budapesti raktárunkból egyesületi tagok részére 2 frt 80 kr., nem tagoknak 3 frt.
A megrendeléssel egyidejűleg a kainit árát egyesületünk pénztárához beküldeni kérjük, a szállitási költségek a küldemény átvételénél fizetendőek.

Van szerencsénk ajánlani szavatolt tisztaságu

Thomasfoszfátlisztet
szavatolt 15-20% citráthban oldható foszforsavtartalommal és 85-100% porfinomsággal.
Felülmulhatlan, minden talajra alkalmas trágyaszor, különösen sovány talajok javítására, kitünő hatásu az összes gabonaneműek, kapás és olajnövények, lóhere és luczerna, szőlő, komló és kertü veteményekre, kiváltképen a rétekre. **Legjobb, leghatásosabb és legolcsóbb foszforsavtrágya** tekintettel hatásának tartósságára, felülmulja az **összes superfoszfátokat.** — A citráthban oldható foszforsav-tartalomért szavatosságot vállalunk, netaláni hiányt megtérítünk. Arjánylatokkal, szakmunkákkal és egyéb felvilágosítással a legkészségesebben szolgálunk.
A csehországi Thomasművek prágai foszfátliszt eladási irodájának vezérképviselőse
a magyar korona orsz. területén
KALMAR VILMOS, Budapest, VII., Erzsébet-körut 34. szám.
Martellin a legfinomabb dohánynemesítő trágya kiz. eladása. **Kainit.**

Kitünő minőségű stájerországi tégelyaczel, kaszák és szeckavágók-kések gyári áron.

Gyors fejlődésű telivér

magyar tenyészbikák,

kiterjedt legelőkön edzetten neveltek, eladók **gróf Teleki Arvéd ur drassói uradalmában.** Ugyanott eladó 50 drb 5½ q. súlyu, edzett, erőteljes 5 éves **igásökör** 7000 frtért.

Yorkshire-i fehér 6–8 hetes **malaczkok** áprilisi szállításra drbonként 10 frtjával **előjegyezhetők.**

Posta és vasut: **KONCZA.** Budapest felől Konczáig direct átmeneti kocsik a gyorsvonaton.

ELADÓ

Báró Jósika Gábor tenyészetéből

Szamosfalván (p. Kolozsvár)

Egyenként vagy összesen

10 darab erdélyi magyar tejelő fajta

➔ ÜSZŐ. ➔

Ára a fedezetteknek drbonként: **150 frt, a fedezetleneknek 120 frt.**

Ugyanott 70 mm.

7345

magbüköny is eladó.

Vetésre

ajánlok kitűnő minőségű fajtisza, tartósságban, bőhozamban, keményítőtartalomban alig felülmulható, minden talajra, de különösen lazább, fekete vagy homokos talajra alkalmas:

Hortensia burgonyát.

A legutolsó évjárat átlag termése **80–100 métermáza 1200** □-öles holdanként, **keményítőtartalma 19–22%**; különösen **gazdasági szeszgyárosoknak** kiválóan ajánlatos fajta, de asztali czélokra is kitűnő minőségű. Ára vagonrakományokban vagyis legalább 100 q rendelésénél 2 frt 50 kr., kisebb tételekben 3 frt métermázsánként, zsákok önköltségbenszámittnak fel, vagy rendelő által küldendők. Rendelések hozzám intézendők és királytelki gazd. intézőségem által, míg a készlet tart, sorrendben fagymentes időben effectualtatni.

Haas Ignácz, Nyiregyháza.

7181

Hirdetés
szó 2 kr
m

Csa

Meg

J. C.
erfurti
német es.

főzelék és
magyar

Ingyen é
magyar

Radwa
Budapest.
Telefo

Tavas

eladásra bu
Jenő gazda
állomásra
ezikkek: 70
140 birka,
mag. 4 éves
diófák 16,
siák 8, aká
zanként, aká
ditsücsémot
ként. Tová
munkástali
15 markos,
négyes 1100
szürke, sá
650, 18½ m
herélt kotte
Megvételre
kenza. Vó
vetőmagvak

Szőlőc

Piros és F
Madeline é
dús gyökérz
kifogásalan
cola, sima
lezyók, b
Ojtványtelep
Székelyhid.

Őszi és
tásra ajá
folyók b
gyorsnöv
egy é

po
és

any

teny

esukat

és

Corch

hale

BUDAPEST, I

Kérjen

„Moel

csont

m

kerék p

varróg

külön van

Ka

valamen

üzle

Hirdetési ár 15 szög 30 kr., ezen felül minden szó 2 kr., feltűnő betűkkel 4 kr. Cím közlésénél minden beiktatásnál 30 kr. bélyegilleték.

KIS HIRDETÉSEK.

Csak mezőgazdák és a szakirodalom terményei, továbbá állást keresők és adók hirdetései vételnek fel e kedvezményes rovatban.

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel válasza szükséges levélbélyeget vagy levelezőlapot küldenek.

Védjegy.

Megjelent:

J. C. Schmidt
erfurti magtermelő
német es. és kir. udv. száll.
világhírű
főzelek és virágmagvainak
magyar árjegyzéke.

Kapható
ingyen és bérmentve a
magyarországi főrak-
tárban:
Radwaner és Rónai
Budapest, V. Fürdő-utca 4.
Telefonszám 490.

Tavaszi idényre

eladásra becsajátatnak Zaleski
Jenő gazdaságában Tótygörök
állomásra állítva, következő
cikkek: 70 héthónapos malacz,
140 birka, Pedigree árpavető-
mag, 4 éves vadgesztenye 15,
diófák 16, fenyők 20, gledit-
siák 8, akácgesztenye 8, gledit-
sisemesetek 12 fűtett ezren-
ként. Továbbá tejbűtő-olaj-
munkástaliga, kocsár-taliga,
15 markos, 7 éves pej kanca
négyes 1100, 16 markos, 6 éves
szürke, sárga kanca kettes
650, 18½ markos, 6 éves pej
herélt kettes fogat 900 fűtett.
Megvételre kerestetik 4 izás
kanca. Vöröshege, lucerna,
vetőmagvak. 7256

Szőlőjtványok.

Piros és Fehér gyöngyözősőlő,
Madelaine és számos borfajok
dús gyökérzetű, teljesen forradt
kifogastalan. Rupestris, Montic-
ola, sima és gyökeres. Ár-
jegyzék, bővebb leírás ingyen.
Ojtványtelep, Nagy-Kágya, u. p.
Székelyhid. 7051

Őszi és tavaszi szállí-
tásra ajánlok, tavak és
folyók benépesítésére,
gyorsnövésű, csehfajú
egy és két éves
pontyot
és ivarérett
anyahalat,
továbbá 6429
tenyészüllőt,
csukát, ezompot
és rákot.
Corchus Béla
haltenyészítő
BUDAPEST, IV., Molnár-utca 17.

Kérjen ön mindenkor
„Moebius“-féle
csontolajat,
mely
kerékpárok- és
varrógépekhez
külön van preparálva.
Kapható 6552
valamennyi jobb
üzletben.

Rigai lenmag
kiváló nagyszemű, Strasser Jó-
násnál, Kecsege pusztá, posta
Tolna-Tamási, kapható. Minta
kiváratra küldeték. 7303

Teljes

modern városi tejszarnok be-
rendezés, 6000 liter napi fo-
gyasztásra és ugyanannyi fel-
dolgozásra való edényekkel,
gépekkel, eszközökkel együtt,
egészben vagy részben, sür-
gösen eladó, a tejosa noknak
sajgyárrá való alakítása miatt.
Cím a kiadóban. 7251

Megvételre

kerestetik 5 mmáza tavaszi
borsó. Minták árul kéretnék.
Pusztá Galibai gazdaság, u. p.
Balassagyarmat. 7331

2000 darab

magas törzsű, jól kifejtett diófa
mésékelt áron eladó. Ertesít-
tással szolgílt gróf Pálffy József
uradalmi igazgatójának Szon-
olány. 7350

Aki

birtokot venni vagy bérelni
akar Magyarországon bármely ré-
szben, az kéje el a február
havi birtok- és béreltárgy-
tást. Goldschmid Sándor köz-
gazdasági irodájából Pápa. 7352

Magyar

kincsburgonvát keresek 50-100
mmáza, melynek magas ke-
ménytűs tartalma van. Ugron
Zoltán Székely-Keresztur. 7370

Legelőre

fejvételük gulyabeli marha,
Zempléni, N.-Rozvágyi Egés-
re díkjént 8 frt. Bejelentése-
ket elfogad márc. 15-ig F. János
gazdaság (Felső-Lánca, u. p.
Pécsény, Abaujny). Ugyanott sa-
játos más kitudó vetőmagvak
kaphatók: Dunaparti zab, Hanna
és Golden Melon sörtrappik u.
8 frt, Champain tavasz buza
q á 12 frt, Kines és Róza bur-
gonya q á 3 frt, Canadai tengeri
q á 10 frt, fehér, sárga, vörös
bokoribabok kg-ra 30 kr., Olaj-
bogyó, Vörös Mamuth és takar-
mány székerepa magvak 40 kr.,
kgrammonként, 10 q vételnél
szállítás Hidas-Némethi álló-
másra, zsák önköltségen. 7376

Elsőrendű uradalom

3000 hold kitudó buzatermelő
szántóföld, rona fekvésű, köz-
zel vasúthoz, 1000 hold rét és
legelő, lakház és elegendő jó
karban lévő gazdasági épüle-
teikkel, kedvező feltételekkel,
arattással, vagy arattás nélkül
direct a tulajdonostól bérbe-
adatik. Közlelőit csak komoly
reflectánsnak österreicher
Bernátnál Nagy-Kanizsán. 7240/a

Szálas takarmány adagolására páratlanok a

egy próbapostacsomag
100 drb közönséges portiókötél 1.90.
100 db „Milleniumi“ 3.-
utánvét mellett mindenhová
bérmentve küldeték. 7048

A legjobb minőségű új és
használt vízhatlan
takaró-
PONYVÁK,
mindennemű

gazdasági
ZSÁKOK

és **zsákkötők** a legol-
csóbb gyári áron kaphatók
FISCHER J.
ponyva- és zsákgyárában
Budapest, Nagyköröna-u. 18.

Egy év a

méhesben,

rövid gyakorlati uta-
sítás modera méhes
kezelésre.

IRTA:
THUYMER JÁNOS.
Ára 1 kóróna, portómenté-
sen 55 kr.

Amerikai
mag után termelt, igen tápdus,
kiváló bőhozámu, talajban nem
igényes

Anderbecki zab
vetőmag: teljesen kitisztított
állapotban ólomzártól zsákok-
ban Salgó-Taján vasúti álló-
másra szállítva eladó hektó-
literenként öt forintért. Meg-
rendeléseket elfogad a készlet
fogytatáig Mocsary Sándor gazda-
sága Lapujtó, Nógrádmegye. 7245

Használt
gőzkazán, négy vagy hat lö-
vegű kerestetik megvételre.
Ajánlatok Lederer László cím-
mére Kun-Szent-Mártonra kül-
dendők. 7319

Kitűnő
állapotban lévő 34 birkarács
felszereléssel, 13 etető és 19 vont
henger olcsón eladó. Bővebbet
a rétszilasi alapi gazdaság in-
tézőségénél u. p. Sárbovárd. 7340

Eladó
5 ökrös-szekér, 3 Clayton-Shutt-
leworth egyes öke, 1 nagy tej-
hűtő, 12 drb tejes kanca, mind-
ezek kifogastalan karban. Kom-
lós Ede, Martfű. 7334

A
mezőgazdaságról
és
mezőrendőrségről

műve 1894. évi XII. törvényünk,
a végrehajtására vonatkozó
miniszteri rendelet,
magyarzatokkal el-
látva, egy fűzetben.
Ára bérmentes küldéssel
1 frt 10 kr.

Gazdasági kisbiblia.

A mai szőlőművelés, borá-
szat, növénytermelés, állat-
tenyésztés, tejkezelés, gyü-
mölcs- és konyhakertészet
és stb. 7049

gyakorlati kézikönyve.

Irta: **Kecskeméthy Géza**, kir.
borászati felügyelő. — 1898.
Kapható a szerzőnél
Egerben, Hevesmegye.
Ára ajánlott bérmentes kül-
déssel: 1 frt 15 kr.

MEGJELENT

az O. M. G. E. kiadá-
sában a

Suschka Richárd
(magyaróvári gazd. akadémia
intézője)

**Egyszerű
gazdasági
számvitele**

az O. M. G. E. által
1000 frt pályadíj-
jal koszoruzott
p á l y a m ű.

Bolti ára csinos
vászonkötésben 3 frt.

Az O. M. G. E. tagjainak,
illetve a „Köztelek“ előfizet-
őinek csomagolás és portó-
mentes megküldéssel
2 frt 30 kr.

Megrendelések a
„Köztelek“
kiadóhivatalába,
BUDAPEST, IX. ker.,
Üllői-út 25. szám alá
intézendők.

Szabadalm. „Prágai“

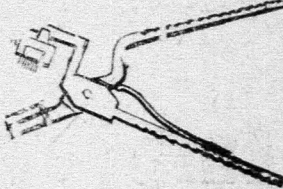
szivattyu

trágyalé, ár-
nyékszékék-
hez stb. fec-
kendőszerke-
zettel,
önözött, kovacsolt vascsövek-
ből, egy percz alatt (egy ember)
400-500 liter csont, rongy
főleg tömör trágyát minden
nehézség nélkül szűr át a szí-
vattyu. Nem fagy be. Könnyen
szállítható, (4 méter magas-
ságnál 45 kgrm.) Ezen szí-
vattyut 14 napi próbaidőre
szállít a feltaláló és gyáros
RUD. DOLEZAL,
Prag-Lieben. 7381

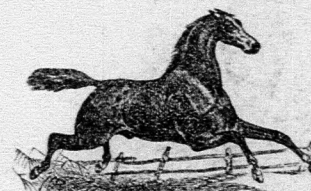
Minden fajta erdei csemeték

erdők és sűvények alapítá-
sához szép és olcsó: fenyő,
erdei fenyő, fekete fenyő,
szomorú fenyő, Douglas
fenyő, égerfa, jászfa, nyírfa,
fűz, akácfa és bodzafa
csemetéket ajánl

Gutsverwaltung Borowna,
posta Bochnia, Galiczia. Ár-
jegyzék kiváratra ingyen.
Levelezés német nyelven.

Tetővirozó fogók borjúk, juhok
és disznók részére, bíka orr-
karikák, juh- és marha szur-
csapok, juh- és lónyíró ollók.
Szarvvető vasak, patkók, állat-
orvosi eszközök és sebészet
műszerek, ugyszinte minden-
nemű kert-, gazdasági és erde-
művelési eszközök.
J. H. Wobornik es. és kir.
udvari műszergyára, Wien,
I., Tiefer Graben 14. 7203

VERONA VÁROSA, OLASZORSZÁG

NAGY LÓVÁSÁR

1899. MÁRCZIUS 13., 14. és 15-én.
ISTÁLLÓ, SZÉNA és SZALMA INGYEN.

Ezzel kapcsolatosan
**FUTTATÁS, ÜGETŐ- és
AUTOMOBIL-VERSENY.**
ILY VÁSÁROK FÉLÉVENKINT TARTATNAK.

KONKOLYOZÓK

(trieurök)
minden gabonam osztályozására

Graepel Hugó
gépgyárosnál
Budapest, V., külső váci-út 46.
Mintegy 10 kgr. gabona-
minta beküldése esetén
különleges trieur készit-
tetik. 6442

Malom berendezési

osztályomat a t. cz. nagy közönség szives figyelmébe ajánlom.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

KÖTÉL ZSINEG

**POLLAK SAMUEL
GRÜNER
SZEGED**
ZSÁK, PONYVA, POKROC.
KÉVEKÖTŐ
KENDER SZÖVŐFONÁL
LEGTÖKELETESSEB
KÉVEKÖTŐ
pillanatot alatt kötve és oldva.
Tessék árlapot kérni.

Mauthner Ödön

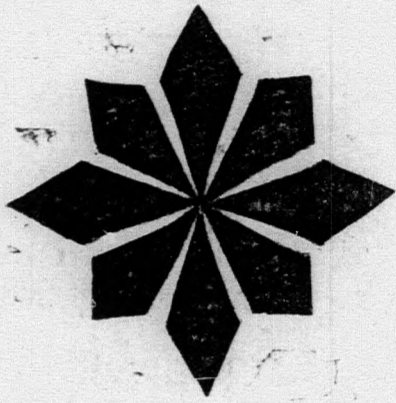
csász. és kir. udvari szállító magkereskedése
Budapest, Andrásy-ut 23.

ajánl:

Impregnált burgundi takarmányrépamagot.

Az impregnált répamag rohamos térhódítása a fegfényesebb bizonyítékát szolgáltatja annak, hogy mily nagyok az impregnált mag előnyei a nem impregnált fölött.

Az impregnált mag gyorsabban és jelentékenyen erőteljesebb csirákkal kel ki, mint a közönséges mag; az első időszakban gyorsabban és bujábban növekszik, a répatetés kifogástalan s tökéletes állományának és az elgondolható legnagyobb hozamoknak ezáltal a legjobb biztosítékát nyújtja; **már az első 4 hét alatt mintegy 8 napi előrehaladottságot mutat** oly növényekkel szemben, melyek közönséges répamagból, illetve közönséges jó kereskedelmi áruból keltek. Összehasonlító termelési kísérletek alkalmával az impregnált répamag jóval kevésbé, de a legtöbb esetben éppen semmit sem szenvedett a rovaroktól, különösen a drótféregtől, azután a gyökérszögtől sem, azonfelül még figyelembe kell vennünk, hogy a répamagon tapadó összes mikroorganizmák, csirgombák stb. a számos répatetegségeknek ezen áthurczolói teljesen és biztosan megöletnek az **impregnálási eljárás** által, mely utóbbi abból áll, hogy a répamag egy bizonyos időtartamra kénes savval és klórgázzal érintkezik.

Csillag-védjegy.

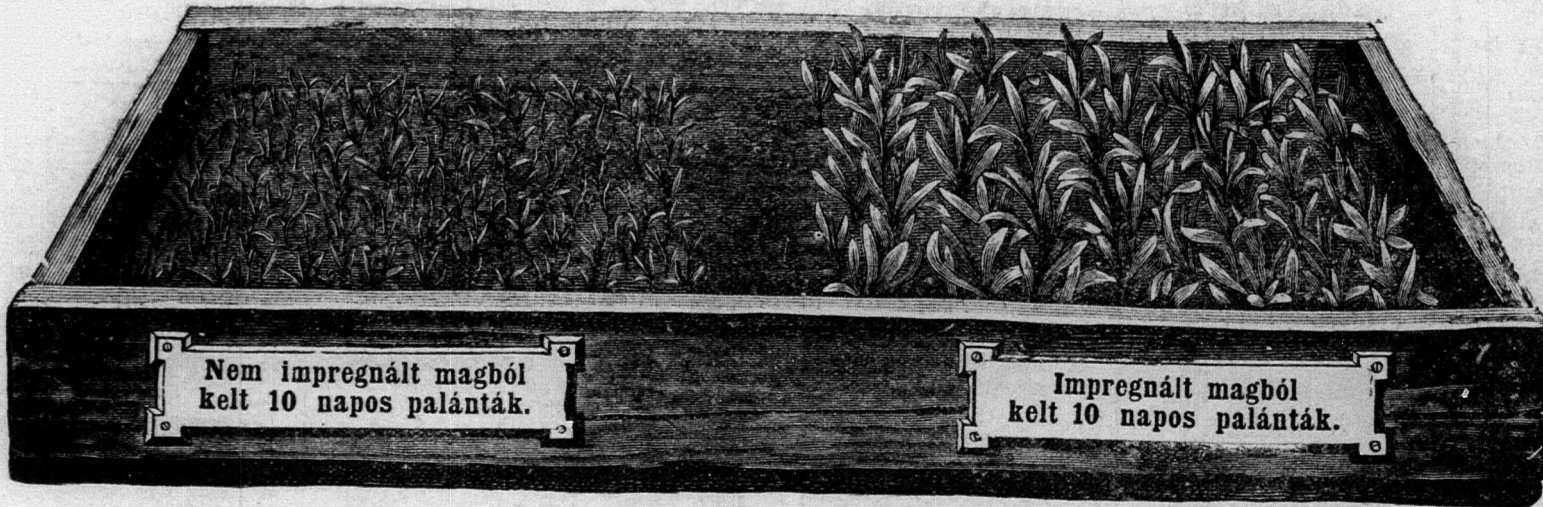
Ez teszi érthetővé azt a nagyon is gyakran előforduló jelenséget, melyet a gazda ez ideig nem birt magának megmagyarázni: Előfordult ugyanis, hogy nem impregnált répamag, mely a magvizsgáló állomás, vagy a gazdának mesterséges csirázatóján igen szépen csirázott, a szabadba elvetve sokkal gyöngébben kelt ki. Az egyszerű oka ennek abban rejlik, hogy a répamag külburokján elősködő mikroorganizmákat, bakteriumokat stb. a mesterséges csirázatónak magas hőfoka megölte, a szabadba vetett nem impregnált magon azonban háborítatlanul folytathatták romboló munkájukat és a különben csiraképes mag a gazda nagy ámulatára nem kelt ki. — Az impregnált répamagnál ilyen esély természetesen teljesen ki van zárva, mivelhogy — mint már említettük is, — az impregnálási eljárás teljesen elpusztítja a bakteriumokat.

- Mauthner-féle javított impregnált sárga eckendorfi** 100 kilo 54 frt.
Mauthner-féle javított impregnált vörös eckendorfi 100 kilo 54 frt.
Mauthner-féle javított impregnált és kitüntetett kerek lapos sárga oberndorfi 100 kilo 46 frt.
Mauthner-féle javított impregnált és kitüntetett kerek lapos vörös oberndorfi 100 kilo 48 frt.
Mauthner-féle javított impregnált és kitüntetett vörös Mammuth (óriás) 100 kilo 48 frt.
Mauthner-féle valódi impregnált sárga olajbogyó-alaku óriás 100 kilo 48 frt.

Impregnált magot tartalmazó zsákok egyik oldalán a **CSILLAG-VÉDJEJY**, a másik oldalán a **BIKAFEJ-VÉDJEJY** van feltüntetve.

Bikafej-védjegy.

Nem impregnált eredeti ólomzárolt quedlinburgi takarmányrépamag.

Sárga eckendorfi 100 kilo 50 frt.	Champion Yellow Globe . 100 kilo 44 frt.
Sárga kerek oberndorfi. . 100 kilo 42 frt.	Sárga olajbogyó alaku óriás 100 kilo 42 frt.
Nagy vörös Mammuth . . . 100 kilo 44 frt.	Vörös olajbogyó alaku óriás 100 kilo 44 frt.

15.
Hirdetés
szó 2 kr
m
Cse
Az állaso
natkozó u
hirdetések
tul csakis
telével
zölni,
vegyük az
éleseknek
lev
Egyu
sek kiki
tudatjuk
kal, hog
lunk ál
sel nem
az árese
lásokat
nyilván,
kaldött
közöljék
megfelel
előleges
lett.
A
BETÖLT
Kulc
azonnali be
ziv gazdasá
kis család
szorgalmas
bizható egy
némi praxi
bizonyítván
retnek, de
Dégh. Vesz
intézetni.
Köny
Bérgazdasá
ható saldok
resztény,
nyelvet t
könyvelő k
i-diki belép
állapodás s
és bizony
felszerelt k
pusztai p
ségéhez", p
intézendők.
Főit
iskolát vég
tő nyelvet i
lehet a némi
ügyelő-gazd
már valamit
ságnál is m
ványok és b
rok, melyek
nyelven irv
Stummer. S
igazgatóság
Nyitra megye
Felső Ludán
Bet
két segédtsz
tatik az egy
magyar és
bármiféle val
iskolát, vagy
intézetet vé
részesülnek.
rint fizetés.
ból átló szab
tás, futás és
tok uradalm
Vársány, u.
dendők.
Keze
ki több oldal
gazdaságban.
latot szerzett.
sági akadém
lás, szeszgy
korri paterm
szében járt
szesülnek.
Számvevőti
mint ilyen m
intézetet vag
intézetet vag
iparágakban
gyakorlattal
részesülnek.
rnok, gazd
jó sikerrel v
gyakorlatot e
gazdaságban.
Valláskülö
vétetnek, ok
lát, melyek
dotnek küldj
gazdaság u. p

GŐZEKÉKET, GŐZ-UTIHENGEREKET

és
GŐZ-UTIMOZDONYOKAT

a legtükétebb szerkezettel és legolcsóbb árak mellett szállít

JOHN FOWLER & Co.

Telefon 92-50. BUDAPEST—KELENFÖLD a vasútállomással szemben.

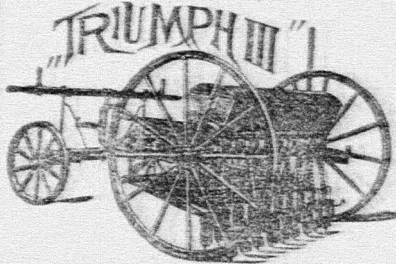
Iroda, raktár, javítóműhely.

Közlekedés vasuton és villamos vasuton.

Legújabb szabadalmazott **EGYETEMES SCRIVETŐGÉP**

„TRIUMPH III.”

Merítő kerekkel nélkül! — Merítő csatlak nélkül! — Váltó-
kerekkel nélkül!

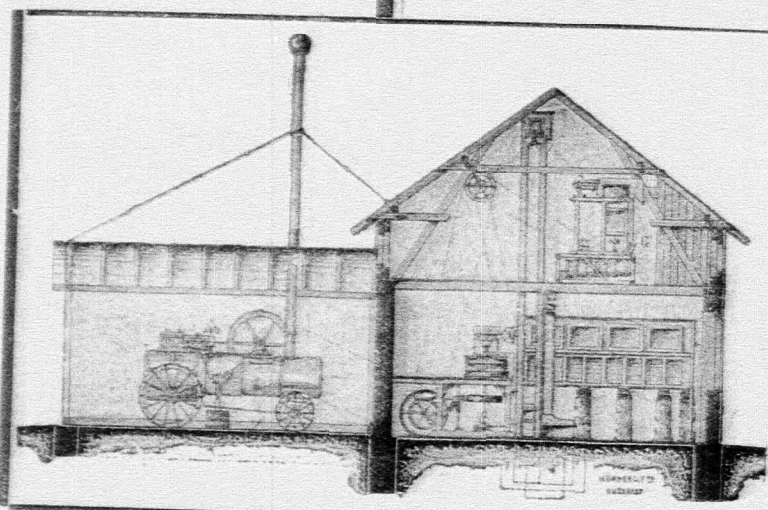

— Hegy és lapályra. —
Minden gabona- és magműhöz,
valamint minden magmennyiséghez
egy és ugyanazon vetőkészülék-
kel alkalmas. Csekély önsúly, a
gép legjobb kivitele mellett. Futó-
kerekei 1280 mm. magasak. Eddig
már 5000 db. üzemb.

LAKOS NÁNDOR, a Friedlaender gépgyár
magyarországi főraktára

BUDAPEST, VIII., Külső Kerepesi-ut 1.
a központi pályaudvarral szemben.

ÁRJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

MALOM-

berendezéseket teljesen, úgy egyes malomgépeket, valamint

gépöntvényeket

gazdasági gépműhelyek részére gyárt és szállít:

Wörner J. és Társa malomépítő
gépgyára és
vasöntődéje

Budapesten, Külső váci-ut 54-56. sz.

Lapunk bekötési táblája

1 frt 36 krért (portómentesen)

kapható kiadóhivatalunkban.

Superfoszfátok

állati és
ásványi eredetűek.
a legmegbízhatóbb, a legjobban bevált és a legolcsóbb
foszforsavas trágyaszerek, minden talajra alkalmasak.

Tartalmazznak 10-20% vízben oldható foszforsavat.

Vegyártalomért feltétlenül szavatolunk. — Szárítva és finomra őrölve.

Tekintettel a rövid tenyészidőre s e műtrágyák gyors hatására
nélkülözhetetlen a tavaszi vetéseknél.

Kétannyi mennyiségű csírázóban oldható foszforsavval sem pótolható hatása.

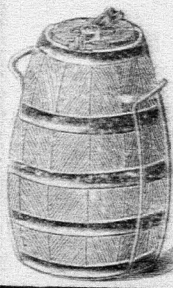
Ajánlok továbbá:

Csontlisztet, Chilisalétromot, kénsavas ammoniákat,
kálisót, kainitot, különleges műtrágyákat kapás és
kalászos növények alá, themenauai szab. szuperfoszfát-
gypszet herések trágyájául és az állótrágya konzerválá-
sára; takarmánymeszet stb. bárhova versenyképes
áron szállít:

Kénsav és
műtrágyagyár **A. SCHRAM** Ludenb.-Themenau
és Lissek Rostok m.

Központi iroda: **Prága, Heinrichsgasse 27.**

Szab. tejszállító kannák tölgyfából.

A legolcsóbb, legtartósabb és legkényelmesebb

szállításra és
tejgazdasági üzemhez.

OSKAR MARTH PFAFFSTÄTTEN
bei WIEN.

Prospectusok ingyen és bérmentve.

RÁCZ GYÖRGY Jolánföldi szőlőtelepén és kertészetében kap-
ható a

legjobb élősvény *Maclura Aurentiaca*

nagyon sűrűn bokrosodó és kemény lóvisű sövény. Gyökere csemeték 1 éves,
4 forint, válogatott 6 forint 50 kr., ezren alóli vételénél száza 1 forint, 2 éves,
hossza 80-110 centiméter ezre 12 frt, száza 2 frt, 3 éves, hossza 1-1 1/2
méter, ezre 16 frt, száza 3 frt; továbbá **Gleditsia élősvény** 50-70
centiméter hosszú ezre 5 frt, száza 80 kr. Sokféle legnemesebb alma, körte,
őszi barack és ringlófák száza 26-28 frt. Diófák darabja 30 kr.
Alma vadonéz 2 éves ezre 5 frt, száza 80 kr. **Utszéli fák akác**
3-4 méter, Eper, Juhar, Egerfa, Tölgylevelű gyertyánfa,
Betula, Ribes Aureum jutányos áron száz és ezer száma. Végre külön-
féle fás és zöld szőlőjüvénnyek Portalis és Monticola alanyon. **Direct-**
termő amerikai gyökere és sima vesszők Riparia Portalis és
Rupestris Monticola gyökere és sima vesszők és európai gyökere és sima
vesszők.

Árjegyzékkel szolgál az

INTÉZŐSÉG, Kula, Bácsmegeye. 7335

GÖZEKÉKET, GÖZ-UTIHENGEREKET

és
GÖZ-UTIMOZDONYOKAT

a legtokéletesebb szerkezettel és legolcsóbb árák mellett szállít

JOHN FOWLER & Co.

Telefon 92—50. BUDAPEST—KELENFÖLD a vasútállomással szemben.

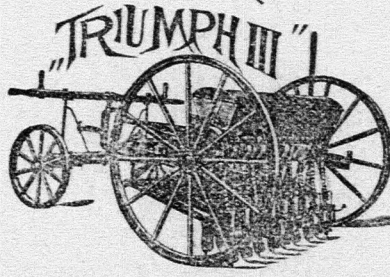
Iroda, raktár, javítóműhely.

Közlekedés vasuton és villamos vasuton.

Legújabb szabadalmazott **EGYETEMES SORVETŐGÉP**

„TRIUMPH III.”

Merítő kerekek nélkül! — Merítő csatlakozások nélkül! — Váltó-
kerekek nélkül!

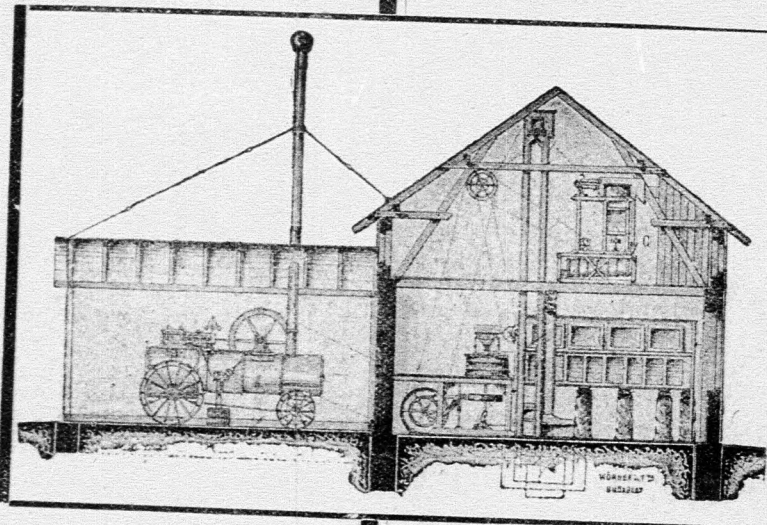
— Hegy és lapályra. —

Minden gabona- és magmehőz, valamint minden magmennyiséghez egy és ugyanazon vetőkészülékkel alkalmas. Csekély önsúly, a gép legjobb kivitele mellett. Futókerekei 1280 mm. magasak. Eddig már 5000 db. üzemben.

LAKOS NÁNDOR, a Friedlaender gépgyár
BUDAPEST, VIII., Külső Kerepesi-ut 1.

a központi pályaudvarral szemben.

ÁRJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

MALOM-

berendezéseket teljesen, úgy egyes malomgépeket, valamint

gépöntvényeket

gazdasági gépműhelyek részére gyárt és szállít:

Wörner J. és Társa malomépítő
gépgyára és
vasöntődjéje

Budapesten, Külső váci-ut 54—56. sz.

Lapunk bekötési táblája

1 frt 38 kréért (portómentesen)
kapható kiadóhivatalunkban.

Superfoszfátok

állati és
ásványi eredetűek,
a legmegbízhatóbb, a legjobban bevált és a legolcsóbb
foszforsavas trágyaszerek, minden talajra alkalmasak.

Tartalmazznak 10—20% vízben oldható foszforsavat.

Vegyertartalomért feltétlenül szavatolunk. — Száritva és finoman őrölve.
Tekintettel a rövid tenyészidőre s e műtrágyák gyors hatására
nélkülözhetetlen a tavaszi vetéseknél.

Kétannyi mennyiségű citrátban oldható foszforsavval sem pótolható hatása.

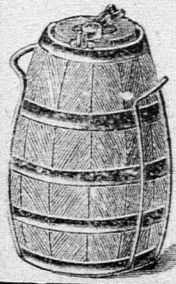
Ajánlok továbbá:

Csontlisztet, Chilisalétromot, kénsavas ammoniákat,
kálisót, kainitot, különleges műtrágyákat kapás és
kalászos növények alá, themenauai szab. szuperfoszfát-
gypszet herések trágyájául és az istállótrágya konzerválá-
sára; takarmánymeszet stb. bárhova versenyképes
áron szállít:

Kénsav és
műtrágyagyár **A. SCHRAM** Ludenburg-Themenau
és Lissek Rostok m.

Központi iroda: **Prága, Heinrichsgasse 27.**

Szab. tejszállító kannák tölgyfából.

A legolcsóbb, legtartósabb és legkényelmesebb
szállításra és
tejgazdasági üzemhez.

OSKAR MARTH PFAFFSTÄTTEN
bei WIEN.

Prospectusok ingyen és bérmentve.

RÁCZ GYÖRGY Jolánföldi szőlőtelepén és kertészetében kap-
ható a

legjobb élősvény *Maclura Aurentiaca*

nagyon sűrűn bokrosodó és kemény tövisű sövény. Gyökere csemeték 1 éves,
4 forint, válogatott 6 forint 50 kr., ezen alóli vételnél száza 1 forint, 2 éves,
hossza 80—110 centiméter ezre 12 frt, száza 2 frt, 3 éves, hossza 1—1½
méter, ezre 16 frt, száza 3 frt; továbbá **Gleditsia élősvény** 50—70
centiméter hosszú ezre 5 frt, száza 80 kr. Sokféle legnemesebb **alma, körte,**
őszi barack és ringlőfák száza 26—28 frt. **Diófák** darabja 30 kr.
Alma vadonc 2 éves ezre 5 frt, száza 80 kr. **Utszéli fák akác**
3—4 méter, Eper, Juhar, Egerfa, Tölgylevelű gyertyánfa,
Betula, Ribes Aureum jutányos áron száz és ezer számra. Végre külön-
féle **fás és zöld szőlőajtványok** Portalis és Monticola alanyon. **Direct-**
termő amerikai gyökere és sima vesszők Riparia Portalis és
Rupestris Monticola gyökere és sima vesszők és európai gyökere és sima
vesszők.

Árjegyzékkel szolgál az

INTÉZŐSÉG, Kula, Bácsmegeye.

7335